

ŽELEZAR

TEDNIK — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZPSZ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 12. OKTOBRA 1973

ŠTEVILKA: 41 LETO: XV

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Vart — Naslov: Uredništvo Železarnja, ZPSZ Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: CP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

Energetska kriza in železarne

Iz gradiva, ki je bil posredovan za 13. sejo delavskega sveta združenega podjetja Slovenskih železarn, danes objavljamo problematiko elektroenergetskih virov na Slovenskem in ob tem položaj slovenskih železarn. Kaj bo v zvezi s tem sklenil delavski svet ZP Slovenske železarne, bomo objavili prihodnjic.

Potem ko je po izmeničnih redukcijah električne energije v prvih osmih mesecih letošnjega leta v prvi polovici septembra v Sloveniji nastala prava energetska kriza, ki je najprej predvsem prizadela proizvajalce jekla, je vodstvo ZP Slovenske železarne takoj posredovalo.

Dne 5. septembra je bil v Delu objavljen sestavek pod naslovom Cena neskladja, s katerim je bila celotna slovenska javnost obveščena o posledicah redukcije, zaostajanju načrta proizvodnje, neposredni škodi v železarnah in multiplikativni gospodarski škodi, ki bo nastala pri porabnikih jekla.

Vodstvo združenega podjetja in predstavniki posameznih železarn so zatem ustmeno in pismeno posredovali na poslovnem združenju za energetiko, republiškem sekretariatu za gospodarstvo, neposredno na izvršnem svetu skupščine SRS in preko gospodarske zbornice ter opozarjali na težke posledice, ki so v železarnah že bile očitne. Uspela pa ni bilo. Popolna ustavev proizvodnje elektro železa se je nadaljevala.

Enajstega septembra je republiški sekretariat za gospodarstvo organiziral sestanek, ki ga je vodil sekretar Petrovič, na katerem so sodelovali predstavniki elektro gospodarstva, poslovnega združenja za energetiko in veleodjemalci, med katerimi tudi predstavniki slovenskih železarn. Pred tem sestankom se je delegacija železarn sestala na direkiji in oblikovala enotno stališče.

Na omenjenem sestanku naj bi se sami sporazumeli in pristali na redukcijo električne energije, kot olajšavo za železarne pa podprli redukcijo elektro energije za aluminij. Četudi so se zavedali velike porabe električne energije v elektrolizi aluminija, naši predstavniki niso mogli biti pobudniki za tako rešitev. Bili smo na stališču, da je pristop k reševanju energetske krize z redukcijo katerekoli metalurške proizvodnje nevaren, saj to lahko pomeni postopno likvidacijo proizvodnje kovin z električno energijo. Do sporazuma ni prišlo, zato je izvršni svet 12. septembra sprejel sklep o izvajanju redukcij dobav električne energije, s katerim se je za proizvodnjo surovega elektro železa zadržala 100 odstotna redukcija, za proizvodnjo surovega elektro jekla pa bila vpeljana 60 odstotna redukcija.

Dne 14. septembra je ZPSZ s pismom na republiški sekretariat za gospodarstvo protestiralo na tak pristop pri reševanju energetske krize, ki je najbolj prizadel metalurgijo. Nasprotovali smo utemeljitvi, da to rešuje izvrševanja družbenega načrta in da so reducirane dejavnosti, ki dajo najmanj družbenega produkta na eno kWh. Ugovarjali smo tudi polovičnosti sklepa, ker je predpisal le redukcijo, ne pa tudi kompenzacije sredstev za tiste delovne skupnosti, ki jih je taka odločitev prizadela.

Dne 18. septembra se je že sestal naš poslovni odbor na seji, ki je imela osrednjo točko dnevnega reda:

redukcija elektro energije. Na tem sestanku je bilo dogovorjeno, da je energetska problematika potrebno obravnavati tudi na delavskem svetu združenega podjetja.

Na podlagi sklepa poslovnega odbora smo posredovali poslovnemu združenju pismena vprašanja, na katera smo dobili naslednje odgovore:

Vprašanje: Elektro talilniške peči slovenskih železarn so bile zaradi redukcije električne energije od 3. septembra do 13. septembra tl. neprekinjeno izven obratovanja. Tudi po sklepu izvršnega sveta skupščine SRS z dne 13. septembra je štorski plavž ostal izven obratovanja, proizvodnja elektro jekla pa reducirana za 60 odstotkov. Z ustavitvijo proizvodnje surovega železa in jekla so nastali zastoji v vseh obratih metalurške in strojne predelave železarn, še večje posledice pa bodo pri porabnikih kovinskih in elektro industrije.

Pri nas in v inozemstvu je znano, da v času velike elektro-energetske krize v Sloveniji v drugih republikah ni bilo redukcije električne energije in da vse ostale železarne nemoteno obratujejo. Kaj je vzrok taki nenotnosti v jugoslovanskem elektroenergetskem sistemu?

Odgovor: Zajednica jugoslovenskega elektrogospodarstva ima svojo komisijo, ki je zadolžena za izboljšave in koordinacijo skupnega obratovanja in razvoja jugoslovenskega elektroenergetskega sistema. V poročilu te komisije o oceni elektroenergetske situacije za zadnje četrtletje tega leta s predlogom ustreznih ukrepov je ugotovljeno, da so v avgustu in septembru 1973 redukcije električne energije izvajane tudi na področju SR Hrvaške. Pričele so se že 28. avgusta 1973 s srednjo dnevno redukcijo 0,54 milijonov kWh, od 12. septembra 1973 so zvišane na 4,5 milijona kWh dnevno. Res pa je, da v ostalih republikah ni bilo redukcij.

Energetska bilanca za leto 1973, ki je bila v celoti izravnana, je bila sprejeta na upravnem odboru poslovnega združenja energetike SRS, dne 15. novembra 1972, pri čemer so sodelovali tudi predstavniki naših železarn. Ne glede na izravnano energetske bilanco pa je poslovnemu združenju energetike SRS sočasno s sprejetjem bilance pričelo z akcijo za sklenitev družbenega dogovora o omejevanju dobav električne energije ko nastopijo nepričakovane havarije večjih proizvodnih enot elektroenergetike in ko nastopijo nepredvidena sušna obdobja. Tako je dne 11. januarja 1973 izdelalo združeno podjetje elektrogospodarstva Slovenije v sodelovanju z združenim podjetjem distribucije, začasni načrt za izvajanje omejitev električne energije v SR Sloveniji. Pri tem sta se obe podjetji dobro zavedali, da dokončno veljavni

(Nadaljevanje na 2. strani)

V devetih mesecih 36.523 ton pod planom

Po podatkih tehnološke priprave dela Železarne, smo v devetih mesecih letos v skupni proizvodnji 36.523 ton pod družbenim planom. Od tega zaostanka odpade največ na TOZD TALILNICE in sicer 21.911,5 ton, pri čemer pa ima največji delež obrat elektro jeklarna — 13.103,4 tone, zaradi pomanjkanja električne energije. Iz istega vzroka je za 15.065 ton manjša proizvodnja v TOZD VALJARNE. Devetmesečne planske obveznosti pa so za 453 ton presegle v TOZD HLADNA PREDELAVA, kjer so imeli na voljo dovolj izven Železarne nabavljenega vložka.

Zaradi pomanjkanja električne energije smo v Železarni v devetih mesecih tudi za 2.370 ton v zaostanku pri blagovni proizvodnji, ki pa je nastal izključno v mesecu septembru, v katerem smo kar za 11,2 odstotka pod planom blagovne proizvodnje.

V mesecu septembru smo v skupni proizvodnji za 8,4 odstotka pod družbenim planom ali za 16.915 ton, v blagovni proizvodnji pa smo zaostali za 11,2 odstotka ali 3.336,8 ton. Največji delež pri tem ima pomanjkanje električne energije, ki je bilo v septembru najbolj občutno.

Program skupne proizvodnje v septembru so presegle:

TOZD TALILNICE: plavž (107 %), SM jeklarna (100,7 %), livarna (103,3 %), šamotarna (106,1 %);

TOZD VALJARNE: valjarna profilov (101,7 %);

TOZD HLADNA PREDELAVA: jeklovlek (103,1 %), žičarna (104,2 %), elektrodni (elektrode 101,9 %, prašek 102,3 %);

Seveda pa je v septembru večji izpad proizvodnje v obratih, ki so največji potrošniki električne energije. Podrobne proizvodne rezultate, dosežene v devetih mesecih in v septembru letos, preberite na tretji strani.

Poškodbe v septembru

Iz podatkov, ki nam jih je posredovala služba za varstvo pri delu je razvidno, da je bilo v septembru na delovnih mestih poškodovanih 30 naših sodelavcev in smo zato izgubili 759 delovnih dni. V TOZD TALILNICE so imeli štiri poškodbe in 105 izgubljenih dni, v TOZD VALJARNE pet poškodb 222 dni, v TOZD HLADNA PREDELAVA 12 poškodb 216 dni in TOZD VET devet poškodb in 216 dni. V skupnih službah ter obratu družbene prehrane v septembru poškodb na delovnih mestih niso imeli.

Na poti v službo so bile tri poškodbe in 109 izgubljenih delovnih dni. Eno poškodbo so imeli v TOZD VET ter 27 dni, eno poškodbo v skupnih službah 52 dni in eno poškodbo ter 25 izgubljenih dni v obratu družbene prehrane. Poleg tega so imeli v TOZD HLADNA PREDELAVA 23 izgubljenih dni zaradi poškodb na poti iz prejšnjih mesecev. V TOZD TALILNICE in TOZD VALJARNE ter TOZD HLADNA PREDELAVA poškodb na poti v službo v septembru niso imeli.

V današnji številki preberite:

- na prvi in drugi strani vas bo zanesljivo zanimala elektro energetska problematika Slovenije, pri čemer so najbolj prizadete Slovenske železarne;
- kako smo v Železarni izvrševali mesečni in devetmesečni družbeni plan, lahko preberete na prvi in tretji strani;
- tako komuniste, kakor ostale delavce bo pritegnil uvodnik na drugi strani, ki obravnava kako daleč smo v občini prišli pri uresničevanju pisma predsednika ZKJ tovariša Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ;
- člani delovnega kolektiva ne bodo sli mimo nadaljevanja pred naslovom Mali leksikon ekonomskih izrazov na strani pet in ustavne razprave o obveščanju delavcev na šesti strani;
- ne bo vam žal, če boste prebrali tudi nadaljevanja na osmi strani

Danes usklajevalna konferenca

Predsednik delavskega sveta Železarne, dipl. inž. Alojz Kalan in predsednik tovarniške konference sindikata Železarne France Kobentar, sklicujeta danes 12. oktobra konferenco delegatov izvoljenih v temeljnih organizacijah združenega dela za usklajevanje stališč in predlogov sprejetih v javni razpravi o osnutku zvezne in republiške ustave ter o predlogu družbenega dogovora o načelih za izvajanje kadrovske politike v občini Jesenice. Poročilo o poteku javne razprave o omenjenih dokumentih v Železarni, bo sledila razprava in usklajevanje stališč in predlogov, ki bodo prek izvoljenih delegatov posredovani občinski usklajevalni konferenci.

Na konferenco, ki bo ob 14.15 uri v spodnjih prostorih Kazine, so poleg delegatov vabljene izvršni odbor tovarniške konference sindikata, sekretariat konference ZK in ZM Železarne, odbor za kadre pri DS Železarne in nekateri predstavniki uprave delovne organizacije in skupnih služb.

Septembra je minilo eno leto, odkar je izvršni biro predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije ob navzočnosti in sodelovanjem tovariša Tita razpravljajal o nekaterih temeljnih vprašanjih izvajanja politike ZKJ. Na tej seji so bili določeni ukrepi, ki so vsebovani v pismu predsednika Zveze komunistov tovariša Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ vsem organizacijam in članom Zveze komunistov Jugoslavije, katere je treba odločno in brez omahovanj uresničiti, da bi Zveza komunistov povečala svojo enotnost, akcijsko sposobnost in učinkovitost. Tem vprašanjem je bila namenjena tudi 29. seja centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije in številne druge seje in sestanki, kar vse skupaj naj bi bistveno okrepilo konkretni politični boj za samoupravni socialistični razvoj oziroma dosledno uresničevanje resolucije VI. kongresa Zveze komunistov Slovenije in IX. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije. Torej pri vsem tem ni šlo za noben »nov veter« ali »nov politični kurz«, temveč izključno za to, da se bolj dosledno izvaja politični kurz sprejet na omenjenih kongresih in da se začno energično odstranjevati nakopičene slabosti v Zvezi komunistov, kar vse skupaj naj bi pomenilo pripravo na VII. kongres Zveze komunistov Slovenije in X. kongres Zveze komunistov Jugoslavije. Priprave v tem smislu, ker bo Zveza komunistov na teh kongresih morala kot idejno politična sila našega razvoja pred delavskim razredom in delovnimi ljudmi Slovenije in Jugoslavije povedati kako je uresničevala začetni politični kurz razvoja socialističnega samoupravljanja in politiko enakopravnosti, bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti ter začetni kurz nadaljnjega razvoja socialistične družbe in za premagovanje njenih nasprotij.

Kritičen pogled na slabosti znotraj Zveze komunistov pred pismom, ki se v vseh sferah in v vseh pogledih niso odstranjene ter razna odstopanja in deformacije v našem socialističnem razvoju, ne sme zamegliti določenih uspehov, ki jih je dosegla Zveza komunistov v dosedanjem razvoju. Priznati moramo pomembne premike tako znotraj Zveze komunistov, kakor v razvoju samoupravnega socializma po pismu, priznati pa tudi moramo, da so pri povečanju enotnosti, akcijske sposobnosti in učinkovitosti Zveze komunistov v različnih sferah in okoljih doseženi zelo različni premiki oziroma rezultati. Zveza komunistov Slovenije in Jugoslavije je kot celota naredila odločilne premike v pogledu večje enotnosti in akcijske sposobnosti ter učinkovitosti, nedvomno pa bo nadaljni korak narejen v tej smeri v sedanjih pripravah na slovenski in jugoslovanski kongres Zveze komunistov. Seveda pa so ti premiki v različnih sferah in okoljih zelo različni.

Če smo komunisti kritično in samokritično pred vso javnostjo razgrnili svoje napake in slabosti, kar v bistvu pomeni le čvrsto, enotno in akcijsko sposobno ter učinkovito jedro Zveze komunistov, potem ne smemo dovoliti, da posamezniki ali skupine odrekajo zgodovinsko pomembno idejno politično vlogo Zveze komunistov, ki je na čelu delavskega razreda in vseh delovnih ljudi izvedla oboroženo socialistično revolucijo ter dosegla take materialne osnove družbe in socialističnih samoupravnih odnosov v njej, ki so za zgled in kažipot delavskim gibanjem v svetu in ki nam pogojujejo nadaljnji razvoj socialističnih samoupravnih demokratičnih odnosov na poti osvoboditve dela in graditve komunistične družbe. Ne smemo dovoliti, da bi nam kdorkoli odrekal velikanskih rezultatov, ki smo jih dosegli v materialnem, političnem in kulturnem pogledu v 28 letih razvoja socialistizma.

Obletnica pisma in priprave na VII. kongres ZKS in X. kongres ZKJ

Ob vsem tem pa seveda pred vsemi komunisti in organizacijami Zveze komunistov še vedno stoji naloga: dosledno izvajanje politike Zveze komunistov in ukrepov sprejetih 18. septembra lani na seji izvršnega biroja predsedstva ZKJ in izraženih v PISMU in na 29. seji centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije.

Čeprav je od takrat preteklo že eno leto, pa nam razmere v naši občini kažejo, da smo po nekaterih vprašanjih naredili zelo malo ali celo nič. Marsikoga je nedvomno presenetila informacija na seji komiteja občinske konference ZK Jesenice, objavljena v prejšnji številki Železarja, ko eno leto po pismu ugotavljajo na podlagi analize, da v občini kar 43 odstotkov članov Zveze komunistov ni aktivnih! Po tem bi lahko sklepali, kar v vseh primerih najbrž ne drži, da vsi ti člani, če niso bili aktivni, tudi niso uresničevali idejnih in političnih nalog ter sprejetih sklepov Zveze komunistov. Upravičeno se lahko sprašujemo kaj se počenja v vrstah Zveze komunistov. Sprašujemo se tudi kaj so delale osnovne organizacije Zveze komunistov, kjer so bili ti člani vključeni? Tudi te niso delovne v smislu ukrepov, ki so bili določeni s pismom, ki med drugim pravi: »Nujno potrebno je v vsaki organizaciji in forumu Zveze komunistov ustaliti prakso rednega kritičnega ocenjevanja izvajanja sprejetih sklepov, ali se in kako se komunisti ravna po teh sklepih tam, kjer delajo in žive, tam, kjer se odloča o družbenih zadevah — v samoupravnih organih, v predstavniških, izvršno-političnih in upravnih organih oblasti, v družbenopolitičnih organizacijah.

Samo s takšnim konkretnim ocenjevanjem, kako se postavljajo in obnašajo v družbeni praksi člani, izvoljeni funkcionarji, organizacije in forumi Zveze komunistov, in s stalno kontrolo izvrševanja nalog, lahko uspešno razvijamo in ugotavljamo konkretno osebno in kolektivno odgovornost.

To je pot za ocenjevanje dejanskih ideoloških, političnih in moralnih kvalit in odgovornosti slehernega člana Zveze komunistov.

Da bi to zagotovili, je treba odločneje odstraniti iz vrst Zveze komunistov vse tiste elemente, ki so tuji ideologiji in politiki Zveze komunistov, vse tiste, ki so jim lastni egoizmi, egoistični in skupinski interesi več kot interesi delavskega razreda in samoupravnega socialističnega skupnosti — korumpirane posameznike, malomeščane, nosilce birokratične samovolje, oportuniste, karieriste in druge ljudi, ki s svojim obnašanjem rušijo gled Zveze komunistov. Ko bo odstranila takšne člane, bo postala Zveza komunistov idejno enotnejša, sposobnejša za akcijo in privlačnejša za razredno zavestne delavce in mlade ljudi. (II. poglavje Pisma, 2. točka)

Komentar k temu je odveč. Toda pri takih osnovnih organizacijah Zveze komunistov, ki kljub takim konkretnim nalogam dovoljujejo pasivnost 43 odstotkov članov ZK, nam je tudi jasno zakaj na mnogih področjih v občini ne dosegamo večjega napredka. Zakaj so mnoga prizadevanja za poživitev dela v krajevnih organizacijah SZDL, krajevnih skupnostih, ZM, raznih športnih in kulturnih društev in organizacijah neuspešna, zakaj nesklepnost raznih organov in forumov itd. Zakaj na nekaterih področjih tako zavlačenje pri uresničevanju delavskih ustavnih dopolnil, pri uresničevanju raznih integracijskih prizadevanj in drugo. Zakaj toleriranje direktorja člana Zveze komunistov, ki se očitno upira ustanovitvi temeljnih organizacij združenega dela. In končno zakaj občinska konferenca oziroma komite ZK teh stvari nista redno in kritično ocenjevala in sprejemala ustrezne ukrepe in sklepe.

Če hočemo v občini po teh in drugih vprašanjih biti bolj dosledni, potem moramo ravno v tem času, v času priprav na slovenski in jugoslovanski kongres Zveze komunistov ne samo ustvariti politično klimo, kakršna je bila po objavi pisma lansko leto, temveč tudi vsebino pisma v vseh sferah in na vseh področjih začeti dosledno uresničevati. S tem ni rečeno, da v občini nismo naredili in dosegli ničesar. Dosegli smo določene uspehe pri uresničevanju tako imenovanih delavskih ustavnih dopolnil ter naredili nekatere premike v smislu pisma. Toda to ni dovolj, to potrjuje tudi prejšnja ugotovitev. Za nadaljnjo krepitev ugleda Zveze komunistov v občini pri delavskem razredu in delovnih ljudeh, za večjo enotnost in akcijsko sposobnost in učinkovitost, bo treba dosledno uresničevati ukrepe, ki izhajajo iz pisma predsednika ZK tovariša Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ, ki morajo dobiti praktično potrditev v vsakodnevem idejno političnem delu.

2 ŽELEZAR

Energetska kriza in železarne

(Nadaljevanje s 1. strani)

Načrt za izvajanje omejitve električne energije v SR Sloveniji ne more biti zgolj njihov dogovor, temveč je dogovor z odjemalci v obliki »druženega dogovora o izvajanju omejitve električne energije v SR Sloveniji«. Toda družbeni dogovor ni še do danes sklenjen kljub napovedim, danim tudi v dnevnem časopisu sprčo hude energetske krize, da bo sklenjen najpozneje do 20. septembra 1973.

Večjo enotnost v jugoslovanskem elektroenergetskem sistemu tudi ob redukcijah bo seveda mogoče doseči s skupnim družbenim dogovorom o izvajanju omejitve električne energije. Pot do takega dogovora pa odpirajo družbeni dogovori o omejevanju električne energije v posameznih republikah, ki jih pa še ni.

Vprašanje: Poznajo je že, da se v strahu pred splošnim nezadovoljstvom ob vsakem zmanjševanju proizvodnje električne energije najlažje reducira veleporabnike, med katerimi je metalurgija. Tega pravila se je poslužil tudi izvršni svet skupščine SRS.

Ob tem da se energetska kriza napoveduje za daljše obdobje, kar med delavci železarn povzroča pravi preplah, nas zanima: koliko časa elektro metalurgija v Sloveniji ne bo imela normalnih pogojev dela?

Odgovor: Upoštevač sedanje stanje je v zaključnem delu operativna energetska bilanca za prihodnje leto. Ob omejitvi dobav tovarni aluminija Kidričeve v višini 50 GWh je operativna energetska bilanca izravnana za elektroenergijo. To je bilo mogoče ob polnem upoštevanju načela, da je premog iz naših premogovnikov v celoti na razpolago le za termoelektrarne. Manjkajoče količine premoga za industrijo in potrošnjo pa naj bi pokrivali premo-govniki SR Bosne in Hercegovine. Ustrezna navezava poslovnih odnosov za pokrivanje te potrošnje je pravkar v teku.

Vprašanje: Poznajo je, da se v svetu za odstranjevanje energetskih kriz poslužujejo hitro improviziranih ukrepov kot je nabava in vključitev v obratovanje manjših 25.000 kW agregatov s plinskimi turbinami in generatorji.

Ali je v Sloveniji kaj ukrenjenega za nakup takih enot?

Odgovor: Elektroenergetskemu sistemu SR Slovenije kot tudi Jugoslavije so dobro znani plinski agregati, ki jih omenja tudi vaš dopis sektorja za proizvodnjo, razvoj in raziskave z dne 19. septembra 1973. Analize, ki jih je izvedlo združeno podjetje elektrogospodarstva Slovenije pa so pokazale, da je proizvodnja tovrstnih agregatov izredno draga. Da bi se omilila elektroenergetska situacija v prehodnem obdobju 1975 in 1976 pa so itak že naročili trije plinski agregati po 23,5 MW, ki bodo instalirani v Brestanici.

Vprašanje: Proizvodnja elektro jekla je pogoj obstoja in razvoja slovenskega železarstva, saj so železarna Jesenice, Ravne in Štore v jugoslovanski črni metalurgiji predisponirane za specialno surovo železo in kvalitetna ter zlahka jekla.

Kaj se snuje za oblikovanje enotnega elektroenergetskega sistema v mednarodne sisteme in od kdaj slovenske železarne lahko računajo na normalno oskrbovanje z električno energijo?

Odgovor: Poslovno združenje je doslej svoje napore usmerjalo tudi v izpeljavo povezovanja našega elektroenergetskega sistema z elektroenergetskimi sistemi sosednjih držav. Tako je bilo tudi na pobudo poslovnega združenja energetike izvedenih pet poskusnih obratovanj celotnega jugoslovanskega elektroenergetskega sistema z elektroenergetskimi sistemi Zahodne Evrope, ki so že medsebojno povezani in obratujejo pod nazivom Union pour la coordination de la production et du transport de l'électricité. Vseh pet preskusov je dalo negativne rezultate tako, da zaradi tehničnih razlogov na pove-zovanju našega jugoslovanskega elektroenergetskega sistema s sosednjimi še ne moremo računati. Seveda pa se poslovno združenje energetike še predobro zaveda, da se tudi s to problematiko mora z vso živostjo nenehno ukvarjati, saj je splošno znano, da so vse omejitve v velikih sistemih vselej milejše in s tem tudi manj boleče.

Z dobljenimi odgovori ne moremo biti zadovoljni. Niti ne s prvimi, ker ne razkriva vzrokov, zakaj nismo uspešno povezani v enotni jugoslovanski elektroenergetski sistem, in še manj z zadnjimi, kakšna bo usoda proizvodnje elektro jekla v prihodnosti.

V treh četrtletjih leta 1973 se je dobava električne energije slovenskim železarnam omejila in povzročila 4094 obratovanih ur zastoja proizvodnje elektro jekla in jekla. To pomeni znižanje proizvodnje surovega specialnega železa za 2800 ton in surovega elektro jekla za 26.500 ton.

Ob dejstvu, da sta specialno surovo železo in surovo jeklo oziroma vložek za metalurško in strojno predelovalne obrate zmanjšanje te substance, neposredno pomeni proporcionalno znižanje realizacije. Poprčna cena, ki so jo železarne dosegle v tretjem četrtletju, znaša 4.893 din na tono prodanega blaga. Ob upoštevanju poprčnega izplena 74 odstotkov smo skupaj zaradi redukcije električne energije izgubili 21.300 ton gotovega blaga, kar pomeni 104,2 mio din realizacije. Elementa amortizacija in dohodek, ki pripadata delovni skupnosti, v strukturi cene ali realizacije znašata 32,3 odstotka, kar pomeni, da so zaradi redukcije slovenske železarne neposredno izgubile 33,6 mio din lastnih finančnih virov.

Res je, da se pri porabi električne in druge energije nismo najbolj racionalno ponašali. Poraba kWh na tono elektro jekla in jekla je previsoka, potrata pa je bila tudi pri drugih odjemih. Prav je zato, da nas redukcija zresnila in pospešila proces varčevanja z energijo, ki v strukturi cene zavzema pri jeklu visoko postavko. Vse tri železarne so izdale predpise in začele s široko akcijo za relativno znižanje porabe električne energije. To pa ne more poravnati stanje za nazaj.

Ob tem da je od 21. septembra 1973 redukcija električne energije znižana tako, da je tehnološki potropek v naših železarnah zopet normalen, se ne moremo zadovoljiti s politiko, da je pri redukciji prva na udaru metalurgija. To pelje v demontažo te dejavnosti v Sloveniji, kar bi imelo posebno težke posledice pri močno razviti kovinski in elektro industriji.

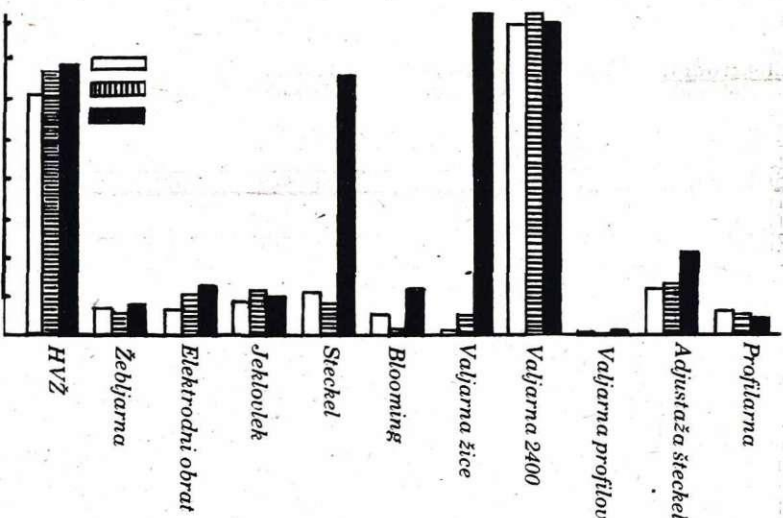
Narasle vode bodo otekale, prišla bo večja potrošnja premoga in zato nam ponovno pretijo dogodki iz septembra. S polovično proizvodnjo

aluminija je sicer elektro gospodarstvo toliko razbremenjeno, da bo proizvodnja elektro jekla še možna, zaradi rasti široke porabe električne energije pa bomo v kratkem času lahko zopet pred problemom zniževanja proizvodnje.

Na seji skupščine SRS dne 3. oktobra t.l. je bilo podano poročilo o elektro gospodarski situaciji. Iz tega poročila se vidi, da je v prvih osmih mesecih poraba električne energije v SR Sloveniji znašala 3.487 GWh ali 3,5 odstotka manj od načrtovane. V tem obdobju je proizvodnja v hidrocentralah bila 12, v termocentralah pa 17 odstotkov nižja od predvidene bilance; najbolj pa so bili prizadeti neposredni porabniki, ki so dobili namesto 1.421 GWh le 1.165 GWh ali 6,1 odstotka manj. Ker Kidričovo ni bilo reducirano, je razumljivo, da je največji delež tega primanjkljaja padel na slovenske železarne.

Iz tega poročila se vidi, da je glavna elektroenergetska kriza nastopila avgusta in se nadaljevala septembra. Avgusta so termocentralne proizvajale 24 odstotkov manj kot je bilo načrtovano, septembra je pa šostanj dal le okrog 55 odstotkov svoje zmogljivosti. Bilanca dnevnih porab za mesec september je dnevno predvidevala 17,1 mio kWh, dosežena pa bila 12,8 mio kWh. Glavno znižanje so dobili veleporabniki.

Poročilo nato navaja vzroke take-mu neskladju, upravičuje sklep izvršnega sveta in predvideva v najkrajšem času sklenitev samoupravnega sporazuma proizvajalcev in porabnikov električne energije. Pri tem pa v predvideni bilanci tudi za leto 1974, ki naj bi pomenila povečanje porabe na 5.783 GWh, tako nje porabe ni pokrila s proizvodnjo, četudi se del dobave v višini 410 GWh predvideva iz BiH. V kolikor se bo sedanja praksa nadaljevala, obstaja velika nevarnost, da bodo veleporabniki tudi v prihodnjem letu močno prizadeti, zato bi bilo prav, da o tem spregovori osrednji organ ZP slovenske železarne — delavski svet in na svoji seji sprejme tudi primerne zaključke.

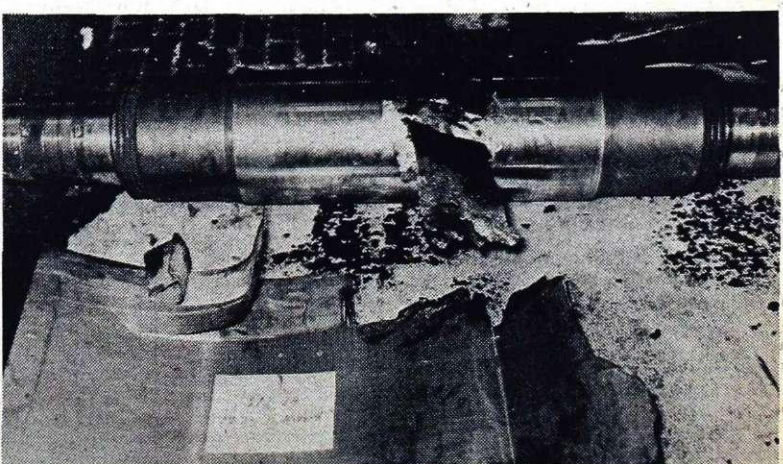
PREGELED ENAKOMERNOSTI ODPRAVE KONČNIH IZDELKOV V SEPTEMBRU

Enakomernost odprave končnih izdelkov v mesecu septembru 1973 je bila dobra v HVZ, želvarni, elektroodnem obratu, jeklovniku, valjarni 2400 in profilarji. Vsekakor pa je na precejšnje neenakomernosti v drugih obratih vplivalo pomanjkanje električne energije, saj je bila mesečna prodaja za približno eno šestino manjša, kot v normalnih pogojih dela.

Železarski globus

SAUDSKA ARABIJA

Predstavniki ameriške rudarske družbe Marcona Corporation iz San Francisca in državne družbe Petro-min iz Saudske Arabije, so se sporazumeli o gradnji nove železarne na obali Arabskega zaliva. Kot glavno gorivo bodo v novi železarni uporabljali zemeljski plin, ki nastaja pri črpanju nafte.

Pogosti primeri nekvalitetnih vroč valjanih trakov iz kaljarne Bela, povzročajo velike težave pri hladni predelavi in škodo zaradi okvar delovnih valjev Sicmag valjenega stroja.

Izvršitev plana skupne in blagovne proizvodnje ter odprave v septembru

Del. enota	Skupna proizvodnja			Blagovna proizvodnja			Odprava
	program	izvršitev	%	program	izvršitev	%	
Plavž	12.300	13.165,8	107,0				
SM jeklarna	25.800	25.991,0	100,7				
El jeklarna	12.300	8.078,9	65,7				
Livarne	140	144,6	103,3	50	9,5	19,0	9,5
Šamotarna	1.350	1.432,0	106,1	250	287,5	115,0	287,5
TOZD TALILNICE:	51.890	48.812,3	94,1	300	297,0	99,0	297,0
Bluming-štekkel	44.500	40.420,9	90,8	7.000	6.166,3	88,1	6.154,8
Valj. debele pl.	8.300	6.552,4	78,9	8.220	6.550,8	79,7	6.217,3
Valjarna žice	9.900	8.363,3	84,5	3.000	2.721,9	90,7	2.676,1
Valjarna prof.	2.600	2.645,3	101,7	100	18,2	18,2	50,7
TOZD VALJARNE:	65.300	57.981,9	88,8	18.320	15.420,8	84,2	15.098,9
Hladna valj.	2.600	2.425,5	93,3	2.540	2.397,3	94,4	2.312,2
Profilarna	1.500	1.091,7	72,8	1.490	1.091,7	73,3	777,9
Jeklovlek	1.600	1.648,9	103,1	1.590	1.644,1	103,4	1.466,9
Žičarna	5.200	5.418,5	104,2	3.100	3.365,9	108,6	3.302,0
Elektrodni:	1.270	1.294,4	101,9	1.270	1.285,5	101,2	1.185,1
— elektrode	1.230	1.253,5	101,9	1.230	1.244,8	101,2	1.138,3
— prašek	40	40,9	102,3	40	40,7	101,8	46,8
Žebliarna	1.180	951,8	80,7	1.170	940,9	80,4	1.010,5
TOZD PREDELAVA:	13.350	12.830,8	96,1	11.160	10.725,4	96,1	10.054,6
SKUPAJ:	130.340	119.625,0	91,8	29.780	26.443,2	88,8	25.450,5
Tuja predel. — lt.							— 104,9
Tuja predel. prof.	40	96,5	241,3	40	96,5	241,3	94,6
ZELEZARNA:	130.580	119.721,5	91,7	29.820	26.539,7	89,0	25.440,2

Blagovne proizvodnje za dom je bilo planirane 1.310 ton, izvršene pa 1.424,4 tone.

Izvršitev družbenega plana in blagovne proizvodnje ter odprave januar-september

Del. enota	Skupna proizvodnja			Blagovna proizvodnja			Odprava
	družb. pl.	izvršitev	%	družb. pl.	izvršitev	%	
Plavž	118.200	113.151,5	95,7				
SM jeklarna	243.300	239.901,0	98,6				
El jeklarna	126.400	113.296,6	89,6				
Livarne	1.249	1.322,1	105,9	450	257,3	57,2	257,3
Šamotarna	12.600	12.166,3	96,6	2.250	2.403,5	106,8	2.403,5
TOZD TALILNICE:	501.749	479.837,5	95,6	2.700	2.660,8	98,5	2.660,8
Bluming-štekkel	407.130	396.645,3	97,4	60.845	62.934,5	103,4	62.969,3
Valj. debele pl.	76.670	67.127,8	87,6	76.000	66.602,4	87,6	69.343,8
Valjarna žice	83.160	85.892,7	103,3	26.455	31.737,9	120,0	31.534,2
Valjarna prof.	23.150	25.379,2	109,6	3.130	1.702,9	54,4	1.685,0
TOZD VALJARNE:	590.110	575.045,0	97,4	166.430	162.977,7	97,9	165.532,3
Hladna valj.	22.400	22.847,4	102,0	22.320	22.492,2	100,8	22.400,6
Profilarna	12.380	13.466,4	108,8	12.310	13.440,5	109,2	12.925,1
Jeklovlek	14.100	14.986,6	106,3	14.050	14.871,9	105,8	14.965,9
Žičarna	49.150	47.820,9	97,3	30.870	30.531,5	98,9	30.445,9
Elektrodni:	11.455	11.332,6	98,9	11.405	11.261,8	98,7	11.139,3
— elektrode	10.710	10.996,4	102,7	10.660	10.932,0	102,6	10.724,1
— prašek	745	336,2	45,1	745	329,8	44,3	415,2
Žebliarna	10.060	9.544,1	94,9	9.980	9.457,8	94,8	9.538,7
TOZD PREDELAVA:	119.545	119.998,0	100,4	100.935	102.055,7	101,1	101.415,5
SKUPAJ:	1.211.404	1.174.880,5	97,0	270.065	267.694,2	99,1	269.608,6
Tuja predel. — lt.	4.275			4.275			222,6
Tuja predel. prof.	1.010	382,9	37,9	1.010	382,9	37,9	382,9
ZELEZARNA:	1.216.689	1.175.263,4	96,6	275.350	268.077,1	97,4	270.214,1

Planirane proizvodnje za dom je 13.139 ton, izvršene pa 12.496,7 ton.

ANALIZA DELA PO OBRATIH TOZD TALILNICE:

S septembrom zaključujemo tretje četrletje, vendar z doseženim rezultatom ne moremo biti zadovoljni. V skupni proizvodnji zastojamo za družbenim planom kar za 36.523 ton, pri čemer odpade na talilnice 21.911 ton, na valjarne 15.065 ton, medtem ko je predelava planirane obveze prekorčila za 453 ton.

Največji manjko v skupni proizvodnji imajo obrati: elektrojeklarna 13.103 ton, valjarna bluming-štekkel 10.484 ton ter valjarna debele pločevine 9.542 ton.

Glavni vzrok za tako veliko zastojanje v skupni proizvodnji talilnic in valjarn je v redukcijah električne energije.

Hladna predelava je planske obveze v skupni proizvodnji presegla in to predvsem na račun nabavljenega tujega vložka.

Tudi v blagovni proizvodnji beležimo v devetih mesecih zaostanek 2.370 ton, ki je nastal izključno v mesecu septembru, ko so bili zaradi redukcije električne energije poleg elektrojeklarnih prizadeti tudi obrati bluming-štekkel, valjarna žice, valjarna debele pločevine, hladna valjarna in profilarna.

Nesorazmerje med manjkom v skupni proizvodnji 36.523 ton in manjkom v blagovni proizvodnji 2.370 ton, gre pripisati dejstvu, da je železarna v devetih mesecih nabavila kar 29.800 ton tujega vložka, s čimer je nadoknadila manjko v domačem jeklu in zagotovila normalno obratovanje finalnih obratov.

K tako slabemu rezultatu devetih mesecev je močno prispevala redukcija električne energije v septembru, saj smo zaostali za programom v skupni proizvodnji za 10.915 ton ter v blagovni proizvodnji za 3.336 ton. Delno smo ublažili manjko v jeklu z obratovanjem petih peči v martinarni, z aktiviranjem potisne peči v valjarni Bela, kjer smo izvajali 5.000 ton domačih in tujih slabov in z zmanjšanjem zalog polfabrikatov.

Redukcija električne energije je najbolj prizadela elektrojeklarno, saj znaša manjko v septembru kar 4.221 ton. Manjko elektro jekla močno vpliva na izpolnjevanje naročil v kvalitetnem asortimentu, zato bo v naslednjih mesecih poleg naporov za čimvečjo proizvodnjo, ena od glavnih nalog tudi dosledno izpolnjevanje kvalitetnega programa. Dober vložek in miren hod obeh peči sta vplivala na dobro delo plavžev.

Martinarna je z obratovanjem petih peči v času redukcije jekla ublažila izgubo v proizvodnji elektro jekla.

Dobro sta delala tudi obrata livarne in šamotarna, ki sta programske obveze presegla.

TOZD VALJARNE:

Za programom so zaostale kar za 7.318 ton. Redukcija je prizadela vse obrate razen profilnih valjarn, ki so normalno obratovali, da je lahko jeklovlek normalno obratoval.

Največji delež v manjku imajo valjarna bluming-štekkel, ki zastojajo za programom kar 4.079 ton. Manjko smo ublažili z aktiviranjem potisne peči, preko katere je bilo izvaljano preko 5.000 ton domačih in tujih slabov in z nabavo ingotov v železarni Zenica.

Vsled pomanjkanja vložka, kot posledica redukcije, je bila močno prizadeta tudi valjarna debele pločevine, ki izpada ni mogla nadoknaditi.

TOZD PREDELAVA:

Manjšo proizvodnjo vsled redukcije sta imela obrata hladna valjarna in profilarna, medtem ko je žebliarna zaradi večje odsotnosti delovne sile in tanjšega dimenzijskega asortimenta zaostala za programom za 228 ton.

Hladna valjarna je izpadlo proizvodnjo delno nadomestila z delom ob prostih sobotah, nedeljah in z nadurnim delom, ter tako zmanjšala manjko za več kot 200 ton. Za pri-

Središče Jesenice — pogled s kamnoloma: v ospredju športni park, lepo pa je vidna tudi hladna valjarna — žičarna

OBVESTILA KOLEKTIVU — OBVESTILA

Dežurna služba

	Telefon v pisarni doma
SOBOTA, 13. oktobra:	
inž. Franc GASAR, vzdrževanje	952 81604
NEDELJA, 14. oktobra:	
dipl. inž. Miloš PISČANEČ, martinarna	441 81406
PONEDELJEK, 15. oktobra:	
Ciril ODLASEK, valj. Javornik	620 776
TOREK, 16. oktobra:	
Marjan MRAK, elektro jeklarna	884 81012
SREDA, 17. oktobra:	
dipl. inž. Franc VÍČAR TOZD Hladna predelava	743 81572
ČETRTEK, 18. oktobra:	
dipl. inž. Sašo KAVČIČ, hl. valjarna	524 81826
PETEK, 19. oktobra:	
dipl. inž. Vito GRÍČAR, plavž	334 81279

Dežurna služba traja od datuma nastopa od 7. ure zjutraj do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih. Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Personalne vesti za september 1973

Sprejetih je bilo 101 delavec, obračunanih pa 66 delavcev.

STAROSTNO SO BILI UPOKOJENI:

Franc DOBRAVEČ, 1913, transport — 36 let v ŽJ, Alojz JUG, 1913, transport, 28 let v ŽJ, Stanko LUŽNIK, 1917, nabavna služba — 37 let v ŽJ, Franc METELKO, 1915, valjarna Bela — 35 let v ŽJ, Jakob PETEK, 1917, strojno vzdrževanje — 26 let v ŽJ in Zdravko ZIMA, 1922, strojno vzdrževanje — 34 let v ŽJ.

INVALIDSKO SO BILI UPOKOJENI:

Jakob CELAREČ, 1916, valjarna profilov — 28 let v ŽJ in Ludvik IVANETIČ, 1923, martinarna — 28 let v ŽJ.

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali težko zasluženi pokoj!

ODŠLI V JLA:

Izet Irslanovič, 1954, plavž, Bojan Hafnar, 1954, strojno vzdrževanje, Mile Josifovski, 1953, valjarna Bela, Janez Robič, 1954, strojno vzdrževanje in Čedo Zrnič, 1954, strojno vzdrževanje.

IZKLJUČENI SO BILI:

Rajko Avguštin, 1950, martinarna, Franc Beravs, 1951, valjarna žice, Franjo Branilovič, 1949, hladna valjarna, Marjan Bratkovič, 1952, valjarna žice, Peter Cop, 1953, valjarna profilov, Dane Džurič, 1951, plavž, Jože Franciškin, 1925, strugarna valjev, Trajan Gorgiev, 1950, plavž, Dušan Gregorič, 1952, valjarna profilov, Izet Hridič, 1951, elektro jeklarna, Mehmed Hušič, 1952, strojne delavnice, Kadri Ismail, 1950, elektro jeklarna, Dimitar Ivanov, 1954, valjarna profilov, Milan Jandrič, 1952, valjarna Bela, Milena Jerovšek, 1947, valjarna 2400, Stojan Jovanov, 1948, elektro toplotna energija, Dobrišlav Jović, 1951, plinska in vodna energija, Redžep Karagić, 1955, jeklovlek, Fadil Kallak, 1954, plinska in vodna energija, Mitko Kimov, 1952, jeklovlek, Mihajina Kozminkuk, 1936, žebliarna, Džemil Krupić, 1954, plinska in vodna energija, Safet Lezić, 1953, valjarna profilov, Sakib Lović, 1953, elektro jeklarna, Lako Maličević, 1952, jeklovlek, Andželko Milas, 1952, valjarna Bela, Jovan Milašinović, 1950, valjarna 2400, Milijana Miloković, 1949, DE — DP, Jovan Mitevski, 1952, šamotarna, Pavle Mladenovski, 1948, martinarna, Ahmed Mujezinović, 1936, transport, Ramiz Omerović, 1955, martinarna, Nikola Plavšić, 1953, plavž, Pero Pogačar, 1955, valjarna profilov, Karel Požnel, 1949, transport, Miladin Savič, 1950, elektro jeklarna, Vančo Sirkov, 1950, plavž, Mirsad Spasojević, 1955, martinarna, Dobre Stojanov, 1950, martinarna, Branko Struna, 1953, valjarna profilov, Refika Sušić, 1952, DE — DP, Ciril Struna, 1950, valjarna žice, Slavko Savla, 1956, jeklovlek, Sarafin Tračev, 1950, martinarna, Hadžo Trako, 1951, valjarna Bela, Emsud Velić, 1953, strojno vzdrževanje, Muharem Velić, 1954, strojno vzdrževanje, Angel Velov, 1947, elektro jeklarna in Fidanto Zaharijev, 1955, valjarna profilov.

ODBOR ZA KADRE IN MEDSEBOJNA RAZMERJA TOZD vzdrževanje, energija, transport

OBJAVA

izpraznjenih delovnih mest:

1. 1851, D-5 »delovodja strugarne valjev Javornik«
2. 6637, D-5 »delovodja VEN Bela«

Za zasedbo delovnega mesta morajo kandidati izpolnjevati naslednje pogoje:

- pod tč. 1 — da imajo STŠ — strojna smer ali delovodsko šolo ter 5 let prakse v strojni stroki.
- pod tč. 2 — da imajo STŠ elektro smer ali delovodsko šolo ter 5 let prakse v elektro stroki.

Kandidati naj prijave z dokazili o strokovnosti pošljejo v 15 dneh od dneva objave na naslov: ZPSZ Železarna Jesenice — kadrovski sektor za TOZD-VET. Kandidate bomo o izbiri obvestili v osmih dneh po odločitvi odbora za kadre in medsebojna razmerja v TOZD-VET.

Samoupravni organi v preteklem tednu

Tretja seja delavskega sveta TOZD VALJARN

V četrtek, 4. oktobra, je predsednik Mavro Lenardič sklical tretjo redno sejo delavskega sveta temeljne organizacije združenega dela VALJARNE. V obravnavo je predlagal pregled izvrševanja sklepov sprejetih na prvi in drugi seji, preliminarni plan proizvodnje TOZD za leto 1974 in obravnavo o predlogu Samoupravnega sporazuma o združevanju organizacij združenega dela v Slovenske železarne Ljubljana. Na seji so bili poleg članov delavskega sveta navzoči tudi direktor TOZD dipl. inž. Avgust Karba in obratovodja, predstavnik sindikata in nekateri drugi.

Pregled sklepov je pripravil direktor inž. Karba in so ugotovili, da so razen enega, ki je delno še v reševanju, delno pa ima dolgoročnejsi značaj, vsi sklepi realizirani. * Zelo živahna razprava se je razvila o predlogu preliminarne plana proizvodnje v TOZD VALJARNE za leto 1974, ki ga je pripravil sektor za ekonomiko in organizacijo. Kljub vsestranski obravnavi problemov in težav, ki bodo

spremljali uresničevanje planskih obveznosti, so bili mnjenja, da je predlagani plan uresničljiv, ker je celo za spoznanje manjši kakor letošnji. Poudarili pa so, da bo potrebno delati še boljše, predvsem pa bolj kvalitetno in sicer asortiment, ki ga bo mogoče plasirati na trgu oziroma prodati. To pa seveda zahteva tudi časovno uresničevati sprejete obveznosti.

V nadaljevanju je delavskemu svetu obrazložil predlog Samoupravnega sporazuma o združevanju organizacij združenega dela v Slovenske železarne Ljubljana sodelavec kadrovskega sektorja Izток Federle. Člani niso imeli pripomb, sklenili pa so, da mora biti razprava o tem dokumentu v samoupravnih delovnih skupinah zaključena do 15. oktobra.

Člani delavskega sveta so imeli pripombe, da je preveč obsežnih in zahtevnih dokumentov naenkrat v javni razpravi v samoupravnih delovnih skupinah, ki zahtevajo več časa za temeljito razpravo, česar pa ni. Razen tega pa tako obsežno gradivo tudi zmanjšuje interes med delavci za aktivno sodelovanje.

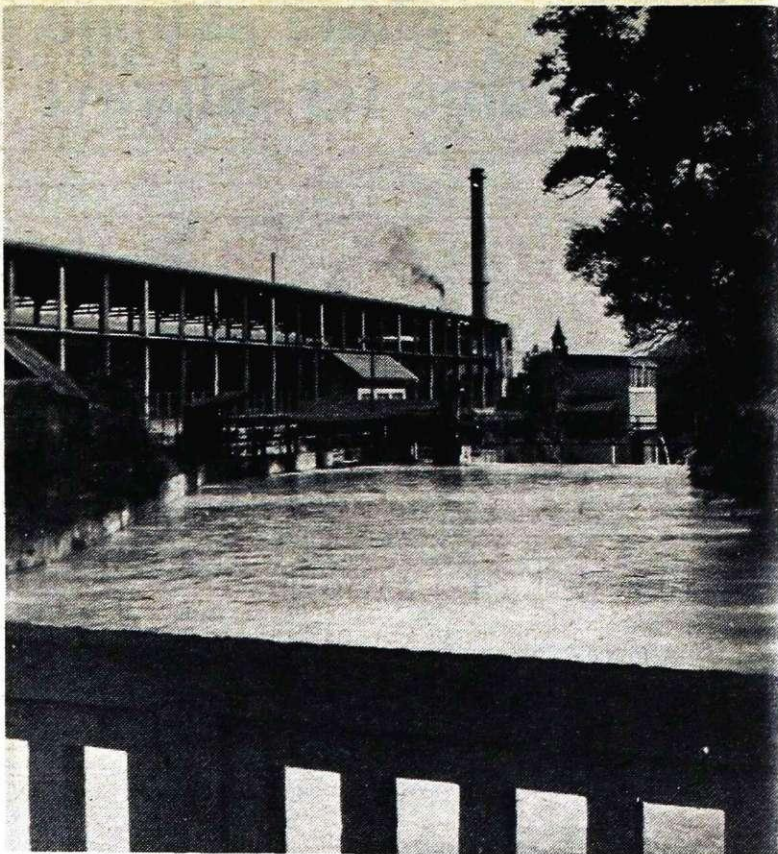
Ob sklepu seje so izvolili šestčlansko komisijo za usklajevanje predlogov in pripomb na osnutka obeh

ustav. Obravnavali so več drugih vprašanj in soglašali s sklepi, ki jih je sprejela konferenca osnovne organizacije ZK TOZD VALJARNE ter sprejeli zahtevo, da jih strokovni kader uresniči.

Tretja seja odbora za kadre in medsebojne odnose v TOZD valjarne

V četrtek 27. septembra je bila tretja seja odbora za kadre in medsebojne odnose.

V TOZD VALJARNE je vseh enaintrideset samoupravnih delovnih skupin že razpravljalo o osnutku družbenega dogovora o osnovah kadrovske politike v občini. Povsod so se opredelili za dopolnilni predlog, ki je bil objavljen v 37. številki Železarnja. Odbor za kadre in medsebojne odnose je bil tudi seznanjen s pripombami samoupravne delovne skupine Dremelj-Svetina-Knific v adjustaži štekel Javornik ter samoupravne delovne skupine Grohar v valjarni žice in SDS Resman v valjarni 2400.

Del Stare Save s Hermanovega mostu

Sestanki samoupravnih delovnih skupin

TOZD talilnice

PLAVŽ — 18. septembra so se sestale SDS Klinar, Motnik in Zgonc. Prisotnih je bilo 35 sodelavcev. Inž. Tolar je prisotnim obrazložil osnutek nove zvezne in republiške ustave. Stanje z vložkom za plažve ni zadovoljivo in se delovni pogoji spreminjajo iz dneva v dan. Zaposleni na plavžu zahtevajo ustrezen vložek.

MARTINARNA — SDS tretje izmene so se sestale 15. septembra. Obratovodja inž. Kalan je obrazložil osnutek družbenega dogovora o osnovah kadrovske politike v občini. Prisotni so imeli nekaj pripomb, medtem ko so se z obrazložitvijo osnutka zvezne in republiške ustave strinjali brez pripomb. Tov. Celarca so izvolili za delegata pri usklajevanju predlogov.

SAMOTARNA — Sestanek vseh samoupravnih delovnih skupin je bil 18. septembra. Obratovodja samotarne tov. Potokar je govoril o osnutku nove ustave, ter o predlogu družbenega dogovora o osnovah kadrovske politike v občini. Pripomb in vprašanj niso imeli. Strinjali so se s protestno resolucijo ob nedavnem državnem udaru v Čilu. Delegat pri usklajevanju predlogov bo tov. Žmitek. Govorili so še o obratni problematiki ter o redu in čistoti.

TOZD valjarne

ADJUSTAŽA BLUMING — 27. septembra je imela sestanek SDS Podlipnik. Program odprave izdelkov za avgust je bil izpolnjen z 98 %, zaradi nezadostnih količin slabov za valjarno 2400 in zaradi neustrezne površine slabov. Za valjarno žice pa plan ni bil izpolnjen, ker v skladišče ne sprejemajo polizdelke. Zastoji na blumingu so manjši pa tudi izplen je nižji od planiranega za 2,8 % pri blumih, medtem ko je za valjarno žice večji za 0,2 %. Pri vseh ostalih vrstah polizdelkov pa je izplen pod predvidevanji. Vzroke je treba iskati v metalurških napakah, ki so večje, kar velja tudi za valjavniške napake. Da bi dosegli planirani izplen bo treba vložiti precej truda. Stroški v adjustaži bluminga so nižji pri vseh stroškovnih mestih, razen pri ravnanju, ker so imeli večjo količino raznih predel, kar zmanjšuje proizvodnost. Iz analize je razvidno, da stroške presegajo pri zaščitnih sredstvih in pomožnem materialu. Zavezmajo se za večjo kontrolo in varčevanje z materialom. V kratkem se bodo preselili v nove prostore. Garderobe in higienski prostori so sodobni in dragi. Zato pozivajo vse delavce, da skrbijo za red in čistoto novih prostorov.

SDS Korbär je imela sestanek 29. septembra. Obravnavali so proizvodno problematiko za mesec avgust in ugotovili, da je bil plan gotove proizvodnje izpolnjen s 104 odstotki, medtem ko plan odprave izdelkov ni bil dosežen. Omenjajo neustrezno površino slabov za valjarno 2400, v valjarni žice pa niso sprejemali materiala v skladišče. Zaradi jeklarskih in valjavskih napak so bili izpleni pod predvidevanji. Zastoji žerjavov so v predvidenih mejah vendar so dotrajani, kar še posebej velja za portalni žerjav. Na brusilnem stroju so imeli zastoj zaradi pomanjkanja brusilcev, režijskih stroškov so še vedno previsoki. Imeli so težjo poškodbo, prevelika pa je tudi poraba zaščitnih sredstev. SDS je bila seznanjena z nalogami, ki jih bo treba opraviti v septembru. Izboljšati bo treba izplen, zmanjšati proizvodne stroške ter varčevati z zaščitnimi sredstvi. V kratkem bodo začeli uporabljati nove higienske prostore, zaposlene pa že v naprej opozarjajo na red in čistoto.

POVRŠINSKA OBDELAVA — SDS Lazar je imela sestanek 28. septembra. Vprašujejo, kje je odgovor na postavljeno vprašanje zaradi postavitve žage v tretji hali. V avgustu je bil plan dosežen z 98 odstotki. Na razpolago so imeli premalo slabov za valjarno 2400 in neustrezne površine. Plan odprave izdelkov za valjarno žice ni bil izpolnjen, zato, ker niso sprejemali polizdelkov iz tretje hale. Zahtevajo rešitev tega problema, ker tretja hala ni skladišče za valjarno žice in naj zato uredijo svoje skladišče. Ob pregledu stroškov ugotavljajo veliko porabo zaščitnih sredstev. Z odgovorom obrata družbene prehrane, SDS ni zadovoljna. Razpravljajo samo v časopisu Železar, medtem ko konkretnih ukrepov za izboljšanje prehrane ni. Malice so enolične in dovolj drage, tudi poleg regresa, ki ga daje Železarna. V drugih podjetjih je prehrana boljša in cenejša kot v Železarni.

4 ŽELEZAR

28. septembra je imela sestanek SDS Erjavec. Program gotove proizvodnje je bil izpolnjen, program odprave izdelkov pa le z 98 odstotki. Razpravljali so o obratovanju flemarskega in brusilnih strojev. Tujih reklamacij niso imeli, imeli pa so nekaj zamešnjav pri domačih kupcih, kar pa so reševali z iskrenjem. Analizirali so proizvodne stroške in ob koncu sestanka ugotovili dve lažji poškodbi zaradi nepazljivosti poškodovancev. Znova opozarjajo na previdnost pri delu.

VALJARNA 2400 PROGA — 20. septembra je imela sestanek SDS Smolej Janko. Obratovodja inž. Bartelj je obrazložil osnutek družbenega dogovora o osnovah kadrovske politike v občini. Razen tega so obravnavali tudi osnutek zvezne in republiške ustave ter sprejeli protestno resolucijo o dogodkih v Čilu. Kritično so obravnavali pomanjkanje električne energije in izpad proizvodnje. Pripombe so imeli tudi k sklepom sprejetih na seji gospodarskega odbora pri delavskem svetu Železarn. Nekaj pripomb je bilo tudi na normativ zaščitnih sredstev na progi.

25. septembra je imela sestanek SDS Plemelj na progi in Resman v adjustaži. Največ so razpravljali o osnutku zvezne in republiške ustave ter o osnutku družbenega dogovora o osnovah kadrovske politike v občini. Obe SDS se pridružujeta protestom ob nasilnem prevratu v Čilu.

VALJARNA 2400 ADJUSTAŽA — 25. septembra sta imeli sestanek SDS Knafelj v adjustaži in SDS Smolej Anton na progi. Obratovodja inž. Bartelj je prisotnim obrazložil osnutek družbenega dogovora o osnovah kadrovske politike v občini. Obrazložil je bil tudi osnutek republiške in zvezne ustave. Prebrali so še resolucijo ob dogodkih v Čilu.

SDS Kofler — Mirtič sta se sestali 22. septembra. Seznanjeni so bili z osnutkom družbenega dogovora o kadrovski politiki v občini in osnutkom republiške in zvezne ustave. Prebrali so protestno resolucijo ob dogodkih v Čilu, nato pa so obravnavali izpolnjevanje plana v avgustu. Ponovno opozarjajo na varčevanje z električno energijo. Vprašujejo zakaj delavci ne dobijo stanovanj (žerjavovodje) in zato odhajajo iz tovarne. Zaradi pomanjkanja žerjavovodij mora delati eden od žerjavovodij na dveh žerjavih in imajo zato zastoj na Sack škarnjah ter sektorjih.

VALJARNA 2400 OBRATOVOĐSTVO — SDS je imela sestanek 25. septembra. Vodja SDS inž. Bartelj je govoril o osnutku družbenega dogovora o osnovah kadrovske politike v občini ter o osnutku nove ustave. Pripomb ni bilo. Pridružujejo se protestom ob nedavnem dogodku v Čilu.

TOZD predelava

ŽIČARNA — SDS Gasperin je imela sestanek 24. septembra. Tov. Klinar je obrazložil najvažnejša določila v osnutku zvezne in republiške ustave, govoril pa je tudi o osnutku družbenega dogovora o kadrovski politiki v občini. K dokumentom niso imeli bistvenih pripomb. V razpravi pa je sodelovalo nekaj sodelavcev, med njimi tudi Alojz Kovač, ki je imel nekaj načelnih vprašanj in pripomb.

V nadaljevanju sestanka je bilo rečeno, da milni prašek vedno ne ustreza za vlečenje žice. Ne strinjajo se tudi s postopkom obratovodje, da kolenčasta žica ni upoštevana v normi in menijo, da je treba iskati vzroke v pomanjkljivi opremi stroja. SDS opozarja delovodje v patentirnici in lužilnici, da večkrat kontrolirajo patentiranje in luženje žice. Zahtevajo odgovor na vprašanje, zakaj ni na razpolago več dvojnih sider.

18. septembra je imela sestanek SDS Tramte. Informacijo o zvezni in republiški ustavi je posredoval tov. Klinar. Obravnavali so tudi osnutek družbenega dogovora o kadrovski politiki v občini ter prebrali resolucijo ob zadnjih dogodkih v Čilu. Tov. Klinar bo kot delegat sodeloval pri usklajevanju predlogov. Tov. Piber je pozval delavce, naj bi delali ob prostih sobotah na dopoldanski izmeni, da bi nadomestili škodo zaradi pomanjkanja električne energije.

ŽIČARNA — VOTLIČARNA — 18. septembra je imela sestanek SDS Dimitrov. Poslušali so informacijo o osnutku nove zvezne in republiške ustave ter o osnutku družbenega dogovora o osnovah kadrovske politike v občini. Tomaž Klinar je bil izvoljen za delegata pri usklajevanju predlogov. Glavni delovodja žičarne tov. Piber je govoril o omejitvah električne energije in pozval žičarje, da delajo ob prostih sobotah, da bi nadomestili izgubljeni proizvodnji.

ŽIČARNA II — 24. septembra se je sestala SDS Jamar. Na skupnem sestanku je tov. Klinar obrazložil osnutek zvezne in republiške ustave. Strinjali so se tudi z osnutkom družbenega dogovora o osnovah kadrovske politike v občini. Za delegata pri usklajevanju predlogov je bil izvoljen tov. Klinar. Tomaž. Prebrali so protestno resolucijo v zvezi z dogodki v Čilu, nato pa zahtevali odgovor na vprašanje, kdaj bodo nameščeni ustrezni filtri za prečiščevanje hladilne vode za stroje. Delavci, zaposleni na Herborn žičarskih strojih, želijo odgovor na vprašanje, kdaj bodo dobili nove stroje za končenje žice, ker so sedanji stroji dotrajani.

TOZD vzdrževanje, energija in transport

STRUGARNA VALJEV — SDS Langus je imela sestanek 24. septembra. Obratovodja tov. Gmajnar je prebral protestno resolucijo ob dogodkih v Čilu in obrazložil osnutek nove ustave ter osnutek družbenega dogovora o osnovah kadrovske politike v občini. Za delegata pri usklajevanju predlogov so določili tov. Svetina. V razpravi je sodeloval tudi inž. NOC in govoril o novostih, ki jih prinaša nova republiška in zvezna ustava. Vprašanj in predlogov ni bilo.

TRANSPORT — 19. in 20. septembra so se na transportu sestale vse SDS, železniškega in cestnega oddelka. V celoti je bilo na sestankih SDS več kot 200 delavcev. O osnutku nove ustave je govoril tov. Košir, ki je tudi prebral protestno resolucijo ob dogodkih v Čilu. Za delegata pri usklajevanju predlogov je bil izvoljen tov. Lenar.

RTA — 21. in 25. septembra sta se sestali SDS Logar — TMT in Stare elektro zveze. SDS Logar ugotavlja, da so bili doseženi uspehi v preteklem mesecu zadovoljivi. Začeli bodo tudi z remontom klimatskih naprav. Če bodo dobili vse naročene in predvidene klimatske naprave, bo treba remonte skrajšati. Tudi ob pregledu gibanja stroškov ugotavljajo zadovoljivo stanje. Seznanjeni so bili s povečanjem stimulacije za dežurstvo na klimatskih napravah, ter z izpiti oziroma preizkusi znanja, ki jih bo treba opraviti v prvi polovici oktobra.

SDS Stare je imela pripombo k osnutku načel kadrovanja in napredovanja v TOZD VET. Seznanjeni so bili z vsebino predloga samoupravnega sporazumevanja o združevanju OZD Slovenskih železarn. Prav tako niso imeli pripomb k poročilu o gibanju stroškov. V posameznih postavkah je možno še večje varčevanje, razen tega pa bo treba nabaviti potrebne merne instrumente. Predlagajo, da naj bi v prihodnje obravnavali problematiko delovnih mest in jo skušali ugodno rešiti kot predvideva predlog.

MONTAŽA JAVORNIK — SDS Tušar je imela sestanek 19. septembra. Obravnavali so osnutek o obeh ustavih in predlog družbenega dogovora o osnovah kadrovske politike v občini in v TOZD VET. Sledila je informacija o pomenu krvodajalske akcije, nato pa so prebrali protestno pismo o dogodkih v Čilu. Zavezani so se za tesnejše sodelovanje vseh oddelkov. Inž. Gasar je prisotne seznanil s sklepom DS TOZD VET, da je bil za direktorja TOZD izvoljen inž. Miro Noč.

MONTAŽA JESENICE — Delovna skupina Dobnik je imela na sestanku 15. septembra nekaj pripomb k osnutku načel kadrovanja in napredovanja v TOZD VET. Govorili so še o varnosti pri delu.

GRADBENO VZDRŽEVANJE — SDS v oddelku plastike se je sestala 17. septembra. K osnutku republiške in zvezne ustave ter k osnutku družbenega dogovora o osnovah kadrovske politike v občini niso imeli pripomb. Razpravo je vodil obratovodja tov. Okrožnik. Strinjali so se s protestno resolucijo ob dogodkih v Čilu.

SDS zidarji se je sestala 20. septembra. Obratovodja je obrazložil osnutek obeh ustav ter osnutek družbenega dogovora o osnovah kadrovske politike v občini. Vprašanj in pripomb ni bilo. Obveščeni so bili o izvedbi krvodajalske akcije, nato pa so prebrali protestno resolucijo ob dogodkih v Čilu.

SDS na Javorniku je imela sestanek 25. septembra. Obratovodja je obrazložil osnutke dokumentov, prebrali pa so tudi protestno resolucijo ob dogodkih v Čilu.

SDS mizarji, pleskarji in steklarji, je imela sestanek 21. septembra. Tov. Okrožnik je govoril o osnutku obeh ustav, ter o predlogu družbenega dogovora o osnovah kadrovske politike v občini. Prebrana je bila protestna resolucija ob dogodkih v Čilu. Postavljeno je bilo vprašanje nagrajevanja starejših delavcev. Na sestanku 10. septembra je omenjena SDS razpravljala o osnutku načel kadrovanja v TOZD VET, ter o samoupravnem sporazumu o združevanju OZD v Slovenske železarne.

SDS tesarji je imela sestanek 24. septembra. Obratovodja je prisotne seznanil z osnutkom družbenega dogovora o osnovah kadrovske politike v občini, ter o osnutku obeh ustav. V zvezi z nedavnim nasiljem v Čilu so prebrali protestno resolucijo.

MONTAŽA JAVORNIK — Na sestanku SDS Tušar so obravnavali osnutek samoupravnega sporazuma o združevanju OZD v Slovenske železarne. Ker so v oktobru vse sobote proste, so se dogovorili za tak razpored dela, da delavnica ne bo prazna. Delali bi ob sobotah v primeru, če zaslužek ne bo upoštevan v vsoti osebnega dohodka. Govorili so še o delovni disciplini ter koriščenju delovnega časa. O tem vprašanju bi morali razpravljati v vsej tovarni, da bo manj stroškov za popravilo ograj. SDS se je strinjala s planom remontov za leto 1974 s pripombo, naj bi v valjarni 2400 imeli remonte na vsakih osemnajst mesecev in ne le na dvanajst mesecev kot doslej.

(Nadaljevanje na 7. strani)

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Seja predsedstva OK ZMS Jesenice

V sredo, 3. oktobra, je bila seja predsedstva občinske konference ZMS Jesenice, na kateri so govorili o ustanavljanju mladinskih aktivov v krajevnih skupnostih in ugotovili, da akcija dobro poteka, da pa do 25. oktobra, ko bo seja občinske konference ZMS, ne bodo ustanovljeni aktiv v vseh krajevnih skupnostih. Specializirani konferenci mladih iz krajevnih skupnosti in mladih o izobraževanju pa morata biti sklicani do 15. oktobra.

Občinska konferenca ZMS bo zaradi stalnih kadrovskih sprememb in zaradi boljše politike kadrovanja pripravila tudi kartoteko članstva ZM, zato bodo v vseh aktivih ZM evidentirali vse mlade, ki že delajo v vodstvih aktivov in seveda vse tiste, ki želijo delati in ki imajo pogoje za delo v ZM.

Poleg tega bo OK ZMS evidentirala tudi 140 mladih za možne delegate, ter tako omogočila vključevanje mladih v delo samoupravnih organov in organizacij.

V pripravah na volilno sejo občinske konference ZMS Jesenice, se morajo mladi iz vseh aktivov odločiti ter evidentirati možne kandidate za funkcijo predsednika občinske konference, zato je predsedstvo OK ZMS sklenilo, da naj vsi aktivisti pošljejo svoje predloge do 17. oktobra.

Predsedstvo je na seji še razpravljalo o akcijah v tednu otroka in ugotovilo, da so organizacije vse premalo storile, kajti ta teden lahko izkoristimo za številne akcije, ki bodo v neki meri poskušale odpravljati socialne razlike. Sklep, ki so ga sprejeli je bil, da predlagajo krajevni skupnosti Plavž, naj priključijo zelenico okoli vzgojno varstvene ustanove A. Očepek tej ustanovi, jo ogradi ter tako onemogoči neusmiljeno teptanje tega kosa zelenja, ki ga bodo mladi lahko uporabljali za svoje igre.

Poleg tega je predsedstvo sklenilo, da se za obe ustanovi kupijo igrače ter tako počastijo mladke ob njihovem tednu.

Na seji je tekla tudi beseda o izdajanju informativnega biltena OK ZMS. Komisija za informacije bo pripravila ustrezen predlog, medtem ko mora vsak aktiv ZM določiti enega mladince, ki bo skrbel za informiranje in bo pošiljal prispevke za informativni bilten. Informativni bilten bo izhajal na vsakih 14 dni in v njem bodo zbrane vse novice o delovanju aktivov, kot tudi vsi sklepi predsedstva ali sekretariata občinske konference ZMS Jesenice.

Kočevje je slavilo

Preteklo nedeljo je bila v Kočevju osrednja proslava ob 30-letnici zbora odposlancev slovenskega naroda in prvega kongresa Zveze slovenske mladine. Blizu šest tisoč udeležencev, med njimi več kot polovico mladih, je obudilo spomine na zgodovinske dogodke pred tridesetimi leti. Proslave v Kočevju smo se udeležili tudi mladi iz naše občine.

Kočevje nas je v jutranjih urah sprejelo v prazničnem razpoloženju. Plapolajoče zastave in ubrane koračnice so vsakemu obiskovalcu dale vtis, da se danes dogaja tukaj nekaj zares velikega.

Najprej smo odšli v Park herojev, kjer smo prisostvovali odkritju doprskih spomenikov petim padlim borcem s kočevskega območja, ki so svoja mlada življenja žrtvovali za lepšo prihodnost vsega slovenskega naroda.

Ob enajsti uri smo se zbrali na trgu Zbora odposlancev, kjer se je odvijala osrednja proslava pod geslom: Narod si bo pisal sodbo sam. Na programu je bil najprej slavnostni recital, posvečen dogodkom na

kočevskem zboru. V kulturnem programu so sodelovali: pevski zbor Bojana Adamčiča in domača godba na pihala.

Udeležencem proslave je nato spregovoril dr. Marjan Brečelj, podpredsednik zvezne skupščine. V svojem govoru je orisal pomen kočevskega zbora, kot najbolj pomembnega dogodka v narodnoosvobodilnem boju slovenskega naroda.

O pomenu prvega kongresa Zveze slovenske mladine je govoril Ljubo Jasnič, predsednik republiške konference ZM Slovenije. Kongres oktobra 1943 je pomenil prelomnico tedanjega delovanja mladine. Na tem kongresu so bili postavljeni temelji današnje mladinske organizacije.

Popoldne smo izkoristili za ogled mesta. Poleg tega smo navezali prijateljske stike z mladimi iz vse Slovenije. Takšna srečanja so zelo primerna za medsebojno spoznavanje, ki lahko le koristi pri nadaljnjem delu v organizaciji ZM.

Proti večeru smo si ogledali še Bazo 20, nato pa se odpeljali nazaj na železarske Jesenice.

Mladi iz jeseniške občine na proslavi v Kočevju

ČESTITKA

Na višji tehnični šoli v Mariboru — oddelek za elektro tehniko je 31. septembra postal inž. elektrotehnikov. CIRIL BURGER, zaposlen v RTA.

K doseženemu uspehu mu iskerno čestitamo in na delovnem mestu želimo veliko uspehov.

obrambna vzgoja — obrambna vzgoja —

Način reševanja iz ruševin

4

Starejše masivne stavbe z debelimi zidovi, pogosto pa tudi z velikimi opečnimi oboki so zelo neoporne, tako za potrese kot za zračne udarne vale. Ker ta sistem zidanja ni elastičen, so take stavbe zelo občutljive. Neposredni zadetki letalskih bomb ustreznega kalibra jih spremenijo v kupe ruševin, sestavljene iz majhnih kosov zdrobljenih zidov in stropov. Zato ostanejo v takem kupu le redkokdaj prazni prostori, v katerih bi lahko našli preživele. Prodiranje v tako ruševino zahteva obsežne zavarovalne ukrepe proti morebitnim novim podiranjem in drsenjem ruševine. Reševanje je počasno in dolgotrajno, uspeh pa je pogosto negotov, zato je to za reševanje najneugodnejša vrsta ruševin.

Stavbe, delane po sistemu »bondruk ali predalčne konstrukcije« (leseno ogrodje, izpolnjeno s surovo opeko ali zidaki), najpogosteje pritlične ali enonadstropne, lahko prenesejo precej močne potrese in nadpritiske samo v primeru, če je njihovo leseno ogrodje pravilno narejeno in povezano.

Drugeče pa se podro ž pri neznatnih potresnih sunkih in nadpritiskih.

Pri reševanju velja upoštevati, da bodo človeške žrtve pri porušenju takih stavb neznatne, ker potrebujejo stanovalci le malo časa, da jih zapustijo, ko nastopi nevarnost in ker oblikujejo lesene konstrukcije pri podiranju številne prazne prostore, ki zasute ljudi pravzaprav varujejo in omogočajo tok zraka. Najpogosteje se ljudje lahko že sami rešijo.

POZNAVANJE RUŠEVIN

Poglavitni cilj reševanja je zmanjšati človeške izgube in ublažiti posledice, nastale zaradi vojne ali naravnih nesreč. Zato sta prva pomoč in skrb za poškodovane vodilo reševalnih akcij. Toda zlasti za zdravstveno medicinsko osebje, ki prevzame zadnji del reševanja, ni lahko priti do poškodovancev. Poglavitne ovire so ruševine, požari in morda kontaminacija. To pomeni, da je reševanje zelo kompleksna stvar, v kateri poleg zdravstva sodelujejo še gasilci, tehničarji in RBK enote, oziroma delovne organizacije in dejavnosti, ki imajo na razpolago ljudi in materialne možnosti za izpolnitev takih nalog. Za medicinsko pomoč in gašenje obstajajo organizirane družbene službe, ki opravljajo to delo že danes, v mirnem času, in ki lahko to svojo dejavnost v vojnem času pravočasno množično razširijo. Toda za reševanje zelo zahtevnih problemov v zvezi z ruševinami, ki so pri reševanju osnovno okolje in prva ovira za vse akcije, pa družba nima pripravljenih in usposobljenih sil, četudi obstaja za to materialna in kadrovska osnova. Predvsem velja to za gradbeništvo, ki mora prevzeti glavni del nalog, kajti tudi ruševina je ostanek gradbene tehnike. Zato so ljudje s tega gospodarskega področja objektivno najbolj poklicani, da se strokovno seznanijo z uporabo opreme in mehanizacije pri reševanju iz ruševin. Res je, da je med zgradbo in njeno ruševino velikanska razlika, res pa je tudi, da se bodo v ruševini najhitreje in najbolj znanli prav delavci in strokovnjaki iz gradbeništva. Znanje prepoznati konstrukcije objekta in njene elemente, oceniti njihov položaj, stabilnost in drugo. Vendar pa poznavanje ruševin in njihovih lastnosti pri reševanju s tem še ni izčrpano.

Zato navajamo nekatere osnovne, vendar manj znane značilnosti, ki bodo omogočile spoznati ruševine same ter vso zapletenost in specifičnost reševanja iz ruševin in utiranja poti vanje.

V vseh ruševinah, iz katerih rešujejo preživele, se morajo reševalci znajti zelo hitro in zanesljivo, ne glede na vzrok, stopnjo in obliko ruševine. Kar se da točno morajo oceniti, kaj je v ruševinah varno in stabilno, kaj pa nevarno in problematično. Reševalni ukrepi ne smejo ogroziti človeških življenj. To je temeljni zakon pri reševanju iz ruševin, ki ga nikoli ne smemo zanemariti. Dosledno upoštevanje tega zakona pa zahteva, da strokovno in temeljito poznamo ruševine in uvajamo ustrezne ukrepe.

Strokovna literatura s tega območja temelji na izkušnjah, pridobljenih v minuli vojni. Poškodbe stavb zaradi bombardiranja je sistematizirala po več metodah. Posebno navajamo pomen loma in položaja mednadstropne konstrukcije, saj je njen padec najbolj nevaren za človeška življenja. Glede na to, kje in kako se je mednadstropna konstrukcija ločila od opornikov, kako je padla in v kakšnem položaju se je znašla v nižjem prostoru, poznamo več primerov. Nekatere izmed njih bomo preučili posebej ter navedli temeljna tehnična navodila za delo pri iskanju žrtev, utiranju poti do njih in njihovem reševanju.

mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja

Mali leksikon ekonomskih izrazov

Cilj dobrega in uspešnega poslovanja je, kot smo že v prejšnji številki povedali, doseči čim večji **dohodek** in **dobiček** kot posebni ekonomski kategoriji. Na kratko: dobiček je razlika med dohodki in izdatki oziroma potrošnji v določenem časovnem obdobju. Ponavadi si pod pojmom dobička vedno predstavljamo »nek denar«, ki ga je potrebno razdeliti. Kadar nastopimo kot potrošniki nekih dobrin je seveda to res, kot dobri gospodari moramo seveda misliti tudi na povečevanje premoženja podjetja, ki ga lahko obogatimo le z dobičkom. Pri delitvi dobička pa je v precejšnji meri zastopana tudi družbena skupnost bodisi direktno z davkom ali s posojili. Kako izgleda delitev dobička, si bomo ogledali na praktičnem primeru.

Dobiček	60.000.—
Davek iz dobička	6.000.—
Posojilo železnici	3.480.—
Posojilo za hitrejši razvoj nerazvitih republik	10.428.—
Skupne rezerve gospodarskih organizacij	2.005.—
Sklad skupne porabe	20.000.—
Rezervni sklad	6.800.—
Poslovni sklad podjetja	11.287.—

V letošnjem letu je bil prvič vpeljan zakonski predpis o **davku na dobiček**. Tako kot za vse davke velja tudi za ta davek, da med letom plačujemo samo akontacije, dokončni obračun pa se izvrši po zaključnem poslovnem letu, ko je znan dokončni poslovni uspeh podjetja. Istočasno z davkom iz dobička, ki je republiški zakonski predpis, je izšel tudi predpis o **obveznem posojilu za gradnjo železnice v naši republiki**. Davek je seveda dokončna odtujitev denarja, posojilo pa bo vrnjeno in to v 60 letih pri enoodstotni obrestni meri. Pogoji so za koristnika vsakakor ugodni, manj za posojilodajalca, vendar moramo smatrati razvoj železniškega omrežja za splošno družbeno korist, kjer mora pač prispevati vsaka gospodarska organizacija svoj delež. Osnove za izračun davka ter vseh vrst

posojil so precej komplicirane in jih tu ne bi navajali, v shemi nakazujemo le praktičen primer delitve dobička. Naslednja obveznost je po zveznem zakonskem predpisu **posojilo za hitrejši razvoj nerazvitih republik** in AP Kosovo.

Kdor je prebral poslovna poročila ali komentarje v Železaru, je lahko zasledil, da je bil pred leti to obvezen prispevek oziroma zakonska obveznost brez obveznosti vračanja, ali kakor temu pravimo dotacija. Zadnji dve leti pa se je v smislu boljšega gospodarjenja s sredstvi in naložbami spremenil odnos iz dotacij v posojilo. Nerazvite republike naj bi denar začele vračati tri leta po vplačilu in ga vrnilo v 12 letih pri štiriodstotni obrestni meri. Pred dokončno razdelitvijo na sklade imamo še eno obliko posojila to so **skupne rezerve gospodarskih organizacij**.

Sklad skupnih rezerv je neke vrste solidarnostni sklad, ki se formira pri občinski skupščini in republiki. V ta namen odvajamo v občinski sklad dva in v republiški sklad tri odstotke dobička oziroma ostanka dohodka. Gospodarske organizacije, ki vplačujejo v sklad, lahko pri njem zaprosijo za kredit, ki je izrazito namenski, to pa pomeni, da se lahko uporabi za sanacijo obratnih sredstev, ponavadi so taka podjetja v izgubi, dalje za investicijska vlaganja, ki imajo značaj sanacije in podobno. Enostavno povedano ima sklad skupnih rezerv gospodarskih organizacij naloge, da podjetjem pomaga prebroditi določene težave. Tudi naše podjetje je dobilo tako imenovani **sanacijski kredit** za prebroditev težav ob izgubi v letu 1968. Velikokrat smo ga imenovali kar sanacijski kredit za pokritje izgube. Ne bo odveč, če ob tej priliki povemo, da je ta razlaga napačna, s kreditom namreč nikoli ne moremo pokriti izgube, ker moramo kredit vrniti. Izgubo lahko nadoknadimo samo z **dotacijo** to je denarjem brez obveznosti vračanja. Z denarjem, ki smo ga dobili od sklada skupnih rezerv smo lahko takoj poravnali kratkoročne dolgove — dobavitelje, znesek kredita pa bomo odplačevali do leta 1975, izgubo pa smo morali pokriti iz dela dobička, ki smo ga ustvarili v letih 1970, 1971 in 1972, ker dotacije seveda nismo dobili.

Odvedli smo vse obvezne dajatve družbi iz dobička, tako da ostanejo še skladi podjetja. Naj omenimo najprej **sklad skupne porabe**. Od vseh nam je verjetno najbolj poznan, ima pa seveda značaj potrošnje. Že stališče sindikata in samoupravnih sporazumov določa znesek na zaposlenega, ki naj bi delavcu poleg rednega osebnega dohodka zagotavljal še določene ugodnosti bodisi v obliki regresov za dopust, hrano in podobno. Vsako podjetje pa lahko glede na svojo politiko poslovanja in finančni rezultat omogoča tudi druge ugodnosti, ki jim pravimo enostavno družbeni standard. Sem spadajo dotacije za razne vrste športov, regresi za najemnine v samskih domovih, dotacije raznim društvom in seveda posojila individualnim graditeljem stanovanj. Poleg nakupov stanovanj je naše podjetje dalo tudi znatna sredstva delavcem za zasebno gradnjo v obliki ugodnih

posojil. Čeprav potrošnja iz sklada skupne porabe v veliki meri stimulira delavce in krepi navezanost na kolektiv, je potrebno da vsako podjetje misli tudi na jutrišnji dan s tem, da večja svoje premoženje.

To funkcijo pa imata **rezervni in poslovni sklad podjetja**. Glavno nalogo obeh skladov pove že samo ime, skušali pa bomo o tem povedati nekaj več. Najprej **rezervni sklad**. Kot rezervno za čase slabih poslovnih rezultatov, ali problemov pri izplačilih osebnih dohodkov, si je veliko podjetij ustvarilo svoj rezervni sklad. Zakonski predpisi so bili glede tega včasih bolj, včasih manj dosledni, no leta 1972 smo morali obvezno ustvariti rezervni sklad. Naše podjetje ni izločalo sredstev za rezervni sklad od leta 1967 ko smo s takratnim skladom pokrili izgubo podjetja, ustvarjeno v tem letu. Torej kot vidimo, velja tudi za ta sklad, da je njegovo koriščenje strogo namensko, to je v glavnem za kritje izgube in začasno izplačilo osebnih dohodkov. Denar, ki smo si ga zaradi nekvitnosti izposodili iz rezervnega sklada za izplačilo osebnih dohodkov, moramo ob prvem prilivu na žiro računu tudi vrniti.

S tem smo prišli do lahko rečemo najpomembnejšega sklada to je **poslovni sklad podjetja**.

Poslovni sklad predstavlja premoženje podjetja, več o tem bomo govorili, ko bomo analizirali bilanco podjetja, tu naj povemo le da moramo kot dobri gospodarji vlagati vsako leto določen del dobička za poslovni sklad podjetja. Vsota, ki jo letno namenimo je samo delež v povečevanju premoženja in jačanju lastnega kapitala podjetja. Denar namenjen za poslovni sklad lahko uporabimo za nove investicije v osnovna ali obratna sredstva ali pa, z njim pokrijemo obstoječe manjkanje obratnih sredstev. Skratka tega denarja ne trošimo kot to velja za klad skupne porabe, niti ga ne odvajamo ali posojamo družbi, temveč z njim povečujemo proizvodnjo jekla in njegovih izdelkov. Kljub pomembnosti poslovnega sklada vidimo, da je naš dobiček obremenjen in angažiran za vrsto dajatev in obveznosti ter da gre le ostanek za povečanje naših proizvodnih zmogljivosti.

Zaključili smo pomembno poglavje to je bilanco uspeha poslovanja podjetja s posebnim poudarkom na stroških, ki smo jih z različnih vidikov obravnavali skozi več nadaljevanj. Bilanca uspeha je končni povzetek vseh dogodkov v proizvodnji in je kot smo že rekli le zbir vseh podatkov, kakšen je ta uspeh pa je odvisno od odgovornosti nas samih, bodisi v delovnih skupinah, ali na strokovnih mestih, kjer stroški nastajajo.

Jelka VIDALI, dipl. oec.

ŽELEZAR 5

Novice iz sindikalnih organizacij

HVŽ

Deveta redna seja sindikalnega odbora je bila 24. septembra. Prisotnih je bilo deset članov sindikalnega odbora, ter sekretar oddelka ZK in predsednik aktiva ZM. Predsednik sindikalnega odbora tov. Klinar je govoril o denarni pomoči namenjeni za nakup ozimnice, ki naj bi jo prejeli socialno šibki delavci. Osnovna organizacija sindikata TOZD hladna predelava je za nakup ozimnice namenila 10.000 dinarjev, sindikalni odbor HVŽ pa 5.000 dinarjev. Člani sindikata, ki jih bodo določili na osnovi seznama IBM-oddelka bodo prejeli po 150 dinarjev. Upoštevali bodo predvsem delavce z visokimi otroškimi dodatki, kar pomeni, da imajo majhne osebne dohodka in številne družine. Pripominjajo, da je v kolektivu precej delavcev z majhnimi osebnimi dohodki in bodo morali biti pri izvedbi te akcije zelo pozorni.

SEDMA SEJA IZVRŠNEGA ODBORA SINDIKATA ŽELEZARNE

Predsednik tovarniške konference sindikata Železarne tov. Kobentar je za sedmo sejo izvršnega odbora, ki je bila v petek, 9. oktobra, predlagal dve točki dnevnega reda.

Izvršni odbor je najprej obravnaval vsebino pisma republiškega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije. V pismu je obravnavana nadaljnja reorganizacija slovenskih sindikatov s poudarkom na reorganizaciji sindikata industrije in rudarstva Slovenije. Predlagano je, da bi imeli v republiškem odboru sindikata industrije in rudarstva Slovenije šest konferenc. V eni od šestih konferenc naj bi bila tudi republiška sindikalna konferenca delavcev kovinske industrije, ki bi jo sestavljali: črna metalurgija, metalurgija barvastih kovin, kovinska industrija in elektro industrija. Izvršni odbor sindikata Železarne je pismo posredoval s pristopnicami vred osnovnim organizacijam sindikata v temeljnih organizacijah združenega dela.

Predsednik tovarniške konference sindikata je člane izvršnega odbora informiral o poteku akcije za nabavo ozimnice. V ta namen bo treba dobiti nekaj dodatnih sredstev iz proračuna sindikalne organizacije.

Iz podatkov je razvidno, da so bila za nabavo ozimnice potrebna naslednja sredstva:

TOZD	Štev. otrok	znesek
Talilnice	347	52.050,00
Valjarne	92	13.800,00
Predelava	153	22.950,00
VET	173	26.400,00
Skupne službe	91	13.650,00
Skupaj	856	128.850,00

V osnovnih organizacijah sindikata posameznih TOZD in prav tako na sejah sindikalnih odborov v obratih so o nabavi ozimnice že razpravljali in sredstva odobrili članom kolektiva, ki prejemajo višje otroške doklade, oziroma, da dohodek na družinskega člana ne presega 600 dinarjev.

ADJUSTAŽA ŠTEKEL JAVORNIK

Trinajsta seja sindikalnega odbora je bila 1. oktobra. O prvi in drugi točki dnevnega reda je kratko obrazložitev posredoval predsednik tovarniške Lenardič. Člani odbora so imeli pripombe k 18. členu družbenega dogovora o osnovah kadrovske politike v občini. Ko tolmačenju osnutkov obeh ustav prisotni niso imeli pripomb. O obeh osnutkih je govoril tov. Svetina. Ob koncu seje je predsednik Lenardič prisotne informiral o izvedenem izletu v Pulj, kjer so si ogledali puljsko areno in druge zanimivosti. Blagajničarka Sudžukovičeva je posredovala kratko poročilo o finančnem poslovanju.

ADJUSTAŽA BLUMING

Izredna seja sindikalnega odbora je bila 1. oktobra. Predsednik sindikalnega odbora tov. Hostnik je v uvodni besedi obrazložil prisotnim potek akcije za nabavo ozimnice. Omenjal je kriterij za dodeljevanje pomoči članom sindikata, ki imajo manj dohodka kot 600 dinarjev na družinskega člana. Za pomoč pri nabavi ozimnice pridejo v poštev trije člani sindikata, ki imajo po štiri otroke, žene pa niso zaposlene.

OTK

Peta seja sindikalnega odbora je bila 2. oktobra. Člani odbora so pregledali doslej opravljeno delo, kratko oceno pa je posredoval predsednik tov. Ambrožič. Sodelovali so pri ustanavljanju osnovne organizacije sindikata TOZD, nato pa so tovarniška Valterja izvolili v komisijo za splošni ljudski odpor pri TOZD. Obrazloženi so bili kriteriji za dode-

ljevanje pomoči pri nabavi ozimnice. Pomoč naj bi prejeli sodelavci, ki prejemajo visoke otroške doklade in sicer naj bi pomoč znašala 150 dinarjev na enega otroka. Članom sindikata tov. Zimu, Primožičevi in Noču so odobrili denarno pomoč, ker dalj časa bolujejo.

Za izvedbo strokovne ekskurzije v Ljubijo za pripraviljalce vzorcev, naj bi nekaj sredstev prispeval tudi sindikalni odbor OTK. Inž. Jenku so naročili, naj uredi vse potrebno. Referent za športno rekreacijo pri sindikalnem odboru je poročal o doseženih uspehih. Športniki iz OTK so pri plavanju in šahu dosegli drugo mesto, medtem ko se nogometaši niso uvrstili v nadaljnje tekmovanje. Preostanejo še tekmovanja v balinanju in atletiki.

RTA

Na seji sindikalnega odbora, ki je bila 26. septembra, so obravnavali aktualno problematiko, ki se nanaša na medsebojne odnose v oddelkih RTA. Iz gradiva, ki je bilo posredovano, je razvidno, da je obrat RTA v zadnjih štirih letih zapustilo 24 članov, med njimi so bili tudi inženirji in kvalificirani delavci. Kar 21 odgovori je bilo na lastno željo in samo v treh primerih so bili vzrok neopravičeni izostanki z dela. Z ozirom na normativ je fluktuacija prevelika. Omenjeno je tudi različno vrednotenje dela žensk in moških, kar velja zlasti za dežurno službo. Postavljeno je vprašanje, če so ženske, med njimi matere, ustrezne za dežurno službo in če so, zakaj niso nagrajene tako kot moški. Istočasno opažajo različno vrednotenje posameznikov, glede na strokovnost, pri zavednosti in disciplino. Tako so nekateri neustrezni delavci za RMR in VMR, v drugih oddelkih ali obratih dobri delavci. Nadalje je omenjeno »barantanje« z nekaterimi delovnimi mesti in delavci med oddelki. Nesprejemljivi so tudi odnosi med posamezniki in do samoupravnih organov, kar je najbolj razvidno v kadrovski politiki. Predlagano je bilo, naj bi celotno problematiko obravnavali na sestanku delovnih skupin RMR in VMR. Ob koncu seje je tov. Valentar obravnaval problem organizacije dela v oddelku VMR s poudarkom na odgovornosti, na zadolžitve in dolžnosti instrumentalcev ter na medsebojne odnose med oddelki.

SEJA OSNOVNE ORGANIZACIJE SINDIKATA TOZD VALJARN

V ponedeljek, 1. oktobra, je bila v sejni sobi valjarn na Javorniku redna seja osnovne organizacije sindikata TOZD Valjarn. Odbor je razpravljajl o kriterijih za izvedbo akcije pri nabavi ozimnice. O izvedbi akcije je podrobneje spregovoril predsednik tov. Hostnik in povedal, da bi po približnih izračunih potrebovali 1,8 milijona starih dinarjev. Blagajnik tov. Jakšič je opozoril, da v blagajni osnovne organizacije sindikata TOZD Valjarn nimajo dovolj sredstev, zato bo razliko dodala tovarniška konferenca sindikata Železarne. O akciji, namenjeni za pomoč članom sindikata pri nabavi ozimnice, so razpravljali še tov. Bohin, Svetina in Andreuzzi. Predsednik tov. Hostnik je ob koncu seje povedal, da bo v drugi polovici oktobra seja z vsemi predsedniki sindikalnih odborov. Posredovana bodo poročila o delu sindikalnih odborov v obratih ter o delu komisij, z ozirom na pripombe, da so sindikalni odbori in komisije v obratih premalo aktivni.

USKLAJEVALNA KONFERENCA V TOZD VALJARNE

V ponedeljek, 1. oktobra, je bila v sejni sobi upravne stavbe na Javorniku usklajevalna konferenca TOZD Valjarn. Seji je predsedoval predsednik osnovna organizacije sindikata TOZD Valjarne tov. Hostnik in prisotnim predlagal tri točke dnevnega reda. Na konferenci je bilo prisotnih 23 članov, razpravljali pa so o poročilu, ki vsebuje potek razprav o družbenem dogovoru o osnovah kadrovske politike v občini ter o osnutku zvezne in republiške ustave.

V razpravi so sodelovali: sekretar osnovne organizacije ZK TOZD Valjarn Zdravko Črv, inž. Bartelj, obratovodja valjarne 2400, tov. Bešlagić iz bluming valjarne in tovarniš Ferjan iz valjarne 2400. Z javnim glasovanjem so se strinjali, da bo delegat pri vsklajevanju dokumentov v občini tov. Črv, njegov namestnik pa Jaka Svetina.

BLUMING ŠTEKEL

V sredo, 3. oktobra, je bila v prostorih dispečerskega centra tretja seja sindikalnega odbora. Sklenjeno je bilo, da odobrijo denarno pomoč za nabavo ozimnice petim članom kolektiva.

Sindikalni odbor ugotavlja, da je njegova aktivnost z ozirom na splošno problematiko zadovoljiv, probleme pa sproti rešujejo prek sestankov delovnih skupin. Uspešni so bili tudi pri zbiranju sredstev za izgradnjo spominskega doma v Kumrovcu. Ob koncu seje so sprejeli tri sklepe.

ELEKTRO TOPLOTNA ENERGIJA

Druga seja sindikalnega odbora je bila 25. septembra. Predsednik sindikalnega odbora tov. Nikolič je člane odbora obvestil, da sklicujejo zbor delovne enote na katerem bo tov. Novak govoril o osnutku nove republiške in zvezne ustave. Med sklepi, ki so bili sprejeti na seji, je tudi predlog komisiji za kšitve delovnih dolžnosti pri TOZD VET, da strojniku v HE Gorje izreče zadnji opomin namesto kazni o izključitvi iz delovne skupnosti. V tretjem sklepu sindikalni odbor odobri po 300 dinarjev pomoči trem članom kolektiva za nabavo ozimnice. Ustrezen predlog bodo poslali tudi osnovni organizaciji sindikata TOZD VET. Sprejeta sta bila še dva sklepa in sicer o povečanju denarnega nadomestila udeležencem športnih tekmovanj od 10 na 20 dinarjev na enega člana, ter o izletu, ki ga bodo izvedli v oktobru v Simonov zaliv.

Železarski globus

INDONEZIJA

Na otoku Javi so odkrili velika nahajališča nikljeve rude, ki pa je precej revna. Na pobudo japonskega ministristva za mednarodno trgovino so se štiri japonske železarske in rudarske družbe odločile, da bodo skupno razvile postopek, ki bo omogočil izkoriščanje te rude. Do leta 1980 računajo, da bodo lahko te zaloge nikljeve rude polno izkoriščali.

ITALIJA

V železarni Taranto je pričela pred kratkim obratovati druga naprava za proizvodnjo valjanih cevi s premerom 1442 milimetrov in dolžino 18 metrov. Drugo napravo za spirhalno varjenje cevi s premerom 2540 milimetrov in dolžino 18 metrov gradijo. V letu 1972 je ta železarna proizvedla 300.000 ton cevi. Ko bo pričela obratovati druga naprava bo proizvodnja narasla na 1 milij. ton cevi letno.

ALŽIRIJA

Alžirska družba Sonatrach in ameriška družba El Paso Natural Gas. Co. iz Houstona, sta podpisali sporazum o 25-letni prodaji alžirske nafte iz zemeljskega plina v ZDA. Nafto in zemeljski plin bodo z devetimi velikimi tankarji vozili iz pristanišča Arzen na zahodni alžirski obali.

KANADA

Ameriška družba Midland — Ross Corporation iz Clevelanda, je zgradila za kanadsko družbo Sidsbec Dosco novo tovarno za proizvodnjo peletov železove rude. Ta tovarna je prva te vrste v Kanadi. V prvem tednu obratovanja so v tej novi tovarni proizvedli 1.000 ton peletov.

ZDA

ZDA, Japonska in zahodnoevropske države bodo v naslednjih letih zelo povečale zmogljivost svojih atomskih elektrarn. V ZDA bodo do leta 1980 zgradili 70 novih atomskih elektrarn. Leta 1981 bodo v državah zahodne Evrope proizvedli 192.000 megawatov. Japonska pa bo proizvedla 61000 megawatov električne energije s pomočjo atomskih central.

Ob ustavnih razpravah

RESNIČNO, VSESTRANSKO, PRAVOČASNO IN POPOLNO OBVEŠČANJE DELOVNIH LJUDI ... JE POGOJ SAMOUPRAVNEGA ODLOČANJA

Že v temeljnih načelih osnutka ustave je opredeljeno obveščanje delovnih ljudi kot eno izmed zagotovil delavskemu razredu in vsem delovnim ljudem pri razvijanju socialistične samoupravne demokracije kot posebne oblike diktature proletariata. Obveščanje o vseh uprašanjih, ki so pomembna pri podružljanju politične oblasti oziroma pri uresničevanju družbenoekonomskega položaja delovnih ljudi. Obveščanje kot pogoj za kvalificirano odločanje pri izvrševanju funkcij oblasti in pri upravljanju drugih družbenih zadev. Po ustavnih določilih je resnično, vsestransko, pravočasno in popolno obveščanje delovnih ljudi, ena od temeljnih pravic delovnih ljudi. Delovni ljudje imajo pravico biti obveščeni o političnih in drugih uprašanjih splošnega pomena, o delovanju organov in organizacij in o drugih skupnih uprašanjih. To je, kakor smo že poudarili, eden od pogojev samoupravnega odločanja, uveljavljanja nadzorstva in ustvarjanje aktivnega javnega mnenja.

Ce ta temeljna načela apliciramo na delovno organizacijo oziroma temeljno organizacijo združenega dela, si moramo že takoj na začetku zastaviti konkretno vprašanje, kaj razumemo pod pojmom obveščanja in obveščenosti v organizaciji združenega dela. Ali je obveščanje že pogoj obveščenosti. Ali je obveščenost, pri čemer moramo upoštevati ustrezno stopnjo sposobnosti, izobraženosti, znanja, izkušenj in podob, pogoj, da se bo delavec kvalificirano in enakopravno lahko vključeval v proces samoupravnega, demokratičnega odločanja in spremljanje uresničevanja sklepov in odločitev obtemeljnihpredpostavki, da je informiranje integralni del samoupravljanja. Če vzamemo na eni strani kot objektivni vzrok, ki lahko kljub vsestranskemu obveščanju upliva na nezadostno obveščenost, — nizka stopnja znanja in izobraženosti — na drugi pa nekatere subjektivne vzroke — nezaupanje in nezainteresiranost — se nam postavlja drugo konkretno vprašanje: kdo je v organizaciji združenega dela dolžan, da organizirano, načrtno in sistematično odstranjuje oziroma zmanjšuje objektivne in subjektivne vzroke doslej nezadostnega angažiranja delavcev v samoupravnem odločanju.

Po ustavnih določilih je obveščanje in obveščenost potemtakem PRAVICA IN DOLŽNOST vseh zaposlenih, ne glede na kateri vodstveni — proizvodni ali družbeni funkciji so.

Torej v nobenem primeru, če hočemo doseči in to po ustavnih določilih moramo, da bo sleherni delavec sodeloval v samoupravnem odločanju, potem nikakor ne smemo samoupravnega odločanja obravnavati ločeno od samoupravnega informiranja. Pri tem pa bomo nedvomno morali ločevati različne subjektivne odpore proti samoupravljanju in vsestranskemu obveščanju, od že omenjenih objektivnih in subjektivnih vzrokov za neobveščenost ali vsaj nepopolno obveščenost. Zato bi tudi bilo bolje, da bi različne odpore, ki izhajajo iz zavestnega ravnanja posameznikov, ločevali od onih, ki so pogojeni z objektivnimi in subjektivnimi vzroki za neobveščenost.

Že ta aspekt ustavnih določil narekuje vrsto nalog, ki jih bo potrebno konkretno opredeliti v statutih temeljnih organizacij združenega dela, delovne organizacije železarne Jesenice in v samoupravnem sporazumu o združevanju organizacij združenega dela v Slovenske železarne. Dejstvo, da je obveščanje in obveščenost pravica in dolžnost vseh zaposlenih, bo potrebno natančno opredeliti, kdo je odgovoren za zagotavljanje rednega obveščanja delavcev o doseganju in delitvi dohodka, o uporabi sredstev, o materialnem in finančnem stanju in poslovanju ter o drugih uprašanjih, ki so pomembna za delo in odločanje v organizacijah združenega dela. Ustavna določila na primer natančno navajajo, da so člani kolegijskega izvršilnega organa in individualni poslovodni organi oziroma člani kolegijskega poslovodnega organa, poleg drugega odgovorni tudi za resnično, pravočasno in popolno obveščanje organov upravljanja in delavcev. Seveda se ta odgovornost razširja na vse delegate in samoupravne organe, kakor tudi na družbenopolitične organe in organizacije. Tako celovitost samoupravnega obveščanja in obveščenosti bo potrebno zagotoviti v zelo konkretnem jeziku v že omenjenih samoupravnih aktih.

Pri teh razpravah pa se bo nedvomno pojavljalo vprašanje, ki je bilo nemalokrat prisotno v dosednji praksi obveščanja, kakšen obseg in koliko naj bo v organizacijah združenega dela prisotnega obveščanja tudi o drugih uprašanjih, ki zadevajo življenje in delo delavca izven temeljne organizacije združenega dela. Če bomo pri tem izhajali iz določil ustave, ki zagotavlja delavcu, da sodeluje v samoupravljanju in proizvodnji in delitvi družbenega proizvoda v temeljnih organizacijah združenega dela in v celoti odnosov v družbeni reprodukciji.

Natančno pa bo seveda potrebno v samoupravnih aktih napisati odgovornost za organizirano in načrtno dviganje stopnje znanja in razgledanosti pri delavcih, pri katerih je to objektivni vzrok, da ni ali vsaj ni dovolj obveščen, kakor tudi konkretno odgovornost tistih, ki so dolžni da dvigajo zaupanje in zainteresiranost pri delavcih za obveščenost in neposredno sodelovanje v samoupravljanju.

To naj bi bil prispevek k samoupravnemu urejanju obveščanja in obveščenosti v temeljnih organizacijah združenega dela in delovni organizaciji železarne Ljubljana. Obveščanje in obveščenost je sestavni del samoupravnih odnosov in ena temeljnih pravic delavca, zato mora zavzeti bolj odgovorno mesto v sedanjih razpravah.

Javorniške valjarne so v zadnjih letih spremenile tudi svoj zunanji pogled

Invalidi o novi ustavi

V javno razpravo o osnutku ustave SFRJ in SRS so se vključili tudi invalidi. Na osnovi sklepa izvršnega odbora društva invalidov Jesenice, se je v četrtek 4. oktobra t.l. v veliki dvorani Delavskega doma na Jesenicah zbralo na javno razpravo 83 invalidov, ki so z zanimanjem sledili pojasnjevanju posameznih določil nove ustave. Zdravko Pogačnik, podpredsednik občinske konference SZDL Jesenice in Dimitrij Žargi, načelnik oddelka za invalidsko zavarovanje skupnosti socialnega zavarovanja iz Ljubljane, sta se v svoji razlagi nove ustave ozirala predvsem na vprašanja, ki zadevajo pravice in dolžnosti invalidov.

Javna razprava, ki se jo je udeležilo 12 invalidov je pokazala, da se tudi invalidi zanimajo za družbeno-

politično in ekonomsko življenje pri nas. V razpravi je bila tudi poudarjena enakost v posameznih pravicah invalidov med različnimi invalidskimi statusi. Sprejeli so več predlogov, pa tudi dopolnil, ki jih po njihovem mnenju mora vsebovati tako zvezna kot republiška ustava, ko gre za pravice invalidov.

Ob koncu zborovanja so invalidi izvolili še Janeza Zurca za delegata pri usklajevanju dopolnil in predlogov za spremembe besedil obeh ustav na nivoju občine. J. Z.

Jeseniški upokojenci zahtevajo povišanje pokojnin

Na sobotnem članskem sestanku društva upokojencev Jesenice, so navzoče najprej seznanili z že doseženimi uspehi gospodarske komisije in s predvideno preureditvijo doma. Nujno bo namreč podaljšati dvorano in doizdati posebno sobo za seje in ožje sestanke. S predvideno preureditvijo doma so se strinjali, poudarili pa so, da je to samo trenutna rešitev in da bo potrebno misliti na gradnjo novega doma. Če so dobili sredstva za gradnjo doma v Mariboru, v Slovenski Bistrici, v Celju, v Trbovljah, v Kranju in drugod, imajo tudi jeseniški upokojenci pravico do teh sredstev in do jeseničkim primerne doma.

V nadaljevanju so seznanili jeseniške upokojence s trenutnim stanjem po vprašanju povišanja pokojnin. Kritizirali so zavračanje povišanja pokojnin sprito stalnega porasta življenjskih stroškov in zahtevali, da se pošlje društvu upokojencev Slovenije pismo z zahtevom, da naredi vse potrebno, da bodo pokojnine vsaj s 1. januarjem 1974 povišane.

Na sestanku so izročili tudi najzaslužnejšim članom posebna priznanja za delo v društvu in zaključili sestanek z običajnim tovariškim večerom. Na njem so izvedli že tradicionalno tekmovanje z naslovom »Kaj veš o jeseniških podjetjih«. Z izdelki slaščičarne Kekec so bili tokrat nagajeni: Lojzka Kokalj, Pavla Hlade in Franc Vovčina, vsi z Jesenic.

AMD Jesenice ima 811 članov

Avto moto društvo Jesenice je doseglo letos rekordno število članov, kar 811. Med te so sicer všteti tudi stari člani, ki članarine sicer še niso obnovili, vendar ker bi morali po novem pravilniku odstop pisмено prijaviti, se smatrajo še za redne člane. Če članarine v teku letošnjega leta ne bodo poravnali, se bodo smatrali s prihodnjim letom za nove člane z višjo članarino.

Ker nudijo avto moto društva svojim članom dovolj ugodnosti, pričakuje AMD Jesenice, da bodo omenjeni obveznosti poravnali, ne pa izkoriščali uslug brez obvezne nalepke AMD Jesenice. Pravico do pranja avtomobilov pri AMD Jesenice imajo namreč samo oni, ki so člani AMD, kar dokazujejo z nalepko AMD Jesenice.

Seja sveta krajevne skupnosti Javornik

V sredo, 3. oktobra, je bila v delavskem domu na Javorniku seja sveta krajevne skupnosti Javornik-Koroška Bela. V odsotnosti predsednika je sejo vodil podpredsednik inž. Ciril Urbar. Svet krajevne skupnosti je bil najprej seznanjen z delom štirih komisij v minulem obdobju. Najprej so rešili nekaj zadev, ki jih je posredoval predsednik gospodarske komisije, nato pa so se strinjali s predlogom, da je treba prirediti k sodelovanju tudi odbornike skupščine občine Jesenice z območja krajevne skupnosti. Tako bi dosegli bolj usklajeno delo pri reševanju problemov.

Živahna je bila razprava o delu komisije za urejanje okolja. Predlagali so več cest in ulic na Borovljah in Koroški Beli, ki jih bo treba asfaltirati. Nato so imenovali posebno komisijo, ki bo ustrezno ukrepala, z namenom, da zavarujejo delavski dom pred še večjo materialno škodo, ki nastaja ob večjih nalivih zaradi puščanja strehe. Nabaviti bo treba ustrezno količino aluminijaste pločevine, oskrbeti izvajalca del in tudi poiskati sredstva.

Popredsednik inž. Urbar je člane sveta seznanil s predlogom organizacije Zveze borcev o pripravi za izgradnjo parka talcev na pokopališču Koroška Bela. Načrti so pripravljeni, zato je treba predlagati skupščini občine Jesenice, da izda ustrezno odlobo o izravnavi pokopališča, lastnikom grobov pa odredi rok v katerem morajo odstraniti spomenike na starem pokopališču.

Sledila je še kratka informacija o ustanovitvi dveh aktivov Zveze mladine, v nastali del krajevne konference SZDL pa so na seji sveta imenovali podpredsednika inženirja Urbarka.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

pripeljal stranki ozimnico, le-to peljati nazaj, ker mu vratar ni dovolil, da jo odpelje do stanovanja.

Menimo, da uprava Železarne do tako drastičnih ukrepov nima pravice, ker to smatramo za kratenje osnovnih državljanjskih pravic, ki so človeku zajamčene v ustavi.

Železarna bi morala kljub razumljivi zaščiti svojih interesov tudi poskrbeti, da bodo ljudje neovirano prišli do svojih stanovanj. Da ne govorimo o primerih, da pride človek na obisk z motornim vozilom. Dovolj je bilo glede tega že pregovornost in dokazovanj, da nima nihče pravice krstiti ljudem teh pravic, ki morajo pod silo razmer se vedno stanovati sredi Železarne. Če pa je že tako, je treba doseči, da bodo ti ljudje čimprej preseljeni v druga stanovanja.

Svet krajevne skupnosti Podmežaklja

Čemu vse to?

Da zavaruje svoje interese je uprava železarne Jesenice te dni ponovno zaostila dovoljenje za uvoz z motornimi vozili v stanovanjsko naselje Stare Save. Ta del naselja je namreč že več let za ograjo same Železarne, kar seveda povzroča sami Železarji, še bolj pa stanovalcem razne težave in nevednosti. V zvezi s sporom glede uvoza v ta del naselja so predstavniki krajevne skupnosti Podmežaklja že lani z upravo Železarne dosegli sporazum tako, da je v naselje zabranjen vsak dovoz z motornimi vozili tuje registracije, za vozila z domačo registracijo pa ta prepoved ne velja.

Toda Železarna tega dogovora ne spoštuje. Če je že ta dogovor spremenila, bi morala o tem vsaj obvestiti krajevno skupnost in ta ukrep obrazložiti.

Čemu vse to? Tako je tudi letos, enako kakor lani, moral voznik, ki je

Železarski globus

ZDA
Po podatkih iz ZDA proizvajajo danes v svetu 2,6 milj. ton surovega jekla po postopku z direktno redukcijo. Nove železarne, ki bodo proizvajale surovo jeklo po tem postopku, bodo v prihodnje gradili predvsem na Srednjem vzhodu in v

Venezueli. Utemeljitev za to je v tem, ker je tam gorivo, nafta in zemeljski plin, cenejši. V ZDA pa bodo takih železarn gradili manj, ker se že zdaj čuti določena kriza v dobavah nafte in zemeljskega plina.

ZVEZNA REPUBLIKA NEMCIJA

Po zahodnonemških podatkih cenijo svetovne zaloge premoga, ki jih je možno izkoriščati na 3000-6000

milijard ton. To pomeni, da zadošča jo te zaloge pri sedanji potrebi energije v svetu za prihodnjih tisoč let. Z ozirom na možnost izkoriščanja so zaloge najbolj ugodne v ZDA, Sovjetski zvezi, Kanadi in Avstraliji. Znatno manj ugodna je situacija v tem pogledu v Zahodni Evropi, predvsem v zvezni republiki Nemčiji in Veliki Britaniji. To pa pomeni v primerjavi s prej omenjenimi deželami večje stroške pri izkoriščanju in s tem tudi dražji premog.

Sestanki samoupravnih delovnih skupin

(Nadaljevanje s 4. strani)

TOZD predelava

ADJUSTAŽA ŽIČARNE — 18. septembra je imela sestanek SDS Sušnik. Prisotni so bili informirani o osnutku zvezne in republiške ustave ter o osnutku družbenega dogovora o osnovah kadrovske politike v občini. Klinar Tomaž bo delegat pri usklajevanju predlogov. Ob koncu sestanka so se strinjali s protestno resolucijo ob dogodkih v Čilu.

PATENTIRNICA — 24. septembra je imela sestanek SDS Oreski. Tov. Klinar je obrazložil osnutek zvezne in republiške

ustave, prisotni pa so se strinjali tudi z osnutkom družbenega dogovora o osnovah kadrovske politike v občini. Za delegata pri usklajevanju predlogov je bil izvoljen tov. Klinar. Tov. Fieber je še prebral protestno resolucijo ob dogodkih v Čilu.

POČINKOVALNICA — 18. septembra je imela sestanek SDS Kralj. Osnutek zvezne in republiške ustave je obrazložil tov. Klinar in prav tako tudi osnutek družbenega dogovora o osnovah kadrovske politike v občini. Bil je tudi izvoljen za delegata pri usklajevanju predlogov. Strinjali so se s protestno resolucijo ob dogodkih v Čilu, nato so se strinjali še s predlogom, da bi z delom ob prostih sobotah nadomestili manjšo proizvodnjo zaradi pomanjkanja električne energije.

24. septembra so se sestali člani SDS Kragolnik. Tudi na tem sestanku je tov. Klinar govoril o osnutku nove zvezne in republiške ustave ter o osnutku družbenega dogovora o kadrovske politiki v občini. Tov. Klinarja so izvolili za delegata pri usklajevanju predlogov. SDS se je strinjala s protestno resolucijo ob dogodkih v Čilu.

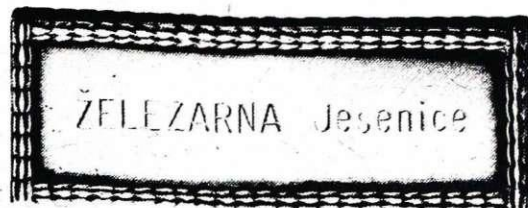
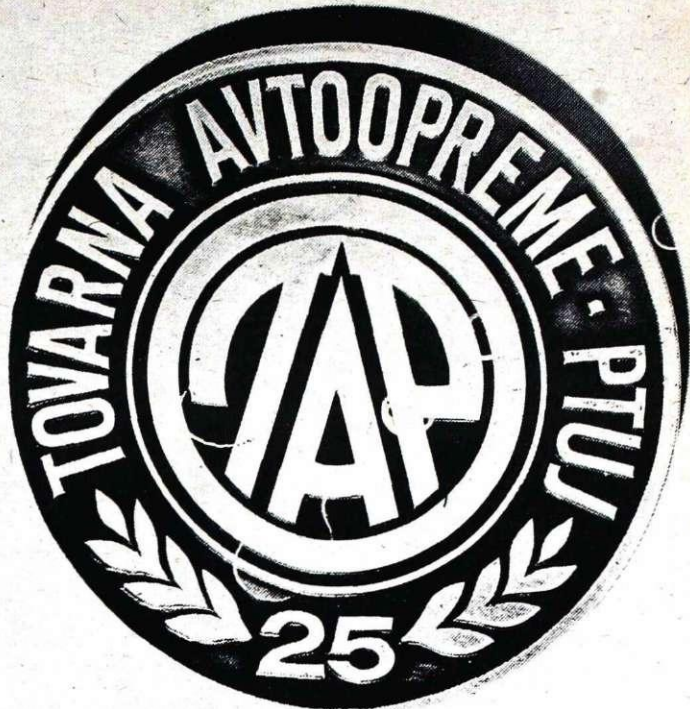
ŽEBLJARNA — 21. septembra so se sestale SDS: Mikula, Hiebanja, Fieber in Globočnik. O osnutku družbenega dogovora o osnovah kadrovske politike v občini ter o osnutku nove zvezne in republiške ustave je govoril tov. Labura. Sprejeta je bila tudi protestna resolucija ob tragičnih dogodkih v Čilu, ki jo je prebral predsednik sindikalnega odbora tov. Zemva.

Seznanjeni so bili tudi z delom in nalogami, ki jih bo v žebljarni opravljal inž. Mesarič.

ELEKTRODNI OBRAT — 24. septembra so se sestale naslednje SDS: Lipovšek v Oplaševalnici in adjustaži ter pri proizvodnji polizdelkov. Na vseh sestankih so obravnavali osnutek nove republiške in zvezne ustave ter osnutek družbenega dogovora o kadrovske politiki v občini. Prebrali so tudi protestno resolucijo ob dogodkih v Čilu. Pri usklajevanju predlogov iz elektrodnega obrata bo sodeloval tov. Jože Maček.

JEKLOVLEK — Od 20. do 28. septembra so imele sestanek SDS: Židan, Arnez in Lavtižar v brusilnici. Vse tri samoupravne delovne skupine so ločeno obravnavale osnutek zvezne in republiške ustave ter osnutek družbenega dogovora o osnovah kadrovske politike v občini. Vodja SDS tov. Židan opozarja na poslabšanje delovne discipline, ki se kaže tudi pri kakovosti izdelkov (neustrezna površina in tolerance). Tudi z vzdrževanjem strojev niso zadovoljni. Tudi na sestanku SDS Arnez so spregovorili o čiščenju in vzdrževanju strojev, o disciplini in uporabi zaščitnih sredstev. Razen o tej problematiki so na sestanku SDS Lavtižar bili seznanjeni tudi s pravilno uporabo gasilskih aparatov v primeru požara.

ŽELEZAR 7

Delavski svet tovarne Avtoopreme Ptuj, je ob svoji 25-letnici podelil delovnemu kolektivu Železarne spominsko plaketo za uspešno sodelovanje

DELAJSKI SVET TOVARNE AVTOOPREME PTUJ

podeljuje

Spominsko plaketo

ob 25. obletnici ustanovitve podjetja

za uspešno sodelovanje ter dosežene uspehe pri delu

Železarna Jesenice

V Ptuj, 8. septembra 1973

Direktor:

Mesarič

Predsednik delavskega sveta:

Mesarič

Vinko
Trinkaus

Brigade s hribov

2

Skoraj vsi v četi so bili po malem zaljubljeni v Tanjo — ne samo, ker je bila med njimi edina ženska, ampak zato, ker je bila tako drobna, pristrčna, vesela in postrtovalna. — Tonči ji je bil še posebej vdan. Veliko bolj kot njemu — Darku, ki sta bila prijatelja že od mladih nog. Tonči si je precej nespretno prizadeval, da bi pred tovariši prikril, da je v Tanjo pothoma zaljubljen, hkrati pa je napravil vse, kar je bilo mogoče, da bi Tanjo ojačal teško partizansko življenje. Če bi mu kdo oporekel, da je v Tanjo zaljubljen, bi udaril, kot bi tudi brez pomisleka nastavlil svoje telo, da bi prestregel kroglo, namenjeno — Tanji. Ne glede na kazen bi tudi brez pomisleka ustrelil usakogar, ki bi Tanji hote povzročil bolečino.

Kolkokrat je moral miriti Tončija, ki je združen grozil, da bo pretepel Andraša, ki v tako hudem mrazu muči Tanjo. Res je Tanja včasih tudi po desetkrat na dan pretpkala politična poročila, ki so jih ujeti na radiu z baterijami. Stroj je bil majhen, star, samo štiri izhode so lahko prečitali. Ker pa so poročila raznašali po zelo velikem področju, je bilo treba tipkati večkrat. Andrašu je to opomnel; zaradi Tončija in tudi zaradi Robija, ki sta bila za Tanjo očetovsko skrbna. Kakor ni rad dajal kruha in približkov drugim, na Tanjo ni nikoli pozabil. Andraž ga je precej razorožil: »Saj sama hoče. Nisem ji rekel enkrat samkrat! Zaveda se, kako dragocena so ta poročila za naše sodelavce pa jih tipka ves dan.« V zemljanki ni bilo laži, morala je tipkati zunaj, v mrazu, ko je planine že močno pobelil sneg. Tako je bilo to tipkanje samo še razlog več, da sta Robi in Tonči Andražu nagajala.

Precej nejevoljen, saj so tudi med tako resnim predavanjem govorili prismojarije, je Andraž zaključil politično uro. Partizani so počasi ustajali; pretegovali so si otrple ude, zehali in popraševali, kaj bo za večerjo. Robi je stekel v zemljanko. Zagneti so se pred vhod in nestrpni čakali, kaj bo spet napletel. »Tanja, prid! si preget prste. Ogenj sem za kuril iz tako suhih trsk, da dajo manj dima kot moja pipa.« ji je zaklical. Tanja je vesela stekla v zemljanko, Robi pa se je zadenjski pomikal od koče, da bi videl, če se iz odprtine, ki je služila za dimnik, res nič ne kadi. »Kadar jaz zakurim, bomba. Niti dimčka ni,« se je zadovoljen hahjal Robi.

Vilčku, ki si je zamišljal, da je nekaj glavni komandant vseh teh partizanov, so misice na obrazu drhtavo plesale. Darko je slutil, da Vilča razganja, da bi rad tulil; v takem ni izbral ne besed ne očitkov. In če je hotel obvarovati svoj ugled, jih je moral poltel, ko ga je huda jeza minila, tudi urediti. Poltical je Robija, ki je imel daljnogled, da bi sta na rob pogledat, če je v dolini vse mirno.

Robi je razumevajoče pokimal; stopil je naprej, za njim pa Tonči, čeprav ga Darko ni povabil. Napravili so komaj nekaj korakov, ko se je Robi zaobrnil in izizvalno povprašal Darka: »Kaj bo hudega? ... tovariš ... komandir!«

»Komandirja lahko spustiš,« je užaljen odvrnil Darko. »Tudi jaz te nisem klical tovariš komandir, dokler si to bil.«

»Nikoli več, zapomni si! Nikoli več!«

»Tvoja stvar, samo ... zapomni si: kar nisem jaz počel z drugimi, ne želim, da bi drugi počenjali z menoj.«

Tonči, ki je s pozibavajočo hojo, kakršne so se je navzel nekateri nogometiši, hodil vmes, je samo prežal, kdaj se bo lahko umešal. Celo tulil bi, zato je Darko potrpeč, da so prišli na rob planine, dovolj daleč od borcev, da jih ne bodo slišali, tudi če bodo drug nad drugim rohneli.

Polegli so na rob planine, za pritkave bororce. Robi je začel natančno pregledovati ceste in kmetije v dolini.

V prejšnji številki Železarija smo pričeli z objavo nekaj poglavij iz nove knjige zasavskega literarnega in kulturnega delavca Vinka Trinkausa: Brigade s hribov, ki bo čez nekaj mesecev izšla pri zavodu Borec. Za objavo smo se odločili predvsem zato, ker avtor na osnovi zgodovinskih virov in pripovedi preživelih koroških partizanov opisuje težke boje na Koroškem, kakor tudi na avstrijskem Koroškem. Te zgodbe imajo v tem času, ko se v Avstriji, predvsem pa na južnem Koroškem vrstijo različne protislovenske akcije in zločini, ki jih izvajajo iste fašistične sile, ki so strahovale naše ljudi v času Hitlerja, še poseben pomen.

»Tole bi te rad opozoril. Robi: ne prismojaj med političnimi urami ...« je začel Darko.

»Kaj hudiča pa počenja,« je namesto Robija odgovoril Tonči. Dije, obtožujoče je gledal Darka: »Tale planina ni noben gosposki salon. Če prdne, kaj zato? Bodite dosledni in prepoveste še spanje v zemljanki. Prepotene nogavice, ki jih ne sezujejo teden ali dva, tudi hudo smrdijo. In mi vsi skupaj zaudarjamo kot kozli. Misliš, da se bom v tem snegu umival vsak dan, kot v knapovskih kopalcih.«

Darko je to hudo prizadelo. Tonči nalašč zaobrtač smisel. Opravičuje prdenje, kot da je nekaj povsem naravnega, čeprav se bolje kot on ve, da počenja Robi to nalašč, v zabavo, ker s tem draži Andraša.

»Robi, ne spominj se, da bi to počel, kadar smo bili v družbi, v kinu, gostilni, na tekmi. Zdaj pa počneš to nalašč, na političnih urah.«

Robi se je prevadil na bok, kot riba, če jo s trnkom potegneš na breg. Strgal je daljnogled izza vratu in ga v loku zagnal Tončiju: »Kaj mi bodo te politične ure, Darko? Je združen zaklical Robi. Bil je tako razdražen in napet. Drhtavo je stokal: »Kaj bom s temi urami? In z oblastjo? Uredijo naj, da bo delav-

cem bolje. Nič drugega ne želim biti po tej vojni kot delavec! Dovolj sem močan, da lahko še delam. Saj drugega tudi nisem vajen.«

»Vsi borci tega ne smemo početi. Nausezadnje bomo izvojevali zmagi, drugi pa se nam bodo povzpeli za vrat.«

»Brez skrbi. Takih, ki bodo hoteli voditi, bo zmerom dovolj. Večine še sploh ni v partizanih, niti v gibanju. Prišli bodo malo pred likofom, ko bo že povsem zanesljivo, da bo Nemce kmalu pobralo. Vseeno, ti ne bodo glavni, v to verjamem,« je že bolj umirjeno razlagal Robi. Presedel se je bliže k Darku: »Edino, kar bi ti rad dopovedal: sebe sem iz vseh teh kombinacij izključil! Povsem odkrito ti povem — nisem za to, nisem se rodil kot politik. Zagaman knap sem, ki se upira. Vse moje misli so zanižane čez uprte samo v to, da bi se vrnil v Zagorje. Preživeti to vojno, klesiti Nemce kot je treba. Vrnitve k njim ni! Če bo hudo in bom mogel, se bom prej stokrat sam ubil, kot pa bi se le enkrat predal. Nič me ne mikajo juriši, če me pa napadejo — se branim kot zver, ki hoče preživeti. Zdaj razumeš, zakaj meni vse te politične ure presedajo?«

Darko se ni razumel; predvsem ni razumel te spremembe. Naposled je bil Robi že pred vojno v partiji; močno je vplival tudi nanj, na Tončija, da sta se takoj v začetku okupacije priključila osvobodilnemu gibanju. V njem sta dolgo gledala nekaj vzor, zdravo knapovsko grčo, ki ne bo zadržala svojih korenin. Nenadno pa je bil Robi vsega sit, naveličan in misli le na dom in ženo, ki ga čakata v Zagorju.

»Ne razumem,« je po daljšem premolu odvrnil Darko. »Zakaj prismojdes in odračaš od političnega dela tudi druge? Če si se res zaobrnil k sebi, pusti vsaj druge, da počenjo, kar se jim zdi prav.«

Na to iznajdljivi Robi ni našel odgovora. Stresel je z rameni in stegnil roko, da bi mu Tonči vrnil daljnogled.

»Zakaj pa Andraž tako muči Tanjo? Je skušal Tonči braniti prijatelja in nadaljevati prekanje.« »Misliš, da bodo ljudje obrnili partizanom hrbet, če kak teden ne bodo dobili poročil? On pa, vsak dan! Tanja se muči podnevi, da ji bodo lepega dne prsti odpadli, mi pa ravamo vse noči po snegu, da zvejo kmetje, kako je kaka divizija Rdeče armije naklesila Nemce. Dovolj bi bilo vsak teden, saj bo vojna še potrajala.«

Tudi tako bi bilo mogoče delovati. Potrditi Tončiju, bi pomenilo, da si bo takoj izmisil še nekaj drugega, da bi skrhel disciplino, ki jih je povezovala v čvrst, pristrčen kolektiv.

Darko sicer ni vedel, če je s tem že spreobrnil Robija vsaj toliko, da se bo zakrnil in ne bo izizval Andraša. Dosegel je vsaj to, da bo lahko Vilču, ko bo zahteval sestank, povedal, da je še sam obdri Robija, kot kujavo mulo. To bo videti toliko bolj verjetno, če nekaj časa z Robijem ne bo spregovoril niti besede. Težka naloga, vendar jo bo skušal izpeljati. Pustil ji je sama, da bosta lahko še zabavljala in si tako pregnala jezo nad oštevanjem.

6

Slavko Tarman Od Sredozemlja do Atlantika

Neposredno pred GENOVO je ogromen most. Dogradili so ga v letu 1967. Tu se razcepita cesti, ki peljeta v mesto ter proti AZURNI OBALI. Na most pripeljejo velikanske cestne pentlje, sam most pa ima impozantne loke. Ta edinstveni most, ki nima para v Evropi, si ogledujejo strokovnjaki za mostogradnjo z vsega sveta, saj je na njem res nekaj izjemnega.

Avtocesta se zaključuje pri SAVONI. Tudi tukaj, med GENOVO in SAVONO, se prebija skozi gorato pokrajino, zato ima mnogo hudih ovinkov ter vrsto predorov. Cesta je tripsosna, to se pravi, da je desni pas enosmerni, levi dvosmerni, srednji pas pa za prehitjevanje. Zgrajena je tako, da sta dva pasova rezervirana za vzpone, eden pa za spust.

Hitrejša vozila tako lahko prehitujejo kamione, ki vozijo v klanec. Take in podobne tropasovnice so v modi tudi v Franciji. Na vsak način omogočajo hitrejši promet. So pa izredno nevarne, kadar je dovoljeno prehitjevanje v obe smeri hkrati. Pri tem pa ima prednost tisti, ki je v srednjem pasu. Toda kaj pa, če se oha snasprotnika? Ustejate in nihče noče popustiti?

Posebnost francoskih cest po ravninskem ali rahlo gričevnatem svetu so skoraj ravne ceste, ki sledijo terenu. Če je ta valovit, se vozijo po nemogočih cestah, ki se dvigajo in spuščajo. Pri tem pa ne naredi kilometra daleč nobenega ovinka. Prav smešen občutek imaš, ko vidiš v daljavi prihajajočo avtomobil. Nenadoma ti izgine spred oči in se na bližnji vzpetini ponovno prikaže. Seveda je takšno skrito vozilo za marsikoga usodno, če pri prehitjevanju ni dovolj previden.

Francozi so znani kot duhoviti ljudje. To opaziš na številnih cestnih napisih, reklamah in opozorilih. Tudi prometni organi ne zaostajajo. Predvsem ljubijo petice. Zato so

omejitve navadno 45, 65 in 85 km. Pri omejitvah hitrosti pa srečaš najhujšo pomanjkanost, ki se je človek nehoti razveseliti. Prva tabla označuje omejitve hitrosti npr. 45 km. Nekaj naprej — približno tam, kjer sofer navadno že pozabi na omejitve — je nova tabla, ki nosi napis RAPPEL, kar pomeni SPOMNI SE. Nikar torej ne pozabite na omejitve in ne vozite prehitro. To občutiš bolj kot prijateljsko opozorilo in ne kot ukaz.

Sicer pa Francozi niso posebno natančni za prometne predpise. Hitrost jih ne zanima posebno. Če je omejitev 60 km in vozite 100 km skozi naselje, s tem nikogar ne motite, najmanj pa prometnega policaja.

CARCASSONE.

Od sredozemske obale nadaljujemo pot proti mestu TOULOUSE. Nekako na sredi med obalo in mestom TOULOUSE naletimo na CARCASSONE, enega francoskih biserov — vrednih oglada.

CARCASSONE je razdeljen na dva dela. Novejši del mesta na ravnini ob reki AUDE ni posebno zanimiv. Nadvse zanimivo je staro mesto na griču. Mogočno obzidje je ohranjeno s šestimi glavnimi ter vrsto stranskih stolpov. Opazujemo dvizni most, jarek in vse, kar je bilo potrebno za varnost prebivalcev v prejšnjih stoletjih. Naš avtomob se komaj prebija skozi ozke ulice.

Prebivalci tega srednjeveškega bisera so se vseeno »modernizirali«. Glavna ulica je tako ozka, da se avtomob komaj srečuje z nam nasproti vozečim osebnim avtomobilom. Zato je pri dviznem mostu en semafor in notranjski drugi.

CARCASSONE je res imenitno ohranjeno srednjeveško mesto. Skrbno skrbijo zanj in ga varujejo pred razpadanjem.

BIARRITZ — BISER ATLANTIKA.

Komaj nekaj kilometrov proč od francosko-španske meje leži mesto BIARRITZ, najpomembnejše letovišče ob ATLANTIKU, v južnem delu francoske obale. Obalo pri BIARRITZ sestavljajo peščeni jarki in lagorji, v katere je morje zajedlo nekaj deset metrov visoko obalno steno.

Spominja me nekoliko na slovensko obalo pri PIRANU in FIEST, vendar je obala pri BIARRITZ bolj divja, obenem pa polna dolgih peščenih plaž. Morje je vseskozi nemirno, plima in oseka sta visoki. Tako bolj občutiš pri BIARRITZ življenje morja, kot na primer na slovenski obali.

BIARRITZ kot letovišče še nima dolge tradicije, vendar je dovolj znan v svetu. Ob obali se vrstijo mogočni hoteli, v

S »trajcami« vsaj danes ne bo še nič. Moral bo počakati na popoldan, če bo sploh kaj, ker nima lepila.

»Najbolje bi se bilo zaviti v tale koč.« Žef pogleduje na staro konjsko odejo, v katero se ponoči ovija. »Ogrnil bi si jo, čeprav bi me ljudje gledali kot ptičje strašilo.«

Toda Žef ve, da bo odejo pustil na vrečevinasti slamnjači, na ležišču brez rjuh.

Lahko bi mu koc kdo sunil.

Žef ve, da v tovarni niso sami poštenjaki. Revščina dela včasih iz ljudi tudi tatove.

»Tale koc bom pustil kar lepo tu.«

Samo v gospodovo viljo bo še stopil in zakuril. Kurjave mu ne bo treba nanositi, ker je že od nedelje v zabojih za kurjavo.

Toda ključa ni.

Tudi znotraj v ključavnici ga ni.

»Hja, videti je, da bom zopet sam,« obstane Žef.

Gospodova vila se mu zdi kakor zakleta.

»Hja, kakor zakleti grad.«

Ko bi verjel v pravljice, bi mislil, da je zares.

»Hm, gospod začaran graščak?« se v Žefu zvrsite vse podobe začaranih graščakov iz pravljic, ki mu jih je včasih pripovedovala mama. »Modras, podgana ... ha,« se Žef zasmije »prvoščljivo, čeprav ve, da bi brez tega modrasa in podgane ne imel niti strehe nad glavo. «Zares ni treba, da bi mu bil hvaležen.

Svojo streho nad glavo Žef krvavo prisluži, pa tudi tisti, za konja že zdavnaj odslužen konjski koc, s katerim se odeva, oziroma se vanj zavija in pokriva čez glavo, tudi.

»Hu,« ga ob tej misli še bolj zazebe. »Kakšna slana! Za prst debela kakor sneg. Če bo tako, se nam obeta huda zima,« se v Žefu prebujajo očetova kmečka kri. »Hja, kaj si morem,« mu je žal, ker je moral zapustiti dom, kjer bi lahko ostal kot hribovski kmet in se prav gotovo lažje prebijal skozi življenje, kakor se bo morda moral tu. »Hja, sam sem hotel! Treba bo potrpeti! Ze pojutrišnjem bo za las bolje,« misli Žef kakor že vse te mesece na ta četrtek, ko bo prejel prvo vajeniško plačo, na ta četrtek, ki se je naposled vendarle približal, da mu lahko že reče: »Pojutrišnjem!«

To ga bodri. To je up, edini up v tem žalostnem brezupu.

BLIZU TOVARNIŠKEGA VHODA neki neznani fantje delijo nekakšne letake. Tudi Žefu nekdo moli enega. Vzame ga in mimogrede s pogledom ošine fanta. Po njegovih očalih sodi, da mora biti fant kak študent, ki se najbrž preživlja z raznašanjem reklam za kakega večjega trgovca, morda za Krisperja, ali pa še verjetneje reklamo za obleke Tivar ali Hubertusove plašče, ki so — vsaj tako piše po mestu na reklamnih plakatih — najcenejši in dostopni slehernemu državljanu, tudi delavcu.

»Meni že ne,« se ob misli na to reklamo Žef grenko nasmehne.

»In mi še dolgo ne bodo!«

Sicer pa tudi tisti z očali, ki deli letake in kolikor ga Žef more videti v poltemi, nima plašča.

»Najbrž tudi revež, čeprav študent.«

Vseeno pa ima fant, ga Žef vnovič pogleda, topel volnen pulover in prav tako toplo volneno kapo.

76

Miha Klinar

TIGROVEC ŽEF

»Mogoče si bo z raznašanjem reklam prislužil tudi plašč,« pomisli Žef. »Hm, morda bi ga lahko na tak način tudi jaz. Lahko bi povprašal! A kaj,« mora zavreči to misel, ko ve, da prostega časa sploh nima.

Tale pot v tovarno in iz tovarne do dobrotelne menze v Japljevi ulici, pa zvečer, kadar je sola, je edini Žefov prosti čas.

»Le kaj bi gradil gradove v obleke.«

Tudi služenje in nabiranje par v dinarje in počasno kopičenje do desetaka in še deseterkrat počasneje do stotaka vse do cene, kolikor stane Tivarjev hubertus, mu je zaradi tlake, na katero je obseden pri gospodu Alešu, zidanje gradov v obleke.

»Ja, le kaj mi bo potem reklama,« stlači letak v žep, ne da bi ga pogledal.

»Že zopet med najbolj zgodnjimi,« ga prepozna vratar.

»No, ja,« pravi Žef in gre dalje. Ko čez obleko obleče staro sihtno obleko, mu je topleje. »Ko bi smel tak tudi iz tovarne,« si želi zaman, ker obleka ni njegova, marveč tovarniška in jo mora po delu puščati tu.

Potem gre na svoje delovno mesto. Ne vidi, da ga opazuje Gorčnik, ki je tudi že tu, Žef pa ga zagleda šele, ko h Gorčniku pridivja Pezdarnik in vihti pred njim lepak, kakršnega ima v žepu tudi Žef.

mestu so igralnice. Vse življenje diha s turizmom. Toda zgodi se, da od petka popoldne do ponedeljka zjutraj v mestu ne moreš zamenjati denarja. Življenje v mestu sredi poletja utripa v polnem zamahu. Med obiskovalci BIARRITZA je zelo veliko Špancev. Sploh je povezava med južno Francijo in Španjo precejšnja. Španci prihajajo v Francijo na sezonsko delo. V sezoni trgatve je v Franciji prava poplava Špancev.

PO PIRENEJH — ANDORRA.

V soli smo se učili, da so Pireneji gorovje, ki doseže celo 3.000 m višine in več, ter loči Francijo od Španije, oziroma Pirenejskega polotoka. Kaj več skoraj nismo izvedeli.

Pireneji so res mogočno gorovje. Na francoski strani se začnajo z nizkim predgorjem, ki postaja proti jugu vse višje, vse bolj razrezano. Končno se vzpno v višave gorski grebeni, preko katerih vodijo iz Francije v Španjo štiri dobre ceste. Med najlepše dele Pirenejev sodi pokrajina, ki jo zemljevidi označujejo kot samostojno državo ANDORRA.

SLUGA DVEH GOSPODOV.

Potreboval bi skoraj povečevalno steklo, da bi jo našel na malo bolj razpisnem zemljevidu. Oddana od velikih držav je živila ANDORRA svojsko življenje, ki je bilo zunanjemu svetu malo ali skoraj nič znano, vendar je v marsičem zanimivo. Ali je še kje na svetu država, kjer ni zaporov, ne vojske, ne radijskih postaj, ne televizije, ne letališč, ne časopisnih podjetij in ne davkov? In ali je še kje vlada, ki izda manj kot pet dolarjev za svoj vojaški proračun? Takšna in podobna čuda zasledimo v valoviti ANDORRI — mini državi, ki je sluga dveh gospodov.

Do te komaj 462 kvadratnih kilometrov velike države se pripeljejo čez nekaj gorskih prelazov. Zadnji in najvišji se dvigne na 2100 metrov. Smo že v ANDORRI, vendar se moramo do mest spustiti kar za 1.000 metrov. ANDORRA je pravzaprav ena sama dolina, v njej se odigrava vse življenje. Okolica so strmi in visoki hribi, kjer je mogoče rediti živino ter živeti od turizma. Andorra šteje 7.000 prebivalcev, za red skrb en sam policaj. Ta pritlikava država živi v neodvisnosti od osmega stoletja naprej.

Tri doline tvorijo neke vrste V (tj. tpsilon!), močno stisnjene kakih 28 kilometrov po dolgem in 20 kilometrov v širino. Šef andorske države nosi naslov PREMIER SYNDIC ali KANCELER in je izvoljen za tri leta. On je tudi edini državljan Andorre, ki nosi suknjič in kravato. Andorra ima torej francoske in španske šole prav tako francosko in špansko pošto,

8 ŽELEZAR

Jeseniške novice

Na seji ideološke komisije pri občinski konferenci ZK Jesenice so se v četrtek 4. oktobra pogovarjali predvsem o dveh oblikah izobraževanja. Dogovorili so se, da bodo v okviru delavske univerze že sredi oktobra začeli z uvajalnim seminarjem za novo sprejeté komuniste. Čeprav še niso dobili prijav iz vseh osnovnih organizacij, je bilo do takrat prijavljenih že 42 kandidatov, tako da bodo s prvo skupino začeli takoj. Ko bodo zbrane vse prijave pa bodo začeli še z drugo skupino.

Idejno političnemu usposabljanju komunistov je treba posvetiti več pozornosti, zato je bil pred časom v Bohinju tudi seminar, katerega so se udeležili predsedniki ideoloških komisij pri občinskih komitejih slovenskih občin. Ker idejno političnega izobraževanja ne smemo prepuščati stihiji, niti takšnim ali drugačnim stališčem v posameznih občinah, so se dogovorili za enoten program. Tako bodo že na bližnjem sestanku z vsemi sekretarji osnovnih organizacij zahtevali, da pričnejo z rednimi mesečnimi predavanji oziroma razgovori o aktualnih vprašanjih našega družbenega življenja. V mesecih oktober, november in december naj bi razpravljali o družbenem bistvu delegatskih razmerij, o izhodiščih za X. kongres ZK Jugoslavije in o politiki nevrstnosti. Seveda bo to zahtevalo več aktivnega dela vodstev osnovnih organizacij, saj bi morali zagotoviti, da bi bili taki razgovori čimbolj zanimivi in da bi spodbujali tudi samoizobraževanje komunistov, ker le tako lahko računajo tudi na zaželen učinek.

O tem je bilo tudi precej govora na omenjeni seji in zato so se med drugim dogovorili, da bo treba organizirati politično šolo in usposobiti vrsto organizatorjev in predavateljev za izvajanje teh nalog.

x x x

V ponedeljek so se sestali komunisti — člani zveze rezervnih vojaških starešin naše občine. V uvodnem poročilu je Alojz Rakose največ govoril o tem, kako potekajo v naši občini priprave za splošni ljudski odpor, pri čemer je tudi ZK imela pomembno vlogo. Poleg tega je govoril tudi o programu dela zveze rezervnih vojaških starešin in o vključevanju organizacije pri uveljavljanju novega statuta občine.

Po živahni razpravi, ki je sledila uvodnemu poročilu so se dogovorili, da bodo ustanovili stalen aktiv komunistov rezervnih vojaških starešin, ki bo po potrebi razpravljal o vseh problemih in vprašanjih organizacije, dela na področju splošnega ljudskega odpora in sploh pri izgradnji našega samoupravnega socialističnega sistema.

Poleg tega so zahtevali, da morajo biti rezervne vojaške starešine v vseh krajevnih sredinah iniciatorji politične aktivnosti, aktivno pa morajo delovati tudi v vseh specializiranih organizacijah, katere člani so. Program dela na področju splošnega ljudskega odpora, ki smo ga sprejeli v občini, je tudi zadolžitev za rezervne vojaške starešine in so ga dolžni uresničevati. Naloga zveze rezervnih starešin je tudi ponovno poživiti dejavnost strelske organizacije, naloga krajevnih organizacij pa mora biti stalna skrb za nove člane ZK, saj je za sedaj le tretjina članov zveze rezervnih vojaških starešin tudi članov ZK.

Izvolili so tudi vodstvo aktiva, za sekretarja pa je bil izvoljen Janez Kernc.

x x x

Realizacija proračuna občine je po devetih mesecih letošnjega leta zelo ugodna, saj so dohodki nad

predvidenimi kar za 5,28 odstotka. Najboljšo realizacijo predstavljajo dohodki od davkov od osebnega dohodka, ki so uresničeni že v 96,90 odstotka, nad predvidenimi pa so tudi davki od prometa blaga (76,72 odstotka) in takse (77,98 odstotka). Nekoliko slabša je realizacija prispevka za uporabo mestnega zemljišča, ki je uresničen samo z 66,11 odstotka ali pred predvidenimi za okroglo devet odstotkov.

Tako kot že vse leto, je slabše s proračunom temeljne izobraževalne skupnosti Jesenice, saj so dohodki pod planom za 2,27 odstotka.

Za popolno informacijo je treba dodati, da so letošnji predvideni dohodki proračuna 24.774.000 novih dinarjev in dohodki za potrebe šolstva in izobraževanja 17.396.000 novih dinarjev. Letošnja devetmesečna realizacija je precej boljša kot pa je bila v istem času lansko leto.

x x x

Na torkovi seji sveta za družbeni plan in finance pri skupščini občine Jesenice so razpravljali predvsem o zemljiških zadevah in nekaterih prošnjah za denarno pomoč. Iz področja zemljiških zadev naj omenimo le, da je bilo stanovanjskemu podjetju Jesenice dodeljenega del zemljišča, kjer bodo kmalu začeli z gradnjo v okviru zazidalnega načrta Centra Jesenic in zemljišče na Plavžu, tako da bodo v neposredni bližini stolpnice, ki jo že gradijo, lahko začeli z gradnjo nove členjene stolpnice.

Med drugim so sprejeli tudi odločbo, s katero so sklenili, da je gradnja žitnic in smučišč v Kranjski gori v splošnem interesu. Ob novo na-

črtovanih žitnicah in smučiščih v skupni površini okroglo 58 tisoč kvadratnih metrov, so z vsemi lastniki dosegli sporazum razen z Marijo Mošič za del zemljišča v izmeri 1.400 kvadratnih metrov. Da ne bi zavrlu prizadevanj za ureditev smučišč, so se pač morali poslužiti razlastitvenega postopka. Na seji so rešili tudi nekaj prošenj za denarno pomoč. Med drugim so 5.000 novih dinarjev prispevali za ureditev spomenika talcev v Mostah.

x x x

Na seji sveta za šolstvo, prosveto, kulturo in telesno kulturo pri skupščini občine Jesenice prejšnji četrtek, so najprej govorili o ustanovitvi oddelka ekonomske šole v Radovljici, ki ga ustanavlja center srednjih šol na Jesenicah. Navzoči so s tem soglašali, vendar so priporočili, da center sklene s skupščino občine Radovljica pogodbo o obveznostih in pravicah. Gre za zagotovitev potrebnih prostorov, učil in denarja za nemoteno delo.

Sportno društvo Jesenice je poslalo svetu tudi vlogo o družbeni upravičenosti najemnin za uporabo šolskih telovadnic za izvenšolsko dejavnost. Gre za najemanje telovadnic za potrebe nekaterih športnih klubov, kot sta predvsem odbojka in košarka za vadbo v zimskem času. Pri športnem društvu so bili mnenja, da so bile dosežane najemnine previsoke. Svet je priporočil, naj bi se v prihodnje temeljna izobraževalna skupnost, šolska vodstva, športno društvo, občinska zveza za telesno kulturo in podjetje Sportmetal pred sklenitvijo pogodbe dogovorili o stroškovni ceni in pogojih koriščenja telovadnic.

Občan v mat položaju

Odnosi med občinskimi organi in občanom so v zelo neenakopravnem razmerju. Verjetno ni to samo na Jesenicah, ampak je to bolj ali manj prisotno tudi drugje. Svojo trditev bom skušal pojasniti in tudi dokazati.

V primerih kadar mora občan opraviti določene obveznosti do občine, so običajno vse te časovno opredeljene. Tako imamo na primer natančno določen rok, da moramo vsako leto do prvega februarja napraviti prijavo o doseženih osebnih dohodkih. Temu sledi, seveda, če je presežen census odločba o višini davka s priloženo pološčico in navedenim datumom plačila. V kolikor ni pravočasno plačano, že sledi opomin in seveda za njim tudi strošek opomina. Enako je tudi z ostalimi obveznostmi, do občine. Občan ob vsem tem sicer ponavadi nekoliko pogodrnja, končno pa sam pri sebi prizna, da red mora biti, saj ima tudi občina svoje obveznosti. Seveda pa pri tem takoj pomislimo, kako bi bilo lepo, če bi tudi vsi občinski organi, na katere se obrača občan z raznimi prošnjami, tudi imeli za posamezne zadeve postavljene natančne roke, ki bi določali, v kolikem času mora biti rešena njegova prošnja oziroma zadeva. Pri tem pa je občan običajno prepusten nedololčenemu času, raznim osebnim prošnjam in intervencijam, ki pomenijo tudi veliko izgubo časa, ko hodi spraševat, ali je že rešeno ali ne.

Poskušal bom tudi to dokazati. Enajstega oktobra 1972 sem vložil na skupščino občine Jesenice zahtevek za izdajo lokacijskega dovoljenja za adaptacijo stanovanjske hiše. Adaptacija obsega povečanje stanovanjske površine, zato sem moral najprej dobiti lokacijsko dovoljenje, na podlagi česar lahko šele naročim načrt na osnovi katerega ti izstavijo

gradbeno dovoljenje. Preteklo je »samo« šest mesecev, da so prišli pogledat in še to na osnovi moje intervencije. Po ogledu pa je minilo kar štiri mesece, da sem končno dobil v roke lokacijsko dovoljenje. Med tem časom pa sem imel kar precej potov, da sem opravil vse potrebno.

Mislim, da primer ni osamljen, zato bi morali tudi v takih primerih določiti roke, v kakšnem času mora občan dobiti take ali podobne dokumente, vsekakor pa rok skoraj eno leto ni realen. Če pri vsem tem vemo, da so se v enem letu močno povečale cene tako materialu, kakor tudi gradbenim uslugam, lahko rečemo, da ima v tem primeru občan, ki namerava adaptirati ali graditi lastno stanovanje, kar precejšnjo škodo. Njegova gradnja se bo podražila najmanj za 20 odstotkov, to pa je že kar precejšnja vsota. Vprašam se, komu naj zaračuna občan zamuđe obresti in stroške opomina. Edino sebi, to pa pomeni, da je vedno v mat položaju.

Dnevno ponavljamo, da v kolikor hočemo imeti boljši in lepši jutrišnji dan, moramo dvigniti produktivnost svojega dela. To pa se seveda nanaša na proizvodnjo organizacije. Toda po mojem mnenju, bo moralo to pravilo preiti tudi v razne druge organizacije in ustanove. Povišanje osebnih dohodkov mora biti odvisno od povišane storilnosti dela, v tem primeru od večje ekspektivnosti pri reševanju raznih vlog.

Občan
Stane Torkar

Novice iz radovljiške občine

Izvršni odbor občinske konference SZDL je na seji 8. 10. razpravljal o poteku javnih razprav o osnutku ustav in statuta občine. Govorili so tudi o pripravi za volitve delegacij in delegatov spomladi 1974 in nekaterih tekočih organizacijskih zadevah. Glede na množičnost in zavzetost občanov po krajevnih skupnostih in delovnih kolektivih je bila izrečena pozitivna ocena. V teku so še vedno razprave v delovnih organizacijah, ki bodo končane do 15. oktobra.

x x x

V torek 9. oktobra je bilo v hotelu Jelovica na Bledu celodnevno posvetovanje sekretarjev organizacij in oddelkov ZK, članov občinskega komiteja, predsednikov komisij občinske konference ZK in odgovornih komunistov iz TOZD radovljiške občine. Na posvetu so govorili o oceni izhodišč za X. kongres ZKJ in VII. kongres ZKS, ter o pripravi za javno razpravo o kongresnem materialu. Ocenili so tudi družbeno politične razmere v občini po pismu predsednika Tita in se domenili o organizacijsko kadrovskih pripravah za volilne konference v organizacijah ZK.

x x x

Izvršni odbor kulturne skupnosti je včeraj popoldne organiziral v sejni dvorani občinske skupščine razpravo o vlogi in položaju kulture v novi zvezni in republiški ustavi in statutu občine. Razpravljali so tudi o mestu interesnih skupnosti in delegatskem sistemu v bodoči ustavni ureditvi. Razprave se je udeležilo poleg članov skupščine kulturne skupnosti in njenih organov tudi večje število amaterskih in poklicnih kulturnih delavcev iz občine.

x x x

Prejšnji teden so na razširjeni seji občinskega odbora ZZB NOV ugotovili, da je akcija zbiranja sredstev za Kumrovec v večini krajevnih organizacij ZZB uspešno potekala, saj je bilo zbrano že nad 50 odstotkov zneska, predvidenega za občino, kar je nad slovenskim povprečjem. Plan so izpolnili v celoti na Črnicu in na Bledu, medtem pa bodo nadaljevali z akcijo še v vseh ostalih krajih in zlasti v delovnih organizacijah, kjer z zbiranjem denarja še niso začeli.

V zadnjem času so neznani nepridipravi izvršili več kraj nabožnih kipov spomeniškega značaja. Najprej so ugotovili krajo v vaškem znamenju na Lancovem, kjer je zmanjkaj kip vreden okoli 1500 din, dan pozneje pa še v Zg. Gorjah, kjer je neznani tat odnesel kip sv. Jurija iz betonskega spomenika iz I. svetovne vojne. Cenijo, da je ta kip vreden več kot 4000 din.

x x x

V sredo se je na sedežu občinske konference SZDL sestal koordinacijski odbor za odnose med samoupravo, družbo in položaju kulture v novi zvezni in republiški ustavi in statutu občine. Člani odbora so se dogovorili o sklicu posveta vseh duhovnikov v občini, na katerem bodo obravnavali predlog novega zakona o verskih skupnostih in položaju verskih skupnosti v osnutkih nove zvezne in republiške ustave. Posvet duhovnikov bo previdoma že naslednji teden. Takšne posvete, ki jih sklicuje SZDL, imajo v radovljiški občini dvakrat na leto že več let.

x x x

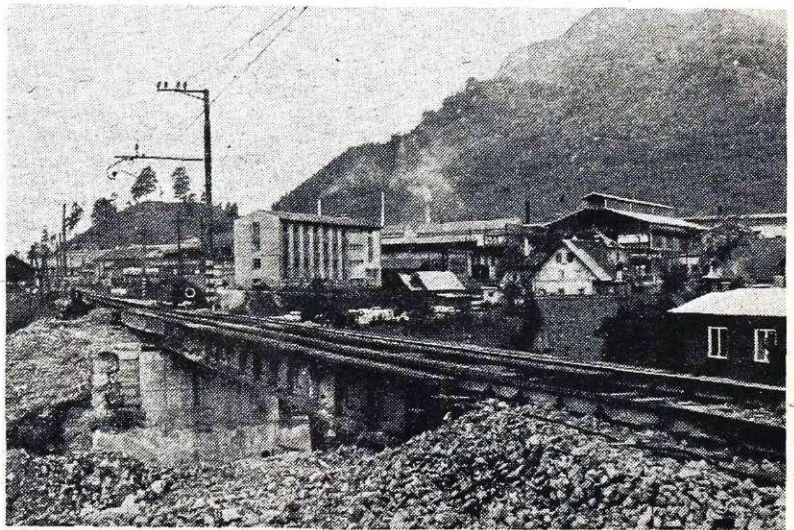
Na javni tribuni, ki jo je konec septembra organizirala KO SZDL Kropa in KS Lipnica, je bilo nad 100 občanov, ki so razpravljali o urbanističnih, komunalnih in spomeniško varstvenih problemih krajev v Lipniški dolini. Tribuna je potekala v znamenju očitkov in kritik na račun občine in pristojnih občinskih in regionalnih institucij, vendar ni dala konkretnih ocen tudi dela lokalnih dejavnikov. Zavzeli so se za ugodnejše urbanistične ureditve Kroke, za lastni etnografski muzej in za večji delež pri delitvi sredstev krajevni skupnosti.

x x x

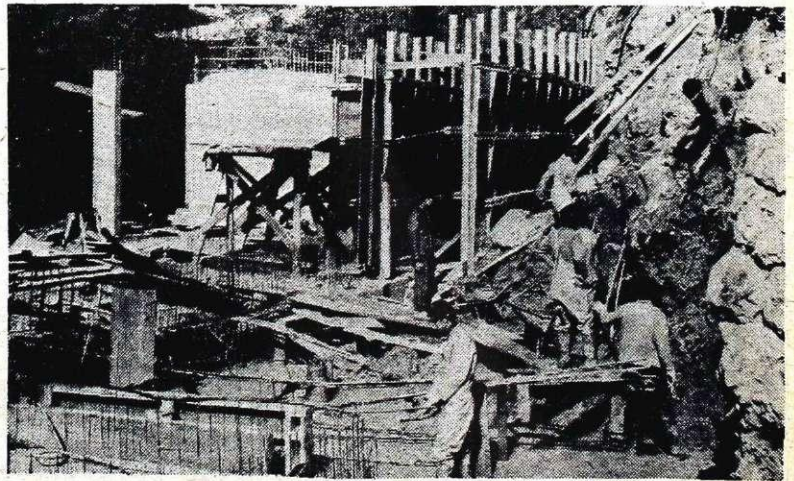
Komisija za idejno politično usposabljanje članov ZK pri občinski konferenci ZK je te dni pripravila obširen program družbeno političnega in idejnega izobraževanja članov ZK. Program obsega sistematično proučevanje gradiva za 7. kongres ZKS in 10. kongres ZKJ za vse člane ZK, uvajalne seminarje za novo sprejete člane ZK, seminarje za vodstva organizacij ZK, politično šolo, ki bo letos verificirana izobraževalna ustanova ter več problemskih seminarjev in razprav. Nosilec vseh oblik usposabljanja bo delavska univerza.

x x x

Prejšnjo soboto in nedeljo je bila v gosteh pri kulturni skupnosti Radovljica 15-članska dramska skupina zdomskega kulturno športnega društva »Bled« iz Essna. Z ljudsko igro Za grunt, se je predstavila v Mošnjah, Podnartu, Bohinjski Bistrici in na Česnjici. Gostitelji v vseh krajih so toplo sprejeli prizadavne rojake in jih obdarili s knjigami in drugimi darili.

Dela pri izgradnji novega podvoza za cesto na Koroško Belo dobro napredujejo

Delavci SGP Save grade-tih poleg doma dr. Franceta Berglja na Zgornjem Plavžu apartmanjsko, garsonjersko zgradbo, kjer bodo prebivali ostareli občani, samski in zakonci, ki so še sposobni sami skrbeti zase. Lahko pa bodo hrano in drugo pomoč dobivali tudi v domu. Graditve objekta na tem ozkem prostoru je precej zahtevna, ker so morali prestaviti električni vod, poleg tega bodo morali s tem teren pad ceste v Planino pad Golica zavarovati z opornim zidom. Predvidevajo, da bo zgradba nared prihodnje jesen, večjala pa bo blizu pet milijonov dinarjev.

ŽELEZAR 9

Materialni problemi kulture in nekaj največjih dosežkov v občini

V zadnji številki Zelezarja smo informirali bralce o volilni konferenci Zveze kulturno prosvetnih organizacij občine, ki je bila 28. septembra in povzeli nekaj misli iz uvodnega referata, ki ga je imel v imenu predsedstva dosedanjí predsednik Joža Varl. Danes iz referata citiramo del, ki obravnava vprašanje kulturnega prostora v občini in nekaj največjih in najbolj pomembnih kulturnih dosežkov v občini.

Pri tej kritični presoji pa nikakor ne smemo mimo dovolj zaskrbljujočega stanja v pogledu prostora za kulturno prosvetno dejavnost, oziroma prostora za zadovoljevanje kulturnih potreb občanov. To vprašanje je najbolj zaskrbljujoče na področju Jesenic in Kranjske gore. Ni naš namen podrobno analizirati to stanje, temveč predvsem opozoriti na nasteti vse tisto kar bi morali začeti takoj in načrtno reševati: prostori osrednje knjižnice, kakor tudi prostori za podružnične knjižnice, razstavni paviljon vključno z oddelkom za delavsko gibanje, funkcionalna in splošna ureditev gledališke stavbe, dograditev kulturnega doma na Javorniku, izgradnja kulturnega centra v Kranjski gori, ureditev spomeniško-muzejskega kompleksa na Stari Savi in nekatere izboljšave in adaptacije obstoječih domov, kakor tudi sodobnejša kino dvorana na Jesenicah. Za reševanje teh vprašanj bi morali nemudoma imenovati v občini ustrezno delovno grupo, ki bi ta vprašanja podrobno analizirala, predlagala način reševanja in način finančne rešitve teh gradenj. Pri tem bo morala kulturna skupnost redno letno od svojega dohodka odvajati del sredstev za investicije, razen tega pa se bomo v občini morali opredeliti za že večkrat izrečeno pobudo o samopriskupku občanov, iskati pa bo potrebno rešitve tudi s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem z organizacijami združenega dela. Seveda bo v tem pogledu morala biti največja pobuda na kulturni skupnosti občine.

Če smo bili v prvem delu kritični do kulturnega dela in snovanja v občini, moramo v drugem delu poudariti vse tiste pozitivne in kvalitetne premike dosežene v občini ter vse tiste vrednote, ki smo jih dosegli v dosedanjem razvoju in ki že presegajo občinski okvir in na katere smo premalo ponosni. Te vrednote ravno zaradi že omenjene razparčenosti kulture v občini, oziroma delitve na tisto, ki jo zastopajo profesionalni kadri in na čisto amatersko, prevelike zaprtosti sami vase in prisotnega snobizma, niso bile dovolj poudarjene niti vrednotene.

Dejavnost, ki je predvsem v zadnjem času deležna vedno več pozornosti v slovenski kulturni javnosti in ki stopa že v 28. leto svoje kontinuirane dejavnosti, je razstavnost in likovna tvornost v naši občini, ki se razvija v okviru likovne sekcije pri DOLIK pri DPD Svoboda Tone Cufar. Dejavnost, ki že več kot desetletje zajema poprečno po 18 razstav letno in od 20 do 25 aktivnih likovnih ustvarjalcev, slikarjev, pri katerih kot celoti kvaliteta konstantno iz leta v leto raste. Vrednota, ki jo moramo pri tem poudariti in ki zahteva tudi boljši gnotni položaj, je nedvomno indirektna in direktna estetsko kulturna vzgoja delovnih ljudi, ki zajema že precejšnje širino. Le-ta bi bila lahko še znatno širša, če bi dobili ustrezne razstavne prostore z lokacijo v središču mesta. To bi nedvomno pomenilo pospešek ustvarjalne kvalitete, kvalitetni dvig razstavnega programa in še večjo množičnost na področju estetsko-likovne vzgoje kot pomembnega dejavnika pri oblikovanju celovite osebnosti delovnih ljudi.

Drugo tako področje, ki tako po kvaliteti in širini zasluži poudarek, je literarno-izdajniška dejavnost in sploh literarno in kulturno snovanje pri kulturno umetniškem klubu Tone Cufar pri istoimenski Svobodi Jesenice, ki prav te dni praznuje triletnico delovanja. Triletna bera tega kluba je dvanajst števk LISTOV, kulturno umetniške priloge Zelezarja in šest knjigi, medtem ko sta sedma in osma v tisku. Te številke nam sicer še ne povedo vsega, če ne poudarimo, da je vsa ta literarna tvornost kluba namenjena širokim slojem delovnih ljudi. Dejstvo, da LISTI izhajajo kot priloga Zelezarja v 9000 izvodih in da prihajajo v roke vsem delavcem Zelezarne in preko njih tudi svojem, pomeni, da klub vrši izredno pomembno kulturno-vzgojno poslanstvo med delovnimi ljudmi, še toliko bolj, ker je tudi vsebinsko in idejno že od vsega začetka deloval na marksističnih osnovah, na pozicijah socialistične kulture. Klub v svojo aktivnost vključuje že znane literarne ustvarjalce od Ljubljane do Celovca, na široko pa odpira vrata in omogoča sodelovanje tudi mladim, začetnim besednim ustvarjalcem.

10 ŽELEZAR

Njihova založniška dejavnost zasleduje iste cilje — približati dobro in ceneno knjigo delovnim ljudem. Zelo pomemben uspeh kluba pa je, da je pri svojem delovanju povezal tudi besedne ustvarjalce Slovence iz avstrijske Koroške in med prvimi na Slovenskem tudi z dejanjem začel uredničevati enotnost slovenskega kulturnega prostora, ki zajema kulturno tvornost vseh Slovencev ne glede kje živijo. Klub ima veliko zaslugi poglobljenega, bolj organiziranega, tvornega in pristnega sodelovanja s kulturno dejavnostjo na južnem Koroškem in sploh med Slovenci na Koroškem.

Kljub nekajletni stagnaciji, ki je pogojena tako z objektivnimi, kot subjektivnimi vzroki, moramo med dejavnostmi, ki so dosegle slovenski amaterski vrh in pomembno mednarodno afirmacijo, poudariti tudi naše amatersko gledališče Tone Cufar. Le-to je v preteklosti doseglo velike stvaritve, ki so našo gledališko amatersko tvornost afirmirale v slovenskem, jugoslovanskem in mednarodnem obsegu. To je pomemben kulturni kapital delavskega kulturnega središča, ki ga bomo morali oplajati naprej, da bo splošno nadaljevali bogato tradicijo delavskih odrov na našem območju. Še toliko bolj, ker lahko doprinese pomemben delež pri uredničevanju in zadovoljevanju kulturnih potreb naših občanov. Pri vsem tem nas najbolj veseli, da so bili največji.

Delavska univerza Radovljica v preteklem šolskem letu

Na začetku nove izobraževalne sezone, ki sovpada z novim šolskim letom, je vodstvo delavske univerze Radovljica opravilo številne organizacijske in tehnične priprave, da bi zadovoljili vedno večji želji za posolsko izobraževanje odraslih v občini. Vse kaže, da se število ukaženih občanov tudi v tem letu ne bo zmanjšalo. Sodeč po prijavi, bodo tudi letos zabeležili največje število slušateljev na oddelkih za odrasle. Tudi za jezikovne tečaje je veliko zanimanja.

V preteklem šolskem letu je imela delavska univerza kar 48 predavateljev, od teh je bilo 24 prosvetnih delavcev, 13 tehničnih strokovnjakov, šest ekonomistov, trije pravniki in dva zdravnika.

Najbolj intenzivno je bilo strokovno izobraževanje, sledi splošno in šele potem družbeno politično izobraževanje. To razmerje pa kaže, da delavska univerza ni v celoti izpolnila svojih programskih načrtov. Vzrok za to pa ni v premajhni prizadevnosti njenega kole-

dosežki našega amaterskega odra doseženi z domačim režiserjem.

Med pomembnejše premike v minulem obdobju moramo prišteti iz leta v leto bolj redno in kontinuirano glasbeno koncertno dejavnost, v katero smo vključili tudi gibanje glasbene mladine. V zadnjih letih se je na teh koncertih zvrstilo veliko število domačih in tujih umetnikov in skupin, poleg najkvalitetnejših domačih. Pri tem moramo posebej naglasiti lep uspeh, ki smo ga s pomočjo naših sol dosegli med solsko mladino. Ne-le, da so mladinski koncerti vedno polno zasedeni, temveč naše mlado glasbeno občinstvo, po oceni gostujočih umetnikov, sodi med vzgojeno glasbeno občinstvo, med boljše v Sloveniji, pred katerim umetniki radi nastopajo. Več pozornosti pa bo treba posvetiti večernim koncertom in prek sindikalnih in drugih samoupravnih organizacij v to zvrst kvalitetne kulture vključevati več delovnih ljudi.

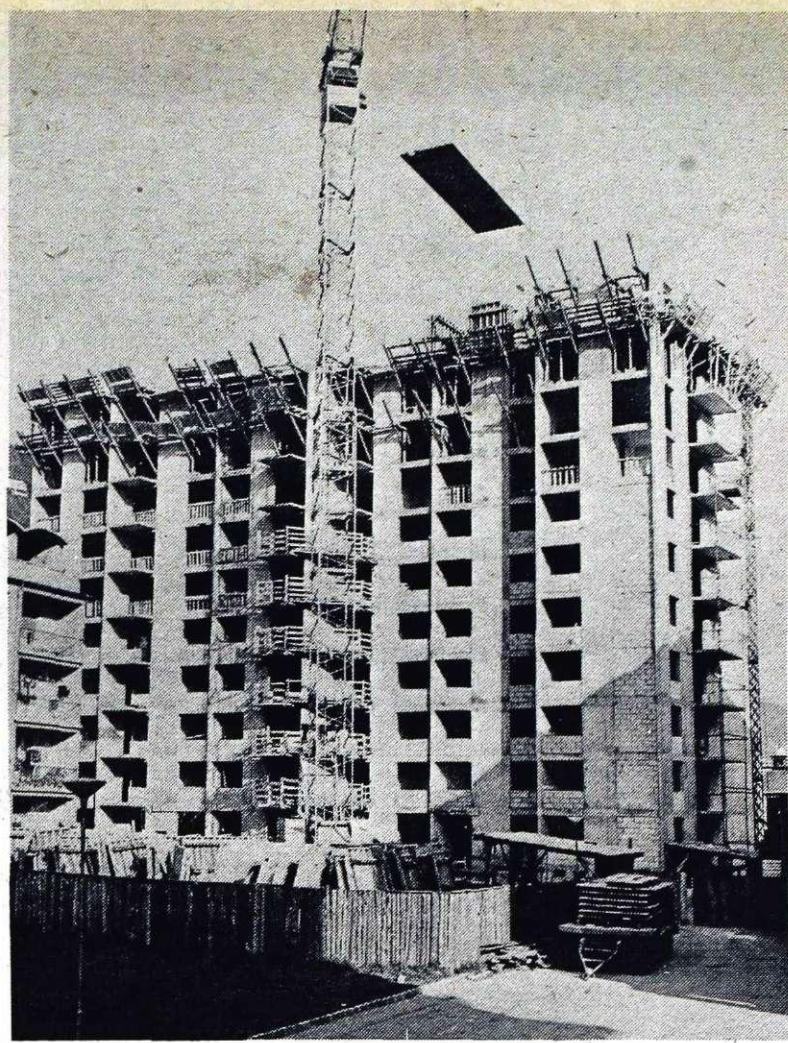
Pri glasbeni dejavnosti moramo omeniti tudi zelo masovna vsakoturna majska srečanja z našimi zbori, ki jih po krajšem presledku zadnjih pet let ponovno redno prirejamo in ki pomenijo vsakoletni pregled zborovske aktivnosti v občini od otroških do odraslih zborov.

S poudarkom na teh dejavnostih, ki pomenijo resnično neki vrh kulturnega dela in snovanja v občini, pa v nobenem primeru nismo imeli namena podcenjevati vsega ostalega, morda manj kvalitetnega in manj vidnega amaterskega snovanja v občini, ki zasluži vse naše priznanje pa v bodoče tudi več gnotne pozornosti in strokovne pomoči.

tiva, marveč v premajhni angažiranosti družbenopolitičnih in samoupravnih organizacij, ki bi morale biti nosilke družbenega usposabljanja.

Na področju strokovnega izobraževanja je bilo v preteklem letu 15 različnih tečajev s 323 slušatelji (4 administrativni, 3 za varstvo pri delu, 8 za higienski minimum). V tem obdobju je več kot 200 slušateljev obiskovalo 13 tečajev tujih jezikov. Pouk je bil organiziran tudi na dveh oddelkih osnovne šole za 7. in 8. razred, dveh oddelkih srednje ekonomske, dveh oddelkih komercialne srednje in treh oddelkih delovodske šole s skupaj 215 slušatelji.

Delavska univerza je bila organizator in izvajalec številnih kulturnih prireditev v Radovljici, na Bledu in tudi v zamejstvu, kjer se je predstavila s svojo kakovostno recitatorsko skupino. Na 14 samostojnih prireditvah — literarnih večerih, koncertih in likovnih razstavah, so zabeležili več kot 2400 obiskovalcev.

Pred našimi očmi z veliko naglico raste največji stanovanjski objekt na Jesenicah. Delavci SGP Save z uporabo novega polmontažnega sistema Omnia dokončujejo zadnji dve etaži dvanajst nadstropne členjene stolpnice.

Vaške knjižnice še vedno pastorek kulturnega življenja v občini

Komisija za knjižničarstvo pri temeljni kulturni skupnosti občine Jesenice je na seji 8. 10. 1973 obravnavala reševanje perečih prostorskih problemov za delovanje sedmih vaških knjižnic v občini, se dogovorila o enotnem poslovanju vseh knjižnic, o razdelitvi sredstev, ki jih je v svojem proračunu namenila kulturna skupnost ter še o nekaterih tekočih zadevah.

Osnovna ugotovitev komisije je, da vaške knjižnice kljub dveletni pomoči kulturne skupnosti in matične knjižnice še ne morejo zaziveti. To pa bi bilo tudi nerealno pričakovati, saj jim vrsto let ni nihče v občini posvečal potrebne pozornosti, pa tudi sredstva so bila nekaj let več kot skromna. Tako so se vaške knjižnice, v občini jih je sedem, trenutno pa jih deluje le pet, obdržale le s pomočjo prizadevnih knjižničarjev, ki so bili prepuščeni samoiniciativi in iznajdljivosti, za svoje delo niso dobivali niti materialne niti moralne družbene podpore, nekateri knjižničarji so celo iz svojih, osebnih sredstev krili stroške za elektriko, drva itd.

Lani in letos je kulturna skupnost namenila za te knjižnice nekaj sredstev v proračunu, vendar so še vedno premajhna, da bi z njimi popravili škodo, storjeno v prejšnjih letih. Z dodeljenimi sredstvi vaške knjižnice kupujejo nove knjige, ki so eden od najvažnejših pogojev, da obdrže stalne in pridobije nove bralce, prav tako iz teh sredstev nabavljajo kurjavo ter krijejo ostale materialne stroške. Tudi knjižničarji prejema minimalne mesečne nagrade, ki pa so le skromna zahvala za ves izgubljeni prosti čas.

Največji problem so še vedno prostori, saj delujejo knjižnice v prostorih, ki so vse prej kot urejeni in kulturni, nekateri so celo tako slabi, da se v njih dobesedno uničujejo knjige, ki jih je že itak premalo. Kulturna skupnost je že v pomladnih in poletnih mesecih začela z akcijo za iskanje novih prostorov, rezultatov do sedaj še ni, saj v občini občutno primanjkuje prostorov za kulturno in družbeno delovanje občanov, društev, organizacij. Zelo slab odnos do svojih knjižnic pa so pokazale krajevne skupnosti, delavska prosvetna društva in družbenopolitične organizacije (z zelo redkimi izjemami), saj se posvetov sploh niso udeležili vabljeni predsedniki ali ostali člani vodstev. Kljub temu bo potrebno prav z njimi ter še z Zvezo kulturno prosvetnih organizacij in ostalimi v enotno akcijo za boljše prostore, saj v dosedanjih knjižnicah več ne morejo uspešno delovati.

Matična knjižnica v občini sodeluje z vaškimi predvsem strokovno, letos ureja knjižnico v Žirovnici, naslednje leto je na vrsti knjižnica v Kranjski gori, ki kljub precejšnjemu knjižnemu fondu nima zadosti obiska, ta je celo iz leta v leto slabši. Delovni čas, izposojnina in zamudnina je od knjižnice do knjižnice različna, zato je komisija sklenila, da bo odslej izposojevalnina v vaških knjižnicah dvajset novih

dinarjev za petinštirideset knjig za odrasle, za pionirje pet dinarjev za prav toliko izposojenih knjig, zamudnina bo veljala en dinar za teden zamude. Na tečaju, ki bo v prvi polovici novembra v matični knjižnici, pa se bodo knjižničarji dogovorili še za poenoteno vodenje kartotek in finančnega poslovanja, kar jim bo delo dosti olajšalo.

Knjižnice so v večini primerov odprte enkrat tedensko od osenajste do dvajsete ure, kar pa je premalo predvsem za Kranjsko goro in Žirovnico, ki razpolagata z največ knjigami, pa tudi prebivalcev imata največ. Zato bosta ti dve knjižnici odslej odprti dvakrat tedensko.

Poleg knjig, ki jih vaške knjižnice nabavljajo iz sredstev, dodeljenih od kulturne skupnosti, bodo nove knjige nabavljale še vnaprej iz sredstev, pridobljenih od izposojnine in zamudnine. Nujno pa se bo potrebno dogovoriti s prodajalno Državne založbe Slovenije na Jesenicah za popust pri nabavi knjig, saj je to v navadi širom Slovenije.

Po vseh teh razmišljanjih in ocenah so potrebni, da bi bila slika jasnejša, tudi konkretni podatki:

Sedem vaških knjižnic zajema področja krajevnih skupnosti Rateče, Kranjsko goro (s Podkorenem in Martuljkom, kjer prav tako delujeta vaški knjižnici), Mojštrano, ki zajema še Dovje, kjer je prav tako vaška knjižnica in Žirovnico z vsemi okoliškimi vasi. Knjižnica v Ratečah je že dalj časa zaprta, knjižnica v Mojštrani, ki je last planinskega društva, pa vse bolj izposoja le strokovne knjige članom planinskega društva, sicer pa ni obiska.

Omenjene krajevne skupnosti imajo, vsi podatki so nepopolni in zaokroženi, sedem tisoč dvesto prebivalcev, knjižnice razpolagajo s sedemnajst tisoč sedemsto knjigami, v letu 1971 so jih izposodile skoraj tri tisoč, lani pa nekaj več. Če bi računali v odstotkih, bi bili ti zelo majhni, upoštevati pa moramo, da si vse več prebivalcev izposoja knjige v matični knjižnici in tako lahko ugotovimo, da so nam vaške knjižnice potrebne. Storit pa bomo morali še marsikaj, da bo obisk iz leta v leto boljši.

V. Z.

DOPISUJTE
V ŽELEZARJA

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

13. in 14. oktobra amer. barv. film: KAVBOJ BREZ MIRU, v režiji Peter Fonda, v gl. vlogi Peter Fonda, ob 17. in 19. uri.

15. in 16. oktobra jap. CS barvni film: OBRACUN POBESNELIH, v režiji Jun Fukuda, v gl. vlogi Toshio Kurosawa, ob 17. in 19. uri.

17. oktobra amer. barvni film: DIM REVOLVERJA, v režiji Nathan Juran, v gl. vlogi Audie Murphy, ob 17. in 19. uri.

18. oktobra zaprto!

19. oktobra amer. barvni film: DOLARJI, v režiji Richard Brooks, v gl. vlogi Warren Beatty, ob 17. in 19. uri.

20. oktobra jugosl. barvni film: CVETJE V JESENI, v režiji Matjaž Klopčič, v gl. vlogi Milena Zupančič, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

13. in 14. oktobra jap. CS barvni film: OBRACUN POBESNELIH, ob 18. in 20. uri.

15. in 16. oktobra amer. barvni film: KAVBOJ BREZ MIRU, ob 18. in 20. uri.

17. oktobra zaprto!

18. oktobra amer. barvni film: KRALJ STROJNICA, ob 18. in 20. uri.

19. oktobra amer. barvni film: DIM REVOLVERJA, ob 18. in 20. uri.

20. oktobra nem. barvni film: HEINTJE »SONCE BO ZOPET ZASIJALO«, ob 18. in 20. uri.

Kino DELAVSKI DOM

JAVORNIK
13. oktobra amer. barvni film: SLACENJE, ob 19. uri.

14. oktobra amer. barvni film: NEVARNA MISIJA, ob 17. uri.
14. oktobra italij. CS barvni film: CRNI MORILEC, ob 19. uri.
20. oktobra amer. barvni film: KRALJ STROJNICA, ob 19. uri.

Kino KRANJSKA GORA

13. oktobra amer. barvni film: NEVARNA MISIJA.

14. oktobra amer. barvni film: KRALJ STROJNICA.

17. oktobra jap. CS barvni film: OBRACUN POBESNELIH.

18. oktobra amer. barvni film: DIM REVOLVERJA.

20. oktobra amer. barvni film: KAVBOJ BREZ MIRU.

Gledališče

SOBOTA, 13. oktobra 1973 ob 19.30 uri: W. Shakespeare — ROMEO IN JULIJA — Tragedija v 17 slikah — Režija in scena Bojan Cebulj — Otvoritev sezone.

NEDELJA, 14. oktobra 1973 ob 19.30 uri: W. Shakespeare — ROMEO IN JULIJA — Tragedija v 17 slikah.

Amatersko gledališče Tone Čufar začenja novo sezono s predstavami klasične drame Romeo in Julija. Vse ljubitelje gledališča opozarja, da bodo predstave Romeo in Julija odigrane do konca oktobra, zato ne odlašajte z ogledom. Vstopnice lahko rezervirate na telefon 81-260, oziroma jih dobite pri gledališki blagajni 2 uri pred predstavo. Predstava je končana pred 22. uro.

ŽELEZARSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER JESENICE

razpisuje

prosti delovni mesti in sicer:

- prosto delovno mesto vzgojitelja v domu učencev za določen čas
- prosto delovno mesto čistilca litine v livarni za nedoločen čas

Pogoji za sprejem:
a) dokončana PA
b) fizično in zdravstveno sposoben PK delavec, starost do 35 let.

Vloge pošljite na upravo zavoda ŽIC. Nastop službe 2. XI. 1973.

VABILO

Klub za vzrejo športnih in službenih psov Bled prireja

VZREJNI PREGLED PSOV — KODROV IZ VSE SLOVENIJE

Pregled bo v nedeljo 14. oktobra od 8. ure dalje na vežbališču pod nogometnim igriščem v Lescah.

Vsi ljubitelji te vrste psov, ki bi jih radi nabavili, lahko ob ogledu prireditve dobijo ustrezne informacije. Psi kodri so primerni tudi za bivanje v stanovanjih. Na izbirnem pregledu psov bodo izbrali najlepšega med mladimi in najlepšega med zreli psi in obenem tudi najlepše leglo v Sloveniji. Po končanem pregledu bodo podelili ustrezna priznanja.

K ogledu prireditve vabi odbor kluba za vzrejo športnih in službenih psov Bled.

Delavska univerza razpisuje

Delavska univerza Jesenice vpisuje v 3. letnik srednje upravne administrativne šole. Vpišejo se lahko kandidati z dokončano dveletno administrativno šolo.

Prijavit se čimprej!
Delavska univerza vpisuje tudi v nemški tečaj za šolarje
I. skupina od 1.—4. razreda
II. skupina od 5.—8. razreda
Urniki na tečaju bo časovno prilagojen pouku v šoli.

Trgovsko podjetje Rožca Jesenice — odbor za kadre in delovna razmerja

OBJAVLJA

6 (šest) prostih delovnih mest kurjačev peči centralne kurjave in trgovin na Jesenicah.

Zaposlitev velja za določen čas (do aprila 1974) s skrajšanim delovnim časom.

Pogoj za zaposlitev je potrebno znanje za kurjenje peči centralne kurjave.

Zaposlitev je zlasti primerna za upokojence KV in VK delavce s poklicem kurjač, pa tudi drugih sorodnih strok.

K prigravitvi vabimo še zlasti upokojence s terena Plavž za kurjenje peči v trgovini pri Čuferju.

Prijave sprejemamo na sedežu podjetja, Delavska 11 do 18. oktobra 1973.

ZDRAVSTVENI DOM JESENICE

razglašja

prosto delovno mesto
čistilke laboratorijske posode
za enoto »Obratna ambulanta železarne Jesenice«.

Zaposlitev je za nedoločen čas s štiriurnim delovnim časom. Nastop možen takoj. Osební dohodek po pravilniku zavoda. Kandidatke naj pošljejo pismene ponudbe na naslov Zdravstveni dom Jesenice, c. Maršala Tita 78, 64270 Jesenice.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše ljube žene, sestre, tete in svakinje

NADE KODRIČ
roj. Jelinc

se vsem, ki ste kakorkoli počastili njen spomin in z nami sočustvovali, najtopleje zahvaljujemo.

Posebej se zahvaljujemo dr. Janezu Kuhelju z onkološkega inštituta v Ljubljani in dr. Mihi Sajevcu s splošne ambulante na Jesenicah za zdravljenje v njeni dolgi in težki bolezni ter primariju dr. Francu Brandstetterju, dr. Milošu Pogačniku in dr. Voglino ter vsemu bolniškemu osebju internega oddelka splošne bolnice na Jesenicah za skrbno nego in tolikšno razumevanje v njenih poslednjih dneh.

Naša topla zahvala tudi organizacijama ZB NOV in SZDL terena Plavž za podarjena venca in ganljive besede ob odprtem grobu ter vsem sosedom in sostanovalcem, ki so nam s tolikšnim sočustvovanjem kakorkoli pomagali in stali ob strani v teh težkih dneh.

Se enkrat prisrčna hvala!
Zalujoči: mož, sestre, brat in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi draga in nadvse ljubljenega moža, očeta, očima, starega očeta, brata in strica

JOZETA PIKONA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so mu poklonili vence in cvetje, se v tako velikem številu od njega poslovili in ga pospremili na njegovo zadnjo pot in v teh težkih trenutkih sočustvovali z nami.

Najtopleje se zahvaljujemo dr. Novaku, z Jesenic, doc. dr. Orlu in ostalemu osebju kirurškega oddelka klinične bolnice v Ljubljani, ki so mu ob težki bolezni zadnje ure njegovega življenja lajšali bolečine.

Iskrena hvala vsem družbenopolitičnim in ostalim organizacijam z Blejske Dobrave in Jesenic, španski borcem, godbi in pevcem, vojakom z Bohinjske Bele, RD Jesenice, železarni, praporščakom, predvsem pa Stanetu Bohnarju, Jožetu Iskra in Dušanu Staretu za ganljive poslovljne besede ob odprtem grobu.

Zalujoči: žena Marica, hčerki Neža z družino in Mara, sestra Neža, Mari in Jože z družinama ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob težki izgubi drage tete

ANČKE KOZELJ

se iskreno zahvaljujemo sostanovalcem in še posebej Cilki Jenesterle iz Dobjega za vse pomoč v dneh težke izgube. Zahvaljujemo se vsem, ki so se poslovlili od nje na domu in jo spremili na zadnji poti.

Zalujoči: nečak Rudi Mikula z družino

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru obrata družbena prehrana se najlepše zahvaljujemo, ker nam je omogočil, da smo preživele dva lepa dneva na izletu med nekdanjimi sodelavci, ki nam bodo ostali v res lepem spominu. Hvala in še mnogo delovnih uspehov vam želijo

Malenškova, Sulceva,
Korenova in Rozmanova

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru HVZ in celotnemu kolektivu žičarne se iskreno zahvaljujem za odobreno letovanje v Biogradu na morju, kar je koristilo mojemu zdravljenju. Sodelavcem želim še veliko delovnih uspehov.

Stane Tramte

ZAHVALA

Odboru osnovne organizacije sindikata Skupne službe se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč. Ivan Čufar, obrat družbene prehrane

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru žebjarne in tovarniški konferenci sindikata Železarne se iskreno zahvaljujem za pomoč pri nabavi ozimnice.

Milan Beretin

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru adjustaže bluming Bela, se najlepše zahvaljujem za prejeto darilo in obisk v času moje bolezni.

Zlata Homec

Rokomet

Jesenice : Gorenjski sejem 18:19

V soboto 6. oktobra so se jeseniški rokometiši v šestem kolu prve gorenjske rokometne lige v jesenskem delu prvenstva pomerili na domačem igrišču za osnovno šolo z ekipo Gorenjski sejem iz Kranja.

Tekma se je pričela s pričakovano igro obeh moštev. Ker so jeseniški igralci vedeli, da jih tokrat čaka zelo težek boj, so začeli že takoj v začetku z zelo ostro igro. S tako taktiko so si kmalu ustvarili vodstvo treh zadetkov. Gostje iz Kranja so uspeli igro umiriti in niso več dovoljevali kakršnih koli eksibicij jeseniškim igralcem. Malo pred koncem prvega polčasa so rezultat znižali samo na dva zadetka in prvi polčas se je končal z rezultatom 12:10 v korist Jesenic.

Drugi polčas so naši začeli še dokaj dobro in celo vodstvo povečali, v sredini polčasa pa so gostje uspeli izenačiti, saj so domači igralci povsem popustili. Nato sta se moštvi izmenjali v vodstvu. Naši so dve minuti pred koncem zopet izenačili.

Vabilo rekreatorjem

Namizno teniška sekcija MUROVA obvešča vse zainteresirane, da organizira v svoji »MINI HALL« na Murovi rekreacijski igranje namiznega tenisa in sicer:

ponedeljek od 14. do 18. ure,
petek od 20. do 23. ure.
Vse ljubitelje bele žogice vabimo vabi odbor NT sekcije Murova

RAZPIS občinskega jesenskega kroša za leto 1973

Organizator kroša je občinska zveza za telesno kulturo Jesenice.

Tekmovanje bo v naslednjih kategorijah:

a) ml. pionirji	roj. l. 1962 in mlajši
b) pionirji	roj. l. 1961 in 1960
c) st. pionirji	roj. l. 1959 in 1958
d) mladinci	roj. l. 1957, 1956 in 1955
e) člani	roj. l. 1954 in starejši

Za dekleta veljajo iste kategorije.

Tekmovanje bo v soboto 13. 10. 1973 ob 10. uri za vse kategorije. Start bo na livadi za Žvagnom na Jesenicah. Pravico nastopa imajo vsi člani osnovnih organizacij občinske zveze, učenci vseh šol, pripadniki JLA, člani mladinskih in delovnih kolektivov iz naše občine. Prijave bodo sprejemali eno uro pred začetkom tekmovanja na štartnem mestu.

Občinska zveza za tel. kulturo Jesenice

Telesna vzgoja nam je potrebna kot vsakodnevna hrana

V nekaj nadaljevanjih se bomo seznanili z nastankom in razvojem telesne vzgoje, z njenim pomenom in vplivom na razvoj telesa in osebnosti.

Čim bolj se spreminjajo pogoji vsakdanjega življenja, čim bolj se čutijo posledice industrializacije in višje stopnje civilizacije, tem večji pomen pripisuje družba telesni vzgoji, športu, planinstvu in drugim rekreativnim aktivnostim ter naravi.

Spremenjeni način življenja (da omenimo samo večjo potrebo po izobraževanju, kar pomeni več sedenja pri knjigah, revijah, radiu in televiziji), motorizacija (manj hoje!), avtomatizacija oziroma monotonost v proizvodnji in preseljevanju prebivalstva z dežele v industrijska naselja, vse to daje Rousseaujevemu geslu Nazaj k naravi! vse bolj aktualno veljavo.

Ne gre za umik pred civilizacijo, tudi ne za beg pred novim načinom življenja, temveč za bolj dosledno upoštevanje zakonitosti telesnega razvoja človeka in njegove delovne sposobnosti. Tisočletja so se ljudje razvijali kot otroci z igrari, kot odrasli pa s fizičnim delom. Ker je dandanes že marsikje manj možnosti za svobodno igranje otrok, ker

udobne prevozne možnosti omejujejo vsakdanjo hojo, ker ljudje veliko sedijo in zlasti še zaradi tega, ker fizično delo vedno bolj zamenjuje stroj, je treba mnogo bolj kakor doslej, misliti na redno telesno vzgojo, na igre, šport, izletništvo (brez avtomobila) in podobno.

Pridobitve znanosti so ogrozile biološki razvoj človeka, znanost pa je nakazala tudi rešitev: več telesne vzgoje, več bivanja na prostem, več hoje, športa, itn.

POMEN IN NALOGE TELESNE VZGOJE

Za slehernega človeka, naj bo za starega ali mladega, pomeni telesno gibanje biološko potrebo. Redno treniranje je zdravstveno in vzgojno tem bolj učinkovito, čim večja je zavzetost sodelujočih. Tudi vsakdanje delo krepi telo, vendar ne tako, kot sistematične telesne vaje.

S telesnimi vajami želimo prispevati potreben delež k vzgoji zdravega, vsestransko razvitega in sposobnega ter za družbeno skupnost koristnega človeka.

Največjega pomena je priprava človeka za delo. Delo je bilo najpomembnejši faktor, ki je povzročil

prehod človekovega živalskega prednika v človeka, delo je vir zadovoljstva, delo ohranja človeka pri močeh, delo je vir gnotnega zadovoljstva in blagostanja. Da bi lahko delali z veseljem in uspešno je potrebno:

- da je človek zdrav,
- da je telesno razvit,
- da zna delati,
- da hoče delati, to je, da ima pravi notranji odnos do dela (interes, čut, dolžnost ...).

V delovni vzgoji mladega rodu pripisujemo igrivim in tekmovalnim telesnim vajam pomembno mesto, saj si ne moremo predstavljati »blagostanja in srečnega življenja ljudstva brez dviga zdravja in telesne moči človeka« (E. Kardelj).

Smoter telesne vzgoje ni samo v tem, da bi se človek naučil plavati, hitro teči, lepo telovaditi ali zmagovati na športnih tekmah. V bistvu gre za pomoč človeku pri psihofizičnem razvoju, razvoju osebnosti in splošnem pridobivanju gibalnih izkušenj.

Koristi, ki jih imajo od sistematičnih telesnih vaj otroci, mladina, odrasli in stari ljudje, so različne. Različni so tudi sadovi in uspehi, ki jih pričakuje družba od telesne vzgojne dejavnosti.

Hokej na ledu

Jesenice: Medveščak 6:1 (4:0, 0:0, 2:1)

Prvi nasprotnik jeseniškim hokejistom v letošnjem tekmovanju za alpski pokal, v katerem so v sezoni 1972/73 osvojili prvo mesto, je bil zagrebški Medveščak. Gostje so precej pozneje začeli s pripravami kot naši hokejisti. V tej sezoni so odigrali le dve tekmi, poleg tega pa so na Jesenicah nastopili brez treh odličnih igralcev Gojanovića, Rataja in Ančevića. Iz tega razloga je bilo pričakovati visoko zmago domačih hokejistov.

Ko so naši v prvi tretjini povedli s 4:0 je vse kazalo na visoko zmago. Toda gostje so v drugi tretjini zaigrali bolj mirno v obrambi in z uspešnim pokrivanjem naših igralcev precej zmedli napadalne vrste državnih prvakov. Naši so sicer imeli več od igre, toda njihovi napadi so bili medli in neuspešni. Vzrok je v netočnih podajah in v nepovezani igri. Na trenutke pa so pred solidnim vratarjem Medveščaka, Crnkovičem, preveč komplicirali, tako da v drugih 20 minutah nismo videli niti enega zadetka.

Po takem razpletu dogodkov so domači gledalci, katerih se je zbralo okoli 2000, upali da bodo jeseniški hokejisti v zadnji tretjini zaigrali tako kot znajo in kot od njih pričakujejo. Toda gostje so uspešno zadrževali nevarne napade domačih igralcev in jim dovolili, da v tem delu le dvakrat premagajo vratarja

Crnkovića. V tej tretjini so tudi sami dosegli zadetek in končni rezultat je bil 6:1.

Igra vsekakor ni zadovoljila navzočih, zlasti igra jeseniških hokejistov. Moramo priznati, da je bil Medveščak že nekaj let trd oreh za naše hokejiste, kar se je izkazalo tudi tokrat. S pametno in preudarno igro v obrambi so gostje uspešno zavajali nevarne napade domačinov, ki niso bili niti tako pogosti, kot smo pričakovali. Naši so sicer zapravili tudi nekaj najidealnejših priložnosti, vendar so tudi gostje imeli nekaj zelo ugodnih prilik, da bi premagali vratarja Kneza.

Gole za naše so dosegli: Škrjanc, T. Košir, Poljanšek, Hafner, Beravs in M. Jan vsi po enega.

Naslednja tekma na našem drsališču bo v ponedeljek, 15. oktobra, ob 19. uri, ko se bosta srečali Olimpija in Jesenice v okviru tekmovanja za pokal Karavank.

Košarka

Igralci krivi za izpad

Jeseniški košarkarji so po desetih letih uspešnega tekmovanja v najkvalitetnejši ligi v Sloveniji, v pravkar minuli sezoni izpadli iz prve republiške lige. V naslednji sezoni bodo tekmovali v prvi slovenski »Be ligi.

O nevarnosti za tak razvoj dogodkov, je bilo govora že po prvih kolih v spomladanskem delu, ko so se začeli vrstiti nepričakovani porazi in ko bi se se dalo popraviti nekatere napake, ki so bile pozneje usodne. Toda kot se je ob koncu izkazalo, so bila ta opozorila zaman, saj so naši slavili v prvenstvu le eno edino zmago.

Tako so se poleg košarkaric, splošnemu nezadovoljanju poletnih športov na Jesenicah pridružili tudi košarkarji, ki so se eno opozorilo več, da z našimi poletnimi, tako imenovanimi malimi športi nekaj ni v redu.

Ne da bi se spuščali v iskanje vzrokov, ali celo opravičil za številne neuspehe jeseniškega športa, ki smo jim bili priča, pa ne moremo mimo dejstva, da so pogoji, oziroma možnosti priprav in treningov košarkarjev v zimskih mesecih na Jesenicah izredno neprimerni. Zima se pri nas začne zelo zgodaj in se konča pozneje kot v drugih krajih, zato so naši športniki, ki se ukvarjajo z letnimi športi najbolj vezani na telovadnice. Teh pa imamo na Jesenicah le tri — na osnovni šoli, v gimnaziji in v domu TVD Partizan. Razen tega, da posamezni klubi v teh telovadnicah težko dobijo možnost za trening, pa so te telovadnice tudi neprimerne za vadbo iger z žogo.

Jeseniški košarkarji so bili na primer primorani v zadnjih nekaj letih se voziti in trenirati dvakrat na teden v telovadnici osnovne šole v Mojstrani, čeprav tudi ta nima normalnih dimenzij košarkarskega igrišča. Tako so bili tudi finančno prizadeti zaradi prevoza igralcev. Izgubljenega je bilo tudi veliko časa z vožnjami in čakanjem na avtobus, ki v zimskem času ni tako točen. Marsikatega igralca je ravno to odvrčalo, da ni redno treniral. To je sicer le eden od vzrokov, zakaj so v letošnji sezoni jeseniški košarkarji izpadli iz lige, vendar ne tudi edini.

Spomladi so se igralci preselili na odprto igrišče Podmežakljo. Takrat, na začetku tekmovanja je večina igralcev hodila redno na treninge. Toda ko so se, zaradi slabše priprave v zimski sezoni, začeli vrstiti tudi porazi, je morala v moštvo naglo začela padati, igralci so postajali neresni in nedisciplinirani pri delu in jeseniška košarkarska ladja se je začela že po nekaj kolih hitro potapljati. Pri tem nosi krivdo tudi trener, ki ni znal v odločilnih trenutkih, ko se je dalo še marsikaj popraviti, mobilizirati igralce, jim viliti poguma in potrebno voljo ter z natančno določenimi cilji in resnimi pripravami, poseči v boj za točko. Tako se je zgodilo, da so igralci, kot njihovo vodstvo, brez potrebne morale, padali iz poraza v poraz.

Največ krivde pa je nedvomno treba pripisati samim igralcem, ki so zavestno, nešportno in nepošteno do kolektiva v večini primerov bojkotirali treninge, nekateri pa celo tudi tekme. Pogostokrat se je dogajalo, da je bilo na treningu največ pet ali šest igralcev. Tako so sami sebe, ne glede na objektivne vzroke, za nižji rang tekmovanja, čeprav je pomaženi kader igralcev zagotavljal z dobrim delom solidno moštvo, ki se mu ne bi bilo treba bati izpada. Toda v športu je nadarjenost eno, resno delo pa drugo. Talent brez resnega dela je isto kot plodna zemlja, ki jo nihče ne obdeluje.

Prvenstvo Železarn v malem nogometu

Prvenstvo Železarn v malem nogometu, katerega se je letos udeležilo rekordno število ekip, se počasi bliža h koncu. Po izločilnih tekmah imamo že dva finalista od štirih: UPRAVNE SLUŽBE katere so s lahkoto premagale moštvo PLAVŽA z rezultatom 5:1 in pa MARTINARNO katere je v dramatični tekmi s težavo premagala odlično moštvo JEKLOVLEKA s 4:3. Ostala dva finalista bomo dobili iz srečanj ELEKTRO JEKLARNA, TRANSPORTA in HVŽ JAVORNIK I.

Letošnje prvenstvo Železarn je zaradi velikega števila prijavljenih ekip razdeljeno v štiri skupine. Zmagovalci skupin se bodo v finalu pomerili vsak z vsakim po liga sistemu in na ta način bomo bolj realno dobili novega prvaka Železarn. V tem tednu bodo finalne tekme odigrane, v prihodnji številki Železarnja pa bomo objavili končni vrstni red moštev v finalu.

Finalne tekme se igrajo na nogometnem igrišču Podmežakljo v četrtek, petek in soboto s pričetkom ob 15. in 16. uri.

Košarkarice na mladinskem republiškem prvenstvu

V soboto in nedeljo 13. in 14. oktobra bodo mlade jeseniške košarkarice posegle v boj na mladinskem republiškem prvenstvu. Po težavah, ki so jim preprečile nastop v prvi slovenski košarkarski ligi, se bodo prvič uradno predstavile slovenski športni javnosti.

Prvenstvo, ki je tokrat v Ljubljani, še nikdar ni bilo tako številno, kot ravno letos. Udeležilo se ga bo kar enajst slovenskih vrst.

Jeseniške košarkarice so se na prvenstvo zelo vestno pripravljale. V zadnjih štirinajstih dneh so dekleta trenirale tudi ob sobotah in nedeljah, kajti prvenstvo ni bilo za njih še nik-

dar tako pomembno kot ravno letos. Kajti s svojo igro morajo pokazati trenutno vrednost jeseniške ženske košarke. Z morebitnim uspešnim nastopom bi si odprle vrata za povratek med najboljše ekipe Slovenije, v nasprotnem primeru pa bi bil to še en udarec jeseniški košarki.

Kakšne so možnosti in kako pomemben je za naša dekleta ta nastop, nam najbolj pove izjava trenerja naših deklet Branka Jeršina: »Dobro se zavedamo pomembnosti republiškega prvenstva, ki za našo ekipo ni bil še nikdar tako odločilen kot je letošnji. Zato smo tudi v zadnjem času poostriili režim treniranja. Mislim, da smo dobro pripravljeni, če bo šlo vse po sreči, če bomo na prvenstvo odšli kompletni, pri sestavi moštva imam težave s poškodbami in službeno obveznostjo posameznice, potem bi bil velik uspeh uvrstiti se v finale. V nasprotnem primeru pa uvrstitev do devetega mesta še ne pomeni neuspeh.

Upam, da bo vse v redu in da bomo končno jeseniški košarki »nalepli obliž na udarce, ki jih je v zadnji sezoni dobila!«

Upajmo, da dekleta tokrat ne bodo razočarala, da se bodo borila, da Jesenicam ponovno odprejo pot med najboljše vrste ženske košarke v Sloveniji.

Želimo jim čim več športne sreče.

B. R.

Zmaga kegljačev varnostne službe

V dvoboju vodovodnih instalaterjev in sodelavcev varnostne službe naše železarn v kegljanju na asfaltu so v ponedeljek, 8. oktobra, nepričakovano zmagali sodelavci varnostne službe, z rezultatom 494:455.

Instalacija je nastopila v postavi: Sodja, Šmekar, Benet, Vari, Divjak, Šteblaj.

Varnostno službo pa so zastopali: Ukaločič, Knežević, Rebolj, Vudrič, Davidovič in kot gost je v ekipi nastopil tudi Bajželj.

Dvoboj v borbeni partiji je bil izredno razburljiv in izenačen. Najprej so povedli instalaterji, vendar ne za dolgo. Rezultat 494:455 za varnostno službo je z ozirom na zmoglosti instalaterjev nekoliko previsok, vendar pa je zmaga povsem zaslužena. Instalaterjem športna sreča ni bila naklonjena, tako, da je trofeja, ki je predstavljala keglj v naravni velikosti, odšla v vitrino varnostne službe.

Zahvala iz Splita

Letos je osnovna organizacija sindikata železarn Jesenice nogometnemu klubu Hajduk iz Splita poklonila veliko sliko, delo pok. slikarja Jožeta Čebulja in za vsakega igralca obesek za ključce. Nogometnemu klubu Hajduk je poklonilo svoje društvene značke tudi SD Jesenice. Po prejemu daril je iz Splita prišla naslednja zahvala:

Delo društva prijateljev Hajduka, lahko poleg osnovne dejavnosti, služi tudi kot povezava med klubom in drugimi političnimi in gospodarskimi organizacijami. Za to je najboljši dokaz društvo prijateljev Hajduka na Jesenicah, ki je svojo dejavnost razširilo na sodelovanje s sindikalno organizacijo Železarn in športnim društvom Jesenice. Delavci železarn, ki so tudi člani in prijatelji Hajduka, so preko svoje sindikalne organizacije in njenega predsednika Franca Kobentarja v znak medsebojnega sodelovanja poslali Hajduku umetniško sliko, delo pokojnega slovenskega slikarja Jožeta Čebulja in preko predsednika nogometnega kluba Jesenice tov. Budja pa njihove športne značke. Kakšne so koristi takega medsebojnega sodelovanja ni potrebno navajati posebej.

Hajduk se zahvaljuje delavcem iz Železarn in športnega društva Jesenice v upanju, da se bo lahko ob prvi priliki revanžiral.

Kegljaški dvoboj med Železarno in tovarno dušika Ruše

Dvoboj med ekipo železarn Jesenice in ekipo tovarne dušika Ruše, v kegljanju na asfaltu, se je končal z razliko 757 kegljev v korist domačinov. Dvoboj je bil odigran na Jesenicah, posamezniki pa so dosegli naslednje rezultate:

Železarna Jesenice: Šavnik 947, Železnika 928, Smid 895, Jeklar 874, Šlibar 1009, Črv 927, Oblak 929, Langus 873, skupaj 7882, poprečje 924,7 kegljev.

Tovarna dušika Ruše: Kumpuš 794, Prednik 799, Kos 830, Bučar A. 859, Bučar J. 917, Robar 821, Reu 807, Kogoj 798, skupaj 6625, poprečje 827,7 kegljev.

Dvoboj je organizirala komisija za rekreacijo pri osnovni organizaciji sindikata železarn Jesenice.

Nogomet

Jesenice : Bohinj 2:1 (1:0)

V šestem kolu prvenstva NPG so nogometaši Jesenic v soboto 6. oktobra odigrali prvenstveno tekmo z moštvom Bohinja in zmagali z rezultatom 2:1 (1:0).

Domači nogometaši so zaigrali dobro in zasluženo zmagali. Gostje iz Bohinja so se predstavili jeseniškim ljubiteljem nogometa kot fizično močnejše moštvo, vendar z minimalnim poznavanjem nogometnih veščin, razen nekaterih izjem.

Pri domačih sta se zlasti odlikovala z odlično igro Komel in Barač, ki sta dajala zgled mlajšim igralcem, kako se je treba boriti za klubske barve. S to zmago se je naše pomlajeno moštvo povzpelo na tretje mesto prvenstvene razpredelnice NPG. Gole za naše so dosegli: Karahodžić in Komel.

JESENICE : LTH
ŠKOFJA LOKA 7:1

Pionirji so v predtekmi odigrali prvenstveno tekmo z moštvom LTH iz Škofje Loke in zmagali z rezultatom 7:1 (3:1).

Kljub temu, da so najmlajši nogometaši Jesenic nastopili oslabiljeni, zaradi poškodb in bolezni nekaterih igralcev, so brez težav premagali svoje sovratnike iz Škofje Loke. S to zmago so si že pred zadnjim kolom prvenstva zagotovili naslov jesenskega prvaka NPG za pionirsko moštvo.

Gole za domače so dosegli: Majstorovič 2, Urek, Ljubič, Pestotnik, Zubanovič in Rajakovič.

JESENICE : TRŽIČ (ml.)
4:0 (3:0)

V nedeljo 7. oktobra so mladinci NK Jesenice odigrali prvenstveno tekmo z mladinskim moštvom Tržiča in zmagali z rezultatom 4:0 (3:0).

Naši so zaigrali dobro le v prvem polčasu, ko so si praktično tudi že zagotovili zmago.

V drugem polčasu so domačini sicer še obdržali igro v svojih rokah, vendar njihove akcije niso bile več tako nevarne in točne, da bi lahko dosegli kaj več kot en sam zadetek. Z zmago nad moštvom Tržiča so jeseniški mladinci na čelu prvenstvene razpredelnice brez izgubljenih točk.

Gole za NK Jesenice so dosegli: Grumercac 2 in Mlakar 2.

x x x

V soboto 13. oktobra gostuje naše člansko in pionirsko moštvo v Železnikih, kjer bodo odigrali prvenstvene tekme z moštvi ALPEŠA.

Mladinci gostujejo v nedeljo 14. oktobra v Lescah, kjer se bodo ob 10. uri v prvenstveni tekmi pomerili z moštvom Lesc, največjim konurentom v borbi za naslov prvaka NPG v svoji skupini.

MLADINCI POKALNI
ZMAGOVALCI GORENJSKE
ZE TRETJIC ZAPORED

JESENICE : SAVA (Kranj)
5:3 (4:0)

V sredo 3. oktobra so mladinci NK Jesenice odigrali na domačem igrišču finalno pokalno tekmo za pokal ZMS na področju nogometne podzveze Gorenjske z moštvom SAVE iz Kranja in zmagali z rezultatom 5:3 (4:0).

Z zmago v finalu tekmovanja za mladinski pokal so naši mladinci samo potrdili svojo premoč v tekmovanjih mladinskih enajsteric na področju NPG. Z igro in učinkovitostjo mladih nogometašev z Jesenic smo bili lahko zadovoljni le v prvem polčasu, ko so zaigrali zares odlično in praktično niso pustili nasprotnika priti do žoge. Tudi v drugem polčasu se je igra predvsem odvijala na polovici gostov, vendar domači igralci zaradi sebičnosti, saj je vsak zase hotel doseči gol, niso uspeli povečati rezultata.

Gostje iz Kranja, kateri so se le večji del tekme branili z željo, da bi izborili čim bolj časten rezultat, so po izredno grobih napakah naše obrambe dosegli tri zadetke in tako spremenili katastrofo v časten poraz.

Pri naših se je zlasti odlikoval z odlično igro in realizatorskimi sposobnostmi Mlakar, pri gostih pa srednji krilec Bajželj, ki je bil v drugem polčasu nepremestljiva ovira za naše napadalce.

Gole za naše so dosegli: Mlakar 4 in Kovačič. Za NK Jesenice so nastopili: Ilič, Kokošar, Mlakar, Samardžija, Kramar Marjan, Kramar Zoran, Kovačič, Stojič Slavko, Grumercac, Mlačnik in Sulejmanović.

Šah

Jeseniški šahisti prvi

Med mnogimi šahovskimi uspehi jeseniških šahistov, ki se, čeprav se je nova šahovska sezona v septembru šele začela, vrstijo drug za drugim, je najbolj pomemben uspeh dosežen v Bovcu.

Šahovsko društvo v Bovcu organizira vsako leto mednarodni turnir obmejnih mest oziroma šahovskih društev Slovenije in Italije. Tokrat je na turnirju, ki je bil v nedeljo, 7. oktobra t. l., v Bovcu, sodelovalo 16 šahovskih društev.

Naši šahisti so že iz preteklih let znani favoriti bovškega turnirja, toda uspeh kakršnega so dosegli tokrat kaže, da se jeseniški šah dokončno opomogel in da naši, čeprav mladi šahisti, lahko uspešno nastopijo na vsakem turnirju.

Jeseniško šahovsko društvo so v Bovcu zastopali: Branko Zorko, Janez Pavlin, Anton Krničar, Franci Ravnik in Boris Tramte, ki so z zavzeto igro dosegli prvo mesto z dvema točkama naskoka pred šahovskim društvom Postojna, ki je doseglo 44 točk. Za njim so se uvrstili šahisti Nova Gorica 40 točk in kot četrti šahisti iz Anhovala — Salonit (39 1/2 t.). Sledijo Ajdovščina, Idrija, Pivka, Tolmin in Piran, Goriziana itd.

Najboljši igralec v naši ekipi je bil Branko Zorko, ki je dosegel 96 odstotkov zmag vseh odigranih partij. Janez Pavlin je dosegel 66 odstotkov, Anton Krničar 64, Franci Ravnik 71,5 in Boris Tramte 50 odstotkov zmag v odigranih partijah.

Pokal, ki so ga naši šahisti kot zmagovalci dobili predstavlja uspešnost njihovega dosedanjega dela.

J. Z.

Začetek sezone na Murovi

V ponedeljek 8. oktobra sta se v »mini hali« na Murovi pomerili I. in II. ekipa namizno teniške sekcije Morova. Za prvo ekipo so nastopili: Filipovič, Ravnikar F., Hafner in Sranc. Za drugo ekipo pa: Ravnikar D., Majcen T., Pleš V. in Savinc.

Ze takoj v začetku, ko so starejši igralci povedli, se je videlo, da boj ne bo lahek. Kljub temu, pa so igralci prve ekipe obrnili rezultat v svojo korist.

Končni rezultat srečanja je bil 7:3 za prvo ekipo, kateri se že pozna resni trening za nastope v peti Slovenski ligi. Tudi druga ekipa bi se z malo več treninga lažje upirala mlajšim in boljšim.